

Ang Mga

BINUHATAN

Sa Mga Apostoles

Chapter 1

¹ *Hinigugma kong* Teofilo, sa akong unang libro gisulat ko ang tanang gipanghimo ug gipangtudlo ni Jesus gikan sa pagsugod niya sa iyang buluhaton ^{2,3} hangtod sa panahon nga gidala siya sa langit. Human sa iyang kamatayon ug sa iyang pagkabanhaw, daghang higayon nga nagpakita siya sa nagkalain-laing paagi sa iyang mga apostoles sa pagpamatuod nga nabanhaw siya gikan sa kamatayon. Sulod sa 40 ka adlaw nagpakita siya kanila ug gisultihan niya sila mahitungod sa paghari sa Dios. Ug sa wala pa siya mokayab sa langit, may mga sugo siya nga gibilin sa iyang gipili nga mga apostoles. Kadto nga mga sugo gihatag niya pinaagi sa gahom sa Espiritu Santo. ⁴ Usa niadto ka higayon samtang nagkaon si Jesus uban sa iyang mga apostoles miingon siya, “Ayaw una kamo pagbiya sa Jerusalem. Hulata ninyo ang *Espiritu Santo nga* gisaad sa *Dios nga* Amahan, nga gisulti ko na kaninyo kaniadto. ⁵ Nangbautismo si Juan sa tubig, apan sa dili madugay pagabautismohan kamo diha sa Espiritu Santo.”

Ang Pagkayab ni Jesus sa Langit

⁶ Usa niana ka higayon, samtang nagtigom sila, gipangutana nila si Jesus, “Ginoo, mao na ba kini ang panahon nga ipatindog mo pagbalik ang gingharian sa Israel?”^a ⁷ Mitubag si Jesus, “Wala itugot sa Amahan nga mahibaloan ninyo kon kanus-a mahitabo ang mga butang nga iyang gitakda. ⁸ Apan sa pag-abot sa Espiritu Santo kaninyo hatagan niya kamo ug gahom. Unya ipanugilon ninyo ang mahitungod kanako, dinhi sa Jerusalem, sa tibuok probinsya sa Judea ug Samaria, ug sa tibuok nga kalibotan.” ⁹ Pagkahuman niyag sulti niini, gibayaw siya ngadto sa langit. Ug samtang nagtan-aw sila kaniya nga ginabayaw, gilibotan siya sa panganod ug unya nawala siya sa ilang panan-aw.

¹⁰ Samtang nagsige pa silag tan-aw sa langit, kalit lang nga may duha ka lalaking nagtindog duol kanila nga nagbisti ug puti. ¹¹ Unya misulti kining duha ka lalaki kanila, “Kamong mga taga-Galilea, nganong nagatindog pa man kamo dinhi nga nagahangad sa langit? Ang Jesus nga inyong nakita nga gidala ngadto sa langit mabalik dinhi sa kalibotan. Ug kon sa unsang paagi siya gidala ngadto sa langit, ingon usab niana nga paagi ang iyang pagbalik.”

Nagpili ang mga Apostoles Kon Kinsa ang Ilang Ipuli kang Judas

¹² Pagkahuman niadto, namalik ang mga apostoles sa Jerusalem gikan sa Bukid sa mga Olibo. Kini nga bukid mga usa ka kilometro ang gilay-on gikan sa siyudad sa Jerusalem. ¹³ Pag-abot nila didto, misaka sila sa kuwarto sa taas sa balay nga ilang gisak-an. Kini sila mao si Pedro, Juan, Santiago, Andres, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, Santiago nga anak ni Alfeo, Simon nga rebelde kaniadto sa Roma, ug si Judas nga anak ni Santiago. ¹⁴ Kanunay silang nagtigom aron sa pag-ampo. Kauban usab nila ang pipila ka mga kababayan-an apil na si Maria nga inahan ni Jesus, ug ang mga igsoon niya nga mga lalaki.

¹⁵ Usa niana ka adlaw, samtang nagtigom ang mga 120 ka mga tumutuo, mitindog si Pedro ug miingon, ¹⁶ “Mga kaissoonan, kinahanglan matuman ang giingon sa Kasulatan nga gitagna sa Espiritu Santo niadto unang panahon pinaagi kang David. Mahitungod kini kang Judas, nga mao ang migiya sa mga midakop kang Jesus. ¹⁷ Kauban namo siya nga apostol nga gipili ni Jesus, ug kabahin siya sa among buluhaton.”

^a ⁶ *Ang ilang gihunahuna nga tingali papahawaon na ni Jesus ang mga taga-Roma nga nagdumala kanila aron sila nga mga taga-Israel makadumala na pag-usab sa ilang nasod.*

¹⁸ (Apan mipalit si Judas ug yuta ginamit ang kuwarta nga iyang nadawat sa daotan niyang gibuhad, ug didto nahulog siya nga nag-una ang ulo. Mibuto ang iyang tiyan ug nanggawas ang iyang tinai.

¹⁹ Nahibaloan kini sa tanang mga tawo sa Jerusalem, busa gitawag nila kadtong maong dapit nga Akeldama, nga ang buot ipasabot, “Yuta nga Naduguan.”) ²⁰ *Miingon pa gayod si Pedro*, “Nahisulat sa mga Salmo,

‘Pasagdan na lang ang iyang gipuy-an,

ug wala nay papuy-on didto.’

Ug nahisulat usab,

‘Ihatag na lamang sa uban ang iyang katungdanan.’

^{21,22} “Busa, kinahanglan nga magpili kita ug usa ka tawo nga idugang kanatong onse ka apostoles. Kinahanglan usa siya sa atong mga kauban nga nag-alagad kang Ginoong Jesus samtang dinhi pa siya sa kalibotan, gikan sa pagpangbautismo ni Juan hangtod sa panahon nga gidala si Jesus sa langit. Kay kinahanglan nga makapamatuod siya uban kanato mahitungod sa pagkabanhaw ni Jesus.” ²³ Busa duha ka lalaki ang ilang gipilian: si Matias ug si Jose nga gitawag ug Barsabas (o Justo). ²⁴ Unya nag-ampo sila, “Ginoong, ikaw ang nakahibalo sa kasingkasing sa tanang mga tawo. Busa ipakita kanamo kon kinsa niining duha ang imong gipili ²⁵ nga mahimong apostol puli kang Judas. Kay gibiyahan ni Judas ang iyang trabaho ingon nga usa ka apostol, ug miadto siya sa dapit nga angay kaniya.” ²⁶ Pagkahuman nilag ampo, nagripa sila. Ug ang naripahan mao si Matias. Busa si Matias mao ang nadugang sa onse ka apostoles.

Chapter 2

Ang Pag-abot sa Espiritu Santo

¹ Sa pag-abot na sa adlaw sa pagsaulog sa *piesta nga gitawag ug Pentecostes*, nagtigom ang tanang mga tumutuo sa usa ka balay. ² Samtang nagtigom sila, kalit lang nga may dahunog nga gikan sa langit nga daw sama sa huros sa makusog nga hangin. Milanog kini sa tibuok balay nga ilang gitigoman. ³ Unya may nakita sila nga daw mga kalayo nga pormag mga dila nga mitungtong sa matag usa kanila. ⁴ Napuno silang tanan sa Espiritu Santo, ug dihadiha gipasulti sila sa Espiritu *Santo* sa nagkalain-laing mga pinulongan nga wala nila matun-i.

⁵ *Nianang higayona* may nagpuyo nga diosnon nga mga Judio diha sa Jerusalem nga naggikan sa nagkalain-laing mga nasod sa tibuok kalibotan. ⁶ Pagkadungog nila sa maong dahunog, nagdali-dali sila pag-adto didto sa gitigoman sa mga tumutuo. Natingala gayod sila tungod kay ang matag usa kanila nakadungog sa iyang kaugalingong pinulongan nga ginasulti sa mga tumutuo. ⁷ Miingon sila, “Unsa man kini? Dili ba silang tanan mga taga-Galilea?” ⁸ Nganong makasulti man sila sa atong kaugalingong pinulongan? ⁹ Ang uban kanato taga-Partia. May mga taga-Media, ug ang uban taga-Elam. May mga taga-Mesopotamia, Judea, ug Capadocia. May mga taga-Ponto ug Asia. ¹⁰ Ang uban mga taga-Frigia, mga taga-Pamfilia, mga taga-Ehipto ug ang uban gikan sa mga dapit nga sakop sa Libia nga duol sa Cirene. May mga taga-Roma usab, mga Judio, ug mga dili Judio nga nakabig sa relihiyon sa mga Judio. ¹¹ Ug ang uban gikan sa Creta ug Arabia. Apan bisan nagkalain-lain ang atong mga pinulongan madunggan nato sila nga nagsulti sa tanan natong mga pinulongan mahitungod sa katingalahang mga gihimo sa Dios!”

¹² Natingala gayod ang tanang mga tawo didto. Ug tungod kay dili nila masabtan kon unsay nanghitabo nagpangutan-anay na lamang sila sa usag usa, “Unsa man kini?” ¹³ Apan ang uban nagbugalbugal sa mga tumutuo nga nag-ingon, “Mga hubog kining mga tawhana!”

Ang Wali ni Pedro

¹⁴ Busa mitindog si Pedro uban sa onse ka mga apostoles ug sa kusog nga tingog misulti siya sa mga tawo, “Mga kaigsoonan kong mga Judio, ug kamong tanan nga nagpuyo sa Jerusalem, paminaw kamo

tungod kay isulti ko kon unsa ang kahulogan niini.¹⁵ Sayop ang inyong hunahuna nga hubog kining mga tawhana kay alas nuwebe pa lamang karon sa buntag.¹⁶ Mao kini ang gitagna ni propeta Joel niadtong unang panahon. Miingon siya,

¹⁷ Ang Dios nag-ingon, ‘Sa kataposang mga adlaw ihatag ko ang akong Espiritu sa tanang katawhan.

Ang inyong mga anak nga lalaki ug babaye magsugilon sa akong mga mensahe;

Ang inyong mga batan-on nga mga lalaki makakitag mga panan-awon;

Ug ang inyong mga tigulang nga mga lalaki akong padamgohon.

¹⁸ Tinuod gayod nga nianang mga adlaw ihatag ko ang akong Espiritu sa akong mga sulugoon nga lalaki ug babaye,

Ug magsugilon sila sa akong mga mensahe.

¹⁹ Magpakita akog mga katingalahang mga butang diha sa langit ug diha sa yuta: naa unyay dugo, kalayo ug mabagang mga aso.

²⁰ Mongitngit ang adlaw, ug ang bulan mopula nga daw sama sa dugo. Mahitabo kini sa dili pa moabot ang katingalahang adlaw sa paghukom sa Ginoo.

²¹ Apan si bisan kinsa nga motawag sa Ginoo maluwas *sa silot nga moabot.*’ ”

²² *Nagpadayon si Pedro sa pagsulti*, “Mga kaigsoonan kong mga Israelinhon, paminawa ninyo ako! Si Jesus nga taga-Nazaret pinadala sa Dios dinhi kanato, ug kini gipamatud-an sa Dios pinaagi sa mga milagro ug mga katingalahang mga butang nga iyang gihimo pinaagi kang Jesus. Kamo mismo nakahibalo niini tungod kay kining tanan nahitabo dinhi sa inyong taliwala.²³ Nahibalo nang daan ang Dios nga si Jesus itugyan diha kaninyo ug iya na kining giplano. Gipapatay ninyo siya sa mga makasasala nga mga tawo nga maoy naglansang kaniya sa krus.²⁴ Apan gibanhaw siya sa Dios ug giluwag gikan sa gahom sa kamatayon, kay ang tinuod, bisan ang kamatayon walay gahom sa pagpugong kaniya.²⁵ Si David nagsulti mahitungod kaniya,

‘Nahibaloan ko nga ang Ginoo nagauban kanunay kanako ug wala niya ako pasagdi. Busa dili ako matarog.

²⁶ Mao kini nga malipayon ako.

Dili mapugngan ang akong pagdayeg sa Dios.

Ug bisan pa ug mamatay ako, may paglaom pa ako.

²⁷ Kay nahibaloan ko nga dili mo ako, *Ginoo*, pasagdan didto sa lubnganan.^a Dili mo itugot nga madunot ang matinumanon mong sulugoon.

²⁸ Gitudlo mo kanako ang dalan sa kinabuhi,

ug tungod kay ikaw kanunay ang akong kauban, magmalipayon gayod ako.’ ”

²⁹ *Nagpadayon pa gayod si Pedro sa pagsulti*, “Mga kaigsoonan, klaro kaayo nga wala magsulti si David mahitungod sa iyang kaugalingon, kay nahibaloan nato nga ang atong katigulangan nga si David namatay ug gilubong, ug hangtod karon nahibaloan nato kon asa ang iyang lubnganan.³⁰ Propeta si David ug nahibalo siya nga ang Dios nagsaad kaniya nga ang usa sa iyang mga kaliwat manunod sa iyang gingharian.³¹ Ug tungod kay nahibaloan ni David kon unsa ang himuon sa Dios, nagsulti siya mahitungod

^a 27 lubnganan: *sa literal*, Hades; *buot ipasabot*, dapit sa mga patay.

sa pagkabanhaw ni Cristo, nga wala siya pasagdi didto sa lubnganan,^a ug ang iyang lawas wala madunot.

³² Ang iyang gipasabot walay lain kondili si Jesus nga gibanhaw sa Dios. Kaming tanan makapamatuod nga nabanhaw siya tungod kay nakita gayod namo siya.³³ Gibayaw siya ngadto sa tuong dapit sa Dios.^b Ug gihatag kaniya sa Amahan ang Espiritu Santo nga gisaad kaniya. Ug kining maong Espiritu Santo gipadala ni Jesus kanamo, ug ang iyang gahom mao ang inyong nakita ug nadunggan karon.^{34,35} Dili si David ang gibayaw sa langit, apan nag-ingon siya,

‘Nag-ingon ang Ginoo sa akong Ginoo,

Lingkod dinhi sa akong tuo,

hangtod nga mapailalom ko kanimo ang imong mga kaaway.’

³⁶ Busa kinahanglan gayod nga mahibaloan sa tanang mga Israelinhon nga ang Jesus nga inyong gilansang sa krus mao ang gipili sa Dios nga Ginoo ug Cristo.”

³⁷ Pagkadungog niadto sa mga tawo natandog ang ilang mga kasingkasing. Busa nangutana sila kang Pedro ug sa iyang mga kauban nga mga apostoles, “Mga kaissoonan, unsa ang angay namong himuon?”

³⁸ Miingon si Pedro kanila, “Ang tagsa-tagsa kaninyo maghinulsol sa inyong mga sala ug magpabautismo sa ngalan ni Jesu-Cristo^c ug mapasaylo ang inyong mga sala ug madawat ninyo ang gasa sa Dios nga mao ang Espiritu Santo.”³⁹ Tungod kay kining *Espiritu Santo* gisaad alang kaninyo ug sa inyong mga kaanakan ug sa tanang mga tawo nga tua sa layo, sa tanan nga tawgon sa Ginoo nga atong Dios nga moduol kaniya.”

⁴⁰ Daghan pa ang gisulti ni Pedro sa pagpamatuod kanila sa iyang mga gipanulti. Ug miingon siya kanila, “Luwasa ninyo ang inyong kaugalingon gikan niining daotang katawhan.”⁴¹ Daghan ang mituo sa iyang mensahe ug dihadhiha nagpabautismo sila. Niadtong adlaw nga 3,000 ka mga tawo ang nadugang sa mga tumutuo.⁴² Ug nagpadayon sila sa pagtuon sa mga gipanudlo sa mga apostoles, sa pagtigom ingon nga mga kaissoonan, sa pagpikas-pikas sa pan, ug sa mga pag-ampo.

Ang Kinabuhi sa mga Tumutuo

⁴³ Daghan nga mga milagro ug mga katingalahang mga butang ang gihimo sa *Dios* pinaagi sa mga apostoles. Busa ang mga tawo nagkinabuhi nga may pagtahod ug kahadlok sa Dios.⁴⁴ Suod ang panag-uban sa mga tumutuo ug giusa nila ang ilang mga kabtangan aron makaambit ang tanan.⁴⁵ Gipamaligya nila ang ilang mga yuta ug mga kabtangan ug gihatag nila ang halin ngadto sa ilang mga kaubanan sigon sa panginahanglan sa matag usa.⁴⁶ Adlaw-adlaw nagtigom sila sa templo ug nagpikas-pikas sa pan didto sa ilang mga pinuy-anan. Malipayon gayod sila sa ilang pag-inambitay sa pagpangaon,⁴⁷ ug padayon ang ilang pagdayeg sa Dios. Nalipay kanila ang tanang mga tawo. Adlaw-adlaw gidugang sa Ginoo kanila ang mga tawo nga iyang giluwat.

Chapter 3

Ang Pag-ayo sa Tawong Bakol

¹ Usa niana ka adlaw, mga alas tres sa hapon, miadto si Pedro ug si Juan sa templo. Oras kadto sa pag-ampo.² Sa pultahan sa templo may tawo nga bakol sukad pa sa iyang pagkatawo. Kada adlaw ginadala siya didto sa pultahan nga gitawag “Matahom”, aron magpakilimos sa mga tawong mosulod sa templo.³ Sa pagkakita niya kang Pedro ug kang Juan nga mosulod sa templo, nangayo siya ug limos.⁴ Gitutokan siya ni Pedro ug ni Juan. Unya miingon si Pedro kaniya, “Tan-aw kanamo.”⁵ Mitan-aw ang tawo kanila nga nagpaabot nga limosan siya.⁶ Apan miingon si Pedro kaniya, “Wala gayod akoy kuwarta. Apan naa akoy

^a 31 lubnganan: *sa literal*, Hades; *buot ipasabot*, dapit sa mga patay.

^b 33 Gibayaw siya sa tuong dapit sa Dios nga mao ang pinakataas nga posisyon.

^c 38 sa ngalan ni Jesu-Cristo: *buot ipasabot*, sa pagpamatuod nga kamo iya na ni Jesu-Cristo.

ihatag kanimo: Sa ngalan^a ni Jesu-Cristo nga taga-Nazaret, lakaw!”⁷ Unya gikuptan ni Pedro ang tuong kamot sa tawo ug gipatindog siya. Dihadiha nalig-on ang iyang mga tiil ug mga buolbuol.^b ⁸ Dihadiha mitindog siya ug naglakaw-lakaw. Pagkahuman miuban siya kanila sa pagsulod sa templo. Padayon siya sa paglakaw-lakaw ug paglukso-lukso nga nagadayeg sa Dios. ⁹ Nakita sa tanan nga siya nagalakaw-lakaw ug nagadayeg sa Dios. ¹⁰ Nailhan nila nga siya mao ang tawong naglingkod ug nagpakilimos didto sa pultahan sa templo nga gitawag “Matahom nga Pultahan.” Busa natingala gayod sila pag-ayo sa nahitabo kaniya.

Nagwali si Pedro Didto sa Balkon ni Solomon

¹¹ Ang maong tawo wala gayod mobulag kang Pedro ug kang Juan. Nangupot siya kanila samtang naglakaw sila didto sa gitawag nga “Balkon ni Solomon.” Nangdugok kanila ang mga tawo tungod kay natingala gayod sila. ¹² Sa pagkakita ni Pedro sa mga tawo miingon siya kanila, “Mga *kaigsoonan kong mga* kaliwat ni Israel, nganong natingala kamo niini? Nganong gitutokan ninyo kami? Naghunahuna ba kamo nga napalakaw namo kining tawhana tungod sa among gahom ug pagkadiosnon?” ¹³ *Dili! Kondili* ang Dios nga gisimba sa atong mga katigulangan nga si Abraham, si Isaac, ug si Jacob mao ang naghimo niini aron sa pagpasidungog sa iyang sulugoon nga si Jesus. Kini mao ang Jesus nga inyong gitugyan sa mga tawong anaa sa pangagamhanan ug inyong gisalikway atubangan ni Pilato, bisan nadisisionan na niya nga buhian siya. ¹⁴ Balaan ug matarong siya, apan gisalikway ninyo siya ug gihangyo hinuon ninyo kang Pilato nga buhian ang usa ka mamamatayg tawo baylo kaniya. ¹⁵ Gipatay ninyo ang nagahatag ug kinabuhi *nga walay kataposan*, apan gibanhaw siya sa Dios. Ug kami makapamatuod nga nabanhaw siya. ¹⁶ Ang pagtuo kang Jesus mao ang naghatag sa kusog niining tawo nga inyong nailhan ug nakita karon. Kamo mga saksi nga naayo siya. Nahitabo kini tungod sa iyang pagtuo kang Jesus.”

¹⁷ “Mga kaigsoonan, nahibalo ako nga kamo ug ang inyong mga pangulo naghimo niini kang Jesus tungod kay wala kamo makahibalo kon kinsa gayod siya. ¹⁸ Gipadayag na sa Dios niadtong unang panahon pinaagi sa mga propeta nga si Cristo kinahanglan gayod nga mag-antos, ug sa inyong gihimo kaniya, natuman ang gisulti sa Dios. ¹⁹ Busa karon, kinahanglan maghinulsol na kamo ug moduol sa Dios aron pasayloon niya ang inyong mga sala, ²⁰ ug moabot kaninyo ang bag-o nga kusog nga gikan sa Ginoo. Ug pagkahuman, ipadala niya si Jesus nga mao ang Cristo nga iya na daang gipili alang kanato. ²¹ Apan kinahanglan nga adto lang una si Jesus sa langit hangtod nga moabot ang panahon nga bag-ohon na sa Dios ang tanang mga butang. Mao usab kana ang giingon sa Dios niadtong unang panahon pinaagi sa iyang mga propeta. ²² Sama sa giingon ni Moises, ‘Ang Ginoo nga atong Dios mohatag kaninyo ug usa ka propeta nga sama kanako nga maggikan usab kaninyo. Kinahanglang tumanon ninyo ang tanan niyang isulti kaninyo. ²³ Ang dili motuman niini nga propeta ilain gikan sa mga katawhan sa Dios ug pagalaglagon.’ ²⁴ Sama usab niana ang giingon sa tanang mga propeta gikan pa kang Samuel. Silang tanan nagtagna kon unsa ang manghitabo karong mga panahona. ²⁵ Ang mga gisaad sa Dios pinaagi sa iyang mga propeta alang gayod kanatong mga Judio, kay apil kita sa kasabotan nga gihimo sa Dios sa atong mga katigulangan tungod kay nag-ingon siya kang Abraham, ‘Panalanginan ko ang tanang mga tawo sa kalibotan pinaagi sa imong kaliwat.’ ²⁶ Busa gisugo sa Dios ang iyang pinili nga sulugoon, ug gipadala ug una dinhi kanatong mga Judio, aron matabangan niya kita sa pagbiya sa atong mga daotang mga binuhatan.”

Chapter 4

Si Pedro ug si Juan sa Atubangan sa Korte

¹ Samtang nagsulti pa si Pedro ug si Juan sa mga tawo, miduol kanila ang mga pari, ang mga Saduseo, ug ang pangulo sa mga guwardya sa templo. ² Nasuko sila tungod kay nanudlo kining duha nga si Jesus nabanhaw, ug kini nagapamatuod nga ang mga patay banhawon. ³ Busa gidakop nila si Pedro ug si Juan.

^a 6 ngalan: *buot ipasabot*, gahom o awtoridad.

^b 7 buolbuol: *sa English*, ankle-bones.

Sukitsukiton unta nila sila, apan tungod kay kilomkilom na, gisulod lang una nila sila sa prisohan hangtod sa pagkabuntag. ⁴ Apan *bisan mao kini ang nahitabo kanila*, daghan sa mga nakadungog sa ilang pagpanudlo ang mituo. Sa mga lalaki lang nga mituo mikabat ug mga 5,000.

⁵ Pagkabuntag, nagtigom sa Jerusalem ang kadagkoan sa mga pari, mga magtutudlo sa Kasugoan, ug ang uban pang pangulo sa mga Judio. ⁶ Didto usab si Annas nga mao ang pangulong pari, si Caifas, si Juan, si Alejandro, ug ang uban pang mga membro sa pamilya ni Annas. ⁷ Gidala ngadto kanila si Pedro ug si Juan ug gipangutana, “Sa unsang gahom ug kang kinsang gahom^a ang inyong gigamit sa pag-ayo sa tawo nga bakol?” ⁸ Si Pedro nga gigamhan sa Espiritu Santo mitubag, “Kamo nga mga pangulo ug mga tigdumala sa mga Judio, ⁹ kon ang gipangutana ninyo kanamo mahitungod sa pag-ayo sa tawong bakol, ¹⁰ kinahanglan mahibaloan ninyong tanan ug sa tanang taga-Israel, nga giayo kining tawhana nga nagatindog dinhi karon pinaagi sa gahom ni Jesu-Cristo nga taga-Nazaret. Siya mao ang inyong gilansang sa krus ug gipatay. Apan gibanhaw siya sa Dios. ¹¹ Si Jesus *mao ang gipasabot nga bato sa Kasulatan nga nag-ingon*, ‘Ang bato nga gisalikway ninyo nga mga panday mao ang nahimong pundasyon nga bato.’ ¹² Wala nay lain pa sa tibuok kalibotan nga makaluwas kanato kondili si Jesus lamang.”

¹³ Natingala sila kang Pedro ug kang Juan tungod kay wala gayod silay kahadlok sa pagsulti, kay nasayod sila nga ang duha mga yano lamang nga mga tawo ug walay taas nga kahibalo. Unya nailhan nila nga kini sila mga kauban ni Jesus kaniadto. ¹⁴ Gusto unta nila nga mosulti batok sa milagro nga gihimo nila ni Pedro, apan tungod kay ang tawo nga giayo nagatindog sa kilid ni Pedro ug Juan mihilom na lamang sila. ¹⁵ Busa gipagawas una nila si Pedro ug si Juan gikan sa ilang gitigoman ug nagsabot-sabot sila. ¹⁶ Miingon sila, “Unsa man ang atong himuon niining mga tawhana? Mikaylap na sa tibuok Jerusalem nga nakahimo silag milagro ug dili kita makaingon nga bakak kini. ¹⁷ Aron dili na mokaylap ang ilang pagpanudlo sa mga tawo, sultihan nato sila nga dili na gayod sila magtudlo mahitungod kang Jesus.” ¹⁸ Ug gipatawag nila si Pedro ug si Juan ug gisultihan nga dili na gayod sila mosulti o kaha manudlo mahitungod kang Jesus. ¹⁹ Apan mitubag si Pedro ug si Juan kanila, “Hunahunaa ra god ninyo pag-ayo kon asa niini ang matarong sa panan-aw sa Dios: ang pagtuman kaninyo o ang pagtuman sa Dios? ²⁰ Dili mahimo nga dili kami manugilon mahitungod sa among nakita ug nadunggan.” ²¹ Apan gipasidan-an gihapon sila nga dili na gayod manugilon, ug pagkahuman gibuhian sila. Bisan kon gusto unta nilang pasakitan ang duha dili nila kini mahimo tungod kay nahadlok sila sa mga tawo, kay ang mga tawo nagadayeg sa Dios tungod sa milagro nga nahitabo. ²² Kay ang tawo nga giayo pinaagi sa milagro sobra na sa 40 ka tuig.

Ang Pag-ampo sa mga Tumutuo kang Jesus

²³ Sa dihang gibuhian na si Pedro ug si Juan mibalik sila didto sa ilang mga kauban, ug gisulti nila kanila kon unsa ang giingon sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio. ²⁴ Pagkadungog niini sa mga tumutuo nag-ampo sila, “Ginoo nga makagagahom sa tanan, ikaw ang naghimo sa langit, sa yuta, sa dagat, ug sa tanang mga butang nga anaa kanila. ²⁵ Pinaagi sa Espiritu Santo gipasulti mo ang among katigulangan nga si David nga imong alagad.

Miingon siya, ‘Ngano bang dako man gayod ang kasuko sa mga dili Judio?’

Ug nganong ang mga Judio nagplano sa mga walay hinungdan?

²⁶ Ang mga hari sa kalibotan ug ang mga pangulo nagtigom ug nangandam aron makig-away batok sa Ginoo ug sa iyang Cristo.^b

²⁷ Natuman na karon ang imong gisulti niadtong unang panahon tungod kay dinhi gayod sa Jerusalem ang mga Judio ug mga dili Judio, apil si Herodes nga hari ug si Pilato nga gobernador nagkauyon nga

^a 7 gahom: *sa literal*, ngalan.

^b 26 Cristo: *buot ipasabot*, gipili nga mohari.

batokan ang imong balaan nga sulugoon nga si Jesus nga imong gipili nga mahimong hari.²⁸ Sa ilang gihimo natuman na ang imong plano niadtong unang panahon. Ug kini nahitabo sumala sa imong gahom ug kabubut-on.²⁹ Ug karon, Ginoo, gihulga nila kami. Tabangi kaming imong mga sulugoon nga mahimong isog sa pagwali sa imong pulong.³⁰ Ipakita ang imong gahom. Itugot nga pinaagi sa gahom^a ni Jesus nga imong balaan nga sulugoon, matambalan namo ang mga masakiton ug makahimo kami sa mga milagro ug mga katingalahang butang.”³¹ Human sila mag-ampo, nauyog ang balay nga ilang gitigoman. Gigamhan silang tanan sa Espiritu Santo ug maisogon nga nagwali sa pulong sa Dios.

Ang Pagtinabangay sa mga Tumutuo

³² Ang tanang tumutuo nagkahiusa sa panghunahuna ug sa pagbati. Ang matag usa kanila wala moangkon nga ang iyang mga butang iya lamang gayod, kondili alang sa tanan.³³ Padayon ang paghimo sa mga apostoles sa mga katingalahang butang sa pagpamatuod nga si Ginoong Jesus nabanhaw gayod. Ug dako gayod ang tabang sa Dios sa tanang mga tumutuo.³⁴ Walay usa kanila nga nakulangan sa ilang kinahanglanon tungod kay may mga tumutuo nga namaligya sa ilang mga yuta ug mga balay,³⁵ ug gihatag nila ang halin sa mga apostoles. Ug gibahin-bahin kini sa mga apostoles sa matag usa sumala sa iyang gikinahanglan.

³⁶ Mao usab kini ang gihimo ni Jose nga taga-Cipre. Judio siya nga gikan sa kaliwat ni Levi. Gitawag siya sa mga apostoles nga si Bernabe, nga ang buot ipasabot “Magdadasig.”³⁷ Gibaligya ni Jose ang iyang yuta ug gihatag niya ang halin sa mga apostoles.

Chapter 5

Si Ananias ug si Safira

¹ May magtiayon nga nagbaligya usab sa ilang yuta. Ang ngalan sa bana si Ananias, ug ang iyang asawa si Safira.² Apan sa wala pa madala ni Ananias ang halin sa yuta ngadto sa mga apostoles, gitagoan niya ang uban nga halin alang sa ilang kaugalingon. Misugot usab ang iyang asawa. *Paghatag niya sa mga apostoles, miingon siya nga mao ra gayod kadto ang tanan nga halin sa iyang yuta.*³ Ug nangutana si Pedro, “Ananias, nganong nagpadaog ka kang Satanas? Namakak ka sa Espiritu Santo tungod kay ang ubang kuwarta nga halin sa imong yuta gitagoan nimo!”⁴ Dili ba nga sa wala pa nimo mabaligya ang imong yuta ikaw ang tag-iya niana? Ug sa nabaligya mo na kana dili ba anaa usab kanimo ang pagbuot kon unsaon nimo ang kuwarta? Nganong naghunahuna ka pa gayod sa paghimo niini? Dili lamang tawo ang imong gibakakan kondili labi na gayod ang Dios.”^{5,6} Sa pagkadungog niini ni Ananias, natumba siya ug namatay. Unya miduol ang mga batan-on kaniya ug giputos nila ang iyang patay nga lawas. Pagkahuman gidala nila kini sa gawas ug gilubong. Ug ang tanan nga nakadungog sa nahitabo nahadlok gayod.

⁷ Paglabay sa mga tulo ka oras, misulod ang asawa ni Ananias. Wala siya makahibalo kon unsa ang nahitabo sa iyang bana.⁸ Gipangutana siya ni Pedro, “Sultihi ako sa tinuod, mao ra ba gayod kining tanan ang kantidad nga inyong nadawat sa inyong gibaligya nga yuta?” Mitubag si Safira, “Oo, mao ra gayod kana ang among nadawat.”⁹ Busa miingon si Pedro kaniya, “Nganong nagkauyon man kamong magtiayon nga sulayan ang Espiritu sa Ginoo? Tan-awa, anaa na sa pultahan ang mga batan-on nga naglubong sa imong bana, ug ikaw ila usab karong yayongan *ug ilubong.*”¹⁰ Dihadiha natumba si Safira sa atubangan ni Pedro ug namatay. Pagsulod sa mga batan-on nakita nila nga patay na si Safira. Busa giyayongan nila siya paingon sa gawas ug gilubong tupad sa iyang bana.¹¹ Tungod niadtong mga nanghitabo, nahadlok gayod pag-ayo ang tanang mga tumutuo ug ang tanang mga nakadungog niini.

^a 30 gahom: *sa literal*, ngalan.

Mga Milagro ug mga Katingalahang Butang

¹² Daghang milagro ug katingalahang butang ang gihimo sa mga apostoles ngadto sa mga tawo. Nagtigom kanunay ang tanang tumutuo didto sa Balkon ni Solomon. ¹³ Bisan tuod ug gitahod sila sa mga tawo, ang uban wala mangahas sa pag-uban kanila. ¹⁴ Apan nagkadaghan pa gayod ang mga tumutuo sa Ginoo, mga lalaki ug mga babaye. ¹⁵ Tungod sa mga milagro nga gipanghimo sa mga apostoles, gidala sa mga tawo ang ilang mga masakiton sa daplin sa mga dalan ug gibutang nila sa mga higdaanan, aron nga kon moagi si Pedro maagian sila bisan na lang sa iyang anino. ¹⁶ Dili lamang kana, kondili daghan usab nga mga tawo sa palibot nga mga baryo ang miabot sa Jerusalem nga nagdalag mga masakiton ug mga tawo nga may mga daotang espiritu. Ug nangaayo silang tanan.

Gilutos ang mga Apostoles

¹⁷ Nasina pag-ayo ang pangulong pari ug ang iyang mga kauban nga mga membro sa pundok nga Saduseo. ¹⁸ Busa gidakop nila ang mga apostoles ug gisulod sa prisohan. ¹⁹ Apan sa pagkagabii, giabrihan sa anghel sa Ginoo ang pultahan sa prisohan ug gipagawas niya sila. Miingon ang anghel kanila, ²⁰ “Adto kamo didto sa templo ug tudloi ninyo ang mga tawo mahitungod sa bag-ong kinabuhi nga gihatag sa Dios.” ²¹ Gituman nila ang giingon sa anghel, busa pagsidlak sa adlaw misulod sila sa templo ug nagtudlo sa mga tawo.

Nining higayona gipatawag sa pangulong pari ug sa iyang mga kauban ang tanan nga tigdumala sa mga Judio aron magtigom ang tibuok Korte sa mga Judio. May gisugo usab sila nga moadto sa prisohan aron kuhaon ang mga apostoles ug dad-on didto kanila. ²² Apan pag-abot sa mga gisugo didto sa prisohan, wala na didto ang mga apostoles. Busa mibalik sila sa Korte sa mga Judio ²³ ug miingon, “Pag-abot namo sa prisohan nakita namo nga may mga kandado pa ang mga pultahan, ug ang mga guwardya nagabantay sa mga pultahan. Apan sa pag-abri namo sa prisohan wala na kamiy nakita nga tawo sa sulod.” ²⁴ Sa pagkadungog niadto sa pangulo sa mga guwardya didto sa templo, ug sa kadagkoan sa mga pari, naglibog sila ug wala sila makasabot kon unsa ang nahitabo sa mga apostoles. ²⁵ Wala madugay may usa ka tawo nga miabot ug miingon, “Ang mga tawo nga inyong gisulod sa prisohan atua na didto sa templo ug nagtudlo sa mga tawo.” ²⁶ Unya miadto sa templo ang pangulo sa mga guwardya ug ang iyang mga tawo ug gidakop nila pag-usab ang mga apostoles, apan wala sila mogamit ug kusog tungod kay nahadlok sila nga batohon sa mga tawo.

²⁷ Gidala nila ang mga apostoles didto sa Korte sa mga Judio. Miingon ang pangulong pari kanila, ²⁸ “Dili ba gimandoan na namo kamo nga dili na magtudlo mahitungod kang Jesus? Apan tan-awa ang inyong gihimo! Mikaylap na ang inyong pagtulon-an sa tibuok nga Jerusalem, ug kami pa ang inyong gipasanginlan nga mipatay kaniya!” ²⁹ Mitubag si Pedro ug ang iyang mga kauban, “Kinahanglan tumanon namo ang Dios, ug dili ang mga tawo.” ³⁰ Gipatay ninyo si Jesus pinaagi sa paglansang kaniya sa krus. Apan gibanhaw siya sa Dios, ang Dios nga gisimba sa atong mga katigulangan. ³¹ Gibayaw sa Dios si Jesus ug atua na siya sa iyang tuong kamot ingon nga Pangulo ug Manluluwas, aron kitang mga Judio mahatagan ug kahigayonan sa paghinulsol aron mapasaylo ang atong mga sala. ³² Nagapamatuod kami nga kining tanan tinuod gayod. Ug ang Espiritu Santo nga gihatag sa Dios sa tanan nga nagatuman kaniya nagapamatuod usab niining mga butanga.”

³³ Sa pagkadungog niini sa mga membro sa Korte sa mga Judio nasuko gayod sila ug gusto nilang patyon ang mga apostoles. ³⁴ Apan mitindog ang usa sa ilang mga kauban nga si Gamaliel. Kining tawhana Pariseo ug magtudlo sa Kasugoan. Ginatahod siya sa tanan. Misugo siya nga pagawason una ang mga apostoles. ³⁵ Ug sa dihang nakagawas na ang mga apostoles misulti si Gamaliel sa iyang mga kauban, “*Mga kaubanan kong mga taga-Israel, hunahunaa ninyo pag-ayo kon unsa ang inyong himuon niining mga tawhana kay basin kon masayop kamo.*” ³⁶ Kaniadto may tawo nga ang iyang ngalan si Teudas nga nanghambog nga morag si kinsa gayod siya, ug may mga 400 ka mga tawo nga misunod kaniya. Apan sa

kaulahian gipatay siya ug ang iyang mga sumusunod nagkatibulaag, ug nawala na kadtong maong grupo.
³⁷ Pagkahuman niini, sa panahon sa pagsensos sa mga tawo, si Judas na sab nga taga-Galilea nakatigom ug mga tawo nga misunod kaniya. Apan gipatay usab siya ug nagkatibulaag usab ang iyang mga sumusunod.
³⁸ Busa ang akong ikasulti kaninyo mao kini: pasagdi na lamang kining mga tawhana, ug ayaw sila tagda. Tungod kay kon ang ilang ginahimo ug ginatudlo gikan lamang sa tawo, mawala lamang usab kini. ³⁹ Apan kon kini gikan sa Dios dili nato sila mapugngan. Dili lang kana, basin kon mahitabo pa hinuon nga kita makig-away sa Dios.” Busa gituman sa Korte sa mga Judio ang tambag ni Gamaliel. ⁴⁰ Gipatawag nila pag-usab ang mga apostoles ug gipalatigo. Pagkahuman gimandoan nila sila nga dili na gayod magtudlo pa mahitungod kang Jesus, ug gibuhian nila sila. ⁴¹ Mihawa didto ang mga apostoles nga dako ang kalipay, tungod kay gihatagan sila sa Dios ug pribilihiyo nga mag-antos alang sa ngalan ni Jesus. ⁴² Adlaw-adlaw didto sila sa templo ug sa mga kabalayan ug nagpadayon ang ilang pagpangtudlo ug pagsangyaw sa Maayong Balita nga si Jesus mao ang Cristo.

Chapter 6

Ang Pagpili sa Pito ka Lalaki

¹ Niadtong panahona, nagkadaghan ang mga sumusunod *ni Jesus*. Unya nagbagulbol ang mga Judio nga ang ilang pinulongan Griego batok sa mga Judio nga ang ilang pinulongan Hebreo tungod kay wala mahatagi sa adlaw-adlaw nga rasyon ang ilang mga balong babaye. ² Busa gitawag sa 12 ka mga apostoles ang tanang mga tumutuo. Ug miingon sila, “Dili maayo nga pasagdan namo ang pagwali sa pulong sa Dios aron mag-atiman lamang sa materyal nga mga pagtabang. ³ Busa, mga kaigsoonan, pagpili kamo gikan sa inyong mga kauban ug pito ka lalaki nga may maayong dungog, maalamon, ug gigamhan sa Espiritu *Santo*. Sila mao ang atong padumalahon niining mga materyal nga mga pagtabang. ⁴ Ug kami, ang among panahon gamiton namo sa pag-ampo ug sa pagsangyaw sa pulong sa Dios.” ⁵ Miuyon ang tanang mga tumutuo sa giingon sa mga apostoles. Busa gipili nila si Esteban, usa ka tawo nga hugot ug pagtuo kang Jesus ug gigamhan sa Espiritu Santo. Gipili usab nila si Felipe, si Procoro, si Nicanor, si Timon, si Parmenas, ug si Nicolas nga taga-Antioquia. Kini si Nicolas dili Judio, apan mibalhin sa relihiyon sa mga Judio. ⁶ Gidala nila sila nga mga napili ngadto sa mga apostoles, ug nag-ampo ang mga apostoles alang kanila, ug gipandongan nila sila sa ilang mga kamot.

⁷ Busa mipadayon pagkaylap ang pulong sa Dios. Daghan pa gayod nga mga taga-Jerusalem ang nahimong sumusunod *ni Jesus*, ug daghan usab nga mga pari ang mituo *kaniya*.

Gidakop si Esteban

⁸ Gipanalanginan sa Dios si Esteban ug dakong gahom. Busa daghang mga milagro ug mga katingalahan ang iyang gipanghimo nga nakita sa mga tawo. ⁹ Apan may mga tawo nga mibatok kang Esteban. Kining mga tawhana mga Judio nga gikan sa Cirene, sa Alejandria, sa Cilicia ug sa Asia. Kini sila mga membro sa simbahan sa mga Judio nga gitawag nga Simbahan sa mga Linuwas gikan sa Pagkaulipon. Sige silang makiglantugi kang Esteban. ¹⁰ Apan tungod kay ang Espiritu *Santo* naghatag ug kaalam kang Esteban dili gayod sila makalupig kaniya. ¹¹ Busa nanuhol sila ug pila ka tawo nga moingon, “Nadunggan namo si Esteban nga nagsulti ug daotan batok kang Moises ug sa Dios.” ¹² Ug niini nga paagi gisulsolan nila ang mga tawo, ang mga pangulo sa mga Judio, ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan. Gidakop nila si Esteban ug gidala sa Korte sa mga Judio. ¹³ May gipasulod usab silang pipila ka tawo aron sa pagsaksi ug bakak batok kang Esteban. Nag-ingon sila, “Kining tawhana kanunay gayod nga nagsulti batok sa atong balaan nga templo ug sa Kasugoan *ni Moises*. ¹⁴ Nadunggan namo siya nga nagaingon nga ang atong templo gub-on ni Jesus nga taga-Nazaret ug ilisdan niya ang mga tulumanon nga gihatag kanato ni Moises!” ¹⁵ Ang tanang membro sa Korte sa mga Judio mitutok pag-ayo kang Esteban, ug nakita nila ang iyang dagway nga sama sa dagway sa anghel.

Chapter 7

Ang Pakigpulong ni Esteban

¹Ug nangutana ang pangulong pari kang Esteban, “Unsa, tinuod ba ang gisulti niining mga tawhana?”
²Miingon si Esteban, “Mga kaigsoonan ug mga ginikanan, paminawa ninyo ako. Niadtong unang panahon ang Dios nga makagagahom nagpakita sa atong amahan nga si Abraham sa dihang didto pa siya sa Mesopotamia sa wala pa siya mobalhin pagpuyo didto sa Haran. ³Miingon ang Dios kang Abraham, ‘Biyai ang imong nasod ug ang imong mga kaparyentihan ug adto sa dapit nga akong itudlo kanimo.’ ⁴Busa mibiya si Abraham sa nasod sa Caldea ug mipuyo didto sa Haran. Sa pagkamatay sa iyang amahan gipaani siya sa Dios dinhi niining dapita nga ato karong gipuy-an. ⁵Niadtong higayona wala pa hatagi sa Dios si Abraham bisag gamay na lang nga yuta. Apan nagsaad ang Dios nga kining maong dapit ihatag niya kaniya ug sa iyang mga kaliwatan. Wala pay anak si Abraham sa dihang gisaad kadto sa Dios kaniya. ⁶Miingon ang Dios kaniya, ‘Ang imong mga kaliwatan sa kaulahian mopuyo sa laing nasod, ug didto himuon silang mga ulipon ug daugdaogon sila sulod sa 400 ka tuig. ⁷Apan silotan ko ang nasod nga moulipon kanila. Pagkahuman, biyaan nila kadto nga nasod ug mobalik dinhi niini nga dapit ug dinhi sila mosimba kanako.’ ⁸Ug ingon nga ilhanan sa iyang saad gisultihan sa Dios si Abraham nga kinahanglang tulion ang tanang mga lalaki. Busa sa pagkatawo sa iyang anak nga si Isaac, gituli niya kini samtang walo pa lamang ka adlaw. Mao usab kini ang gihimo ni Isaac kang Jacob nga iyang anak. Ug si Jacob mihimo usab niini sa iyang 12 ka mga anak nga maoy mga kagikan natong mga Judio.

⁹“Si Jose nga usa sa 12 ka mga anak ni Jacob gikasinahan sa iyang mga igsoon, busa gibaligya nila siya. Ug gidala siya didto sa Ehipto ug didto nahimong ulipon. Apan tungod kay ang Dios nag-uban kang Jose, ¹⁰gitabangan niya siya sa tanang mga pag-antos nga iyang giagian. Gihatagan usab siya sa Dios ug kaalam, busa nagustohan siya sa Faraon, ang hari sa Ehipto. Ang hari naghimo kaniyang pangulo sa tibuok nga Ehipto ug sinaligan sa tanan niyang kabtangan. ¹¹Sa kaulahian miabot ang dakong gutom sa tibuok nga Ehipto ug sa Canaan. Nag-antos gayod ang mga tawo, ug ang atong mga katigulangan wala gayoy makuhaan sa ilang pagkaon. ¹²Busa sa pagkadungog ni Jacob nga may pagkaon didto sa Ehipto, gipaadto niya didto ang *iyang mga anak, nga mao ang* atong mga katigulangan. Mao kadto ang una nilang pag-adto sa Ehipto. ¹³Sa ikaduha na nilang pag-adto didto, nagpaila kanila si Jose nga siya ilang igsoon, ug gisulti usab niya sa Faraon ang mahitungod sa iyang pamilya. ¹⁴Ug nagtugon si Jose nga paadtoon didto sa Ehipto ang iyang amahan nga si Jacob uban sa tibuok niyang pamilya. (Mga 75 silang tanan.) ¹⁵Busa si Jacob ug ang atong mga katigulangan miadto sa Ehipto, ug didto na sila mipuyo hangtod nga nangamatay sila. ¹⁶Ang ilang mga patay nga lawas gidala sa Siquem ug didto gilubong sa lubnganan nga gipalit ni Abraham niadtong unang panahon gikan sa mga anak ni Hamor.

¹⁷“Sa dihang hapit na matuman ang gisaad sa Dios kang Abraham, midaghan pa pag-ayo ang atong mga katigulangan didto sa Ehipto. ¹⁸Unya miabot ang adlaw nga bag-o na ang hari sa Ehipto. Wala kini makaila kang Jose. ¹⁹Gilimbongan niining maong hari ang atong mga katigulangan ug gidaugdaog. Gipugos niya sila nga ilabay nila ang ilang mga anak nga masuso aron mangamatay. ²⁰Mao kadtong higayona nga natawo usab si Moises, usa ka bata nga nahimut-an sa Dios. Giatiman siya sa iyang mga ginikanan sa ilang balay sulod sa tulo ka bulan. ²¹Sa dihang gibilin na siya sa gawas sa balay, gikuha siya sa anak nga babaye sa Faraon ug giatiman siya ingon nga iyang kaugalingong anak. ²²Gitudloan si Moises sa tanang kaalam sa Ehipto, ug nabantog siya tungod sa iyang mga pulong ug sa iyang binuhatan.

²³“Sa dihang 40 na ka tuig si Moises nahunahunaan niya nga mobisita sa iyang mga kaigsoonang mga Israelinhon. ²⁴Didto nakita niya ang usa kanila nga gidaugdaog sa Ehiptohanon. Gilabanan niya ang iyang igsoong Israelinhon ug agig panimalos gipatay niya ang Ehiptohanon. ²⁵Sa gibuhat niya naghunahuna si Moises nga masabtan sa mga Israelinhon nga siya mao ang gamiton sa Dios sa pagluwas kanila. Apan wala sila makasabot. ²⁶Sa sunod nga adlaw mibalik si Moises ug nakita niya ang duha ka Israelinhon nga

nagaaway. Gusto niyang husayon ang duha, busa miingon siya kanila, ‘Pareho kamong mga Israelinhon. Nganong nagaaway man kamo?’²⁷ Apan giwakli siya sa nanaogdaog ug giingnan, ‘Kinsay naghimo kanimo nga pangulo ug maghuhukom kanamo?’²⁸ Unsa, patyon mo ba usab ako sama sa imong pagpatay sa Ehiptohanon kagahapon?’²⁹ Sa pagkadungog niini ni Moises mipalayo siya gikan sa Ehipto ug miadto sa Madian. Didto siya mipuyo ug naminyo ug didto usab nangatawo ang iyang duha ka anak nga lalaki.

³⁰“Paglabay sa 40 ka tuig may usa ka anghel nga nagpakita kang Moises samtang didto siya sa disyerto nga duol sa Bukid sa Sinai. Nakita ni Moises ang anghel diha sa nagdilaab nga sampinit.³¹ Natingala gayod si Moises sa iyang nakita, busa miduol siya sa sampinit aron susihon kon unsa kadto. Samtang nagpaduol siya nadunggan niya ang tingog sa Ginoo nga nakigsulti kaniya,³² ‘Ako ang Dios sa imong mga katigulangan nga si Abraham, si Isaac, ug si Jacob.’ Pagkadungog niini ni Moises mikurog siya sa tumang kahadlok ug wala siya mangahas nga motan-aw.³³ Ug miingon ang Dios kaniya, ‘Huboa ang imong sandalyas tungod kay balaan ang dapit nga imong gitindogan.’³⁴ Nakita ko gayod ang mga kalisod nga giantos sa akong piniling katawhan didto sa Ehipto, ug nadunggan ko usab ang ilang mga pag-agulo. Busa nanaog ako aron sa pagluwas kanila. Karon pangandam tungod kay ikaw ang akong ipadala didto sa Ehipto.’

³⁵“Mao kini ang Moises nga gisalikway kaniadto sa iyang mga kaigsoonang Israelinhon nga nag-ingon, ‘Kinsa ang naghimo kanimo nga pangulo ug maghuhukom kanamo?’ Mao usab kini ang Moises nga gipadala sa Dios nga nahimong pangulo ug miluwas sa mga Israelinhon pinaagi sa tabang sa anghel nga iyang nakita didto sa nagdilaab nga sampinit.³⁶ Si Moises mao ang nangulo sa mga Israelinhon pagawas gikan sa Ehipto. Naghimo siya ug mga milagro ug mga katingalahan didto sa Ehipto, didto sa Dagat nga Pula, ug didto sa disyerto diin milatas sila sulod sa 40 ka tuig.³⁷ Mao usab kini ang Moises nga miingon sa mga Israelinhon, ‘Ingon nga gipadala ako sa Dios kaninyo, magpadala pa gayod ang Dios kaninyo ug usa ka propeta nga sama kanako nga diha usab kaninyo magagikan.’³⁸ Samtang didto ang atong mga katigulangan sa disyerto, si Moises usab ang tigpataliwala tali sa mga tawo ug sa anghel nga nakigsulti kaniya didto sa Bukid sa Sinai; ug didto siya midawat sa pulong sa Dios nga nagahatag sa kinabuhi aron ihatag usab kanato.”

³⁹“*Apan sa dihang wala pa makabalik si Moises gikan sa bukid*, ang atong mga katigulangan wala motuman sa gipahimo ni Moises kanila. Gisalikway nila si Moises ingon nga ilang pangulo, ug nangandoy silang mobalik sa Ehipto.⁴⁰ Miingon sila kang Aaron, ‘Himoi kami ug mga dios nga maoy mag-una kanamo, tungod kay wala na kami mahibalo kon unsa nay nahitabo niadtong Moises nga nangulo kanamo pagawas sa Ehipto.’⁴¹ Ug naghimo dayon sila ug dios-dios sa dagway sa nating baka ug ilang gihalaran kini. Nagsaulog sila aron pasidunggan ang ilang hinimo.⁴² *Sa ilang gihimo*, gitalikdan sila sa Dios. Gipasagdan na lang niya sila nga mosimba sa mga bituon sa langit. Mao kini ang gisulat sa mga propeta:

‘Kamong mga Israelinhon, sulod sa 40 ka tuig nga kamo atua didto sa disyerto, nagpatay kamo ug mga hayop ug inyong gihalad.

Apan dili ako ang inyong gihalaran.

⁴³ Gidala-dala ninyo ang tolda sa inyong dios-dios nga si Moloc,

ug ang larawan sa bituon nga inyong dios-dios nga si Refan.

Gihimo ninyo kini nga mga dios-dios aron simbahon.

Busa pasagdan ko nga bihagon kamo ngadto sa unahan pa sa Babilonia.’ ”

⁴⁴ *Miingon pa gayod si Esteban didto sa Korte sa mga Judio*, “Santang didto pa sila sa disyerto, ang atong mga katigulangan may tolda nga diin anaa ang presensya sa Dios. Kadtong maong tolda gihimo sumala sa sugo sa Dios, sumala sa plano nga iyang gipakita ngadto kang Moises.⁴⁵ Sa dihang nangamatay na ang atong mga katigulangan, ang ilang mga anak mao na usab ang nagdala sa tolda. Ang ilang pangulo

mao si Josue. Naangkon nila ang mga yuta *nga gisaad sa Dios* human papahawaa sa Dios ang mga tawo nga nagpuyo niadtong mga dapita. Ug didto nagpabilin ang tolda nga gidala-dala sa mga Israelinhon hangtod sa panahon nga si David ang nahimong hari. ⁴⁶ Gipangayo ni David sa Dios nga tugotan siya nga magpatukod ug balay alang sa Dios aron makasimba didto ang kaliwatan ni Jacob. Apan bisan nakahatag si David ug kalipay sa Dios; *wala niya siya tugoti*. ⁴⁷ Si Solomon mao ang naghimo sa templo sa Dios.

⁴⁸ “Apan ang Dios nga labaw sa tanan dili mopuyo sa mga balay nga hinimog tawo. Sumala sa gisulti sa propeta, miingon ang Dios:

⁴⁹ ‘Ang langit mao ang akong trono, ug ang yuta tumbanan ko sa akong mga tiil. Busa unsa pang matanga sa balay ang inyong himuon alang kanako? Asang dapita ako makapahulay?

⁵⁰ Dili ba ako man ang naghimo sa tanang mga butang?’ ”

⁵¹ *Ug miingon si Esteban sa mga tawo didto sa Korte*, “Pagkagahi gayod sa inyong mga ulo! Nagapabungol-bungol lamang kamo sa mga mensahe sa Dios tungod kay dili ninyo gusto nga motuman sa iyang mga giingon kaninyo. Kanunay ninyong supakon ang Espiritu Santo. Sama gayod kamo sa inyong mga katigulangan. ⁵² Walay propeta niadtong panahona nga wala nila lutosa. Bisan ang mga nagsulti mahitungod sa pag-abot sa Matarong^a gipatay usab nila. Ug sa pag-abot dinhi ni Jesus, kamo mao ang nagbudhi ug mipatay kaniya. ⁵³ Nadawat ninyo ang kasuguan nga gihatag sa Dios pinaagi sa mga anghel, apan wala ninyo kini tumana.”

Gibato si Esteban

⁵⁴ Pagkadungog niini sa mga membro sa Korte, nasuko kaayo sila kang Esteban. Nangagot gayod ang ilang mga ngipon sa hilabihang kasuko. ⁵⁵ Apan si Esteban nga gigamhan sa Espiritu Santo mihangad sa langit ug nakita niya ang gahom sa Dios nga nagasidlak ug si Jesus nga nagatindog sa tuong dapit sa Dios. ⁵⁶ Pagkakita niya niini miingon siya, “Tan-awa ninyo! Nakita ko nga naabri ang langit ug atua didto si Jesus nga Anak sa Tawo nga nagatindog sa tuong dapit sa Dios!” ⁵⁷ Misinggit ang mga membro sa Korte ug gitabonan nila ang ilang mga dalunggan *aron dili nila madungog ang gisulti ni Esteban*. Ug nagdungan sila sa paghasmag kaniya. ⁵⁸ Gidala nila si Esteban sa gawas sa siyudad ug didto gibato nila. Gihukas sa mga nagsaksi batok kang Esteban ang ilang mga kupo ug gibilin didto sa usa ka batan-on nga ginganlan ug Saulo *aron mas sayon ang ilang pagbato kang Esteban*. ⁵⁹ Samtang gibato nila si Esteban, nag-ampo siya sa Ginoo nga nagaingon, “Ginoong Jesus, dawata ang akong espiritu.” ⁶⁰ Ug miluhod siya ug misinggit sa kusog nga tingog, “Ginoo, ayaw sila paningla niining sala nga ilang gihimo.” Ug sa pagsulti niya niini, namatay siya.

Chapter 8

^{1,2} Gilubong si Esteban sa mga diosnong tawo, ug gihilakan gayod nila siya.

Gilutos ni Saulo ang mga Tumutuo

Sukad niadto, nagsugod ang dakong paglutos ngadto sa mga tumutuo sa Jerusalem. Busa nagkatibulaag sila sa tibuok nga probinsya sa Judea ug Samaria. Ang mga apostoles lamang ang wala mamahawa sa Jerusalem. Si Saulo nga miuyon sa pagpatay kang Esteban ³ nagtinguha gayod nga mawala ang mga tumutuo kang Cristo. Busa gibalay-balay niya sila ug adto ug gidala ngadto sa prisohan, lalaki man o babaye.

^a 52 *ang buot ipasabot*, si Jesus.

Gisangyaw ang Maayong Balita sa Samaria

⁴ Nagkatibulaag ang mga tumutuo ug gisangyaw nila ang Maayong Balita. ⁵ Usa sa mga tumutuo mao si Felipe. Miadto siya sa usa ka siyudad sa Samaria ug nagwali mahitungod kang Cristo. ⁶ Sa pagkadungog sa mga tawo sa gisulti ni Felipe ug sa pagkakita nila sa mga milagro nga iyang gihimo, naminaw gayod sila. ⁷ Daghang mga tawo nga gisudlan ug mga daotang espiritu ang giayo niya. Misinggit sa makusog nga tingog ang mga daotang espiritu samtang nanggawas sila sa mga tawo. Daghan usab ang mga paralitiko ug mga bakol nga nangaayo. ⁸ Busa nalipay kaayo ang mga tawo niadto nga siyudad.

⁹ May tawo usab didto nga ginganlag Simon. Dugay na siya nga gikatingad-an sa mga taga-Samaria tungod sa iyang abilidad sa madyik. Nanghinambog siya nga gamhanan siya. ¹⁰ Ang tanang tawo sa siyudad, pobre man o dato, naminaw gayod kaniya. Miingon sila, “Kining tawhana mao ang gahom sa Dios nga gitawag, ‘Dakong Gahom.’ ” ¹¹ Dugay na niyang napatuo ang mga tawo sa iyang abilidad sa madyik. ¹² Apan sa dihang nagwali si Felipe kanila sa Maayong Balita mahitungod sa paghari sa Dios ug mahitungod kang Jesu-Cristo, mituo sila ug nagpabautismo, mga lalaki ug mga babaye. ¹³ Bisan si Simon mituo usab, ug sa dihang nabautismohan na siya nag-uban-uban siya kang Felipe. Natingala gayod siya sa mga katingalahan ug mga milagro nga gihimo ni Felipe.

¹⁴ Sa pagkadungog sa mga apostoles didto sa Jerusalem nga ang mga taga-Samaria mituo usab sa pulong sa Dios, gipadala nila didto si Pedro ug si Juan. ¹⁵ Pag-abot nila sa Samaria nag-ampo sila alang sa mga tumutuo didto nga madawat nila ang Espiritu Santo. ¹⁶ Tungod kay bisan nabautismohan na sila sa ngalan ni Ginoong Jesus, wala pa gayod mokunsad diha kanila ang Espiritu Santo. ¹⁷ Gipatong nila ni Pedro ug Juan ang ilang mga kamot kanila, ug dihadiha nadawat nila ang Espiritu Santo. ¹⁸ Nakita ni Simon nga sa pagpatong sa mga apostoles sa ilang mga kamot sa mga tumutuo nadawat nila ang Espiritu Santo. Busa gitanyagan niya ug kuwarta si Pedro ug si Juan ug giingnan sila, ¹⁹ “Hatagi usab ninyo ako nianang maong gahom, aron nga si bisan kinsa nga patongan ko sa akong mga kamot makadawat usab sa Espiritu Santo.” ²⁰ Apan mitubag si Pedro kaniya, “Hinaut nga malaglag ka uban sa imong kuwarta! Tungod kay naghunahuna ka nga mapalit mog kuwarta ang gasa sa Dios? ²¹ Wala kay labot o bahin sa mga gipahimo kanamo sa Dios tungod kay ang imong kasingkasing dili matarong sa iyang atubangan. ²² Busa hinulsoli ang imong daotang tinguha ug pag-ampo sa Ginoo nga pasayloon ka sa imong daotang hunahuna. ²³ Tungod kay nakita ko nga masinahon ka gayod ug ginapos sa imong mga sala.” ²⁴ Miingon si Simon kang Pedro ug kang Juan, “Kon mahimo iampo usab ako ninyo sa Ginoo aron dili mahitabo kanako ang silot nga inyong giingon.”

²⁵ Human sila nagpamatuod ug nagwali sa mensahe sa Ginoo, namalik sila sa Jerusalem. Ug nagwali usab sila sa Maayong Balita sa mga baryo nga ilang naagian sa probinsya sa Samaria.

Si Felipe ug ang Opisyal nga Taga-Etiopia

²⁶ Unya may anghel sa Ginoo nga nakigsulti kang Felipe, “Karon dayon adto sa habagatang dapit, ug subaya lang ang dalan nga gikan sa Jerusalem padulong sa Gaza.” (Kining dalana talagsa na lang agian.) ²⁷ Busa milakaw si Felipe ug didto nakita niya ang tawo nga taga-Etiopia. Nagapauli na siya gikan sa Jerusalem diin siya misimba sa Dios. Taas ang iyang katungdanan tungod kay siya ang tinugyanan sa katigayonan sa Candace. (Ang Candace mao ang Titulo sa Rayna sa Etiopia.) ²⁸ Nagasakay siya sa iyang karwahe ug nagabasa sa libro ni propeta Isaias. ²⁹ Miingon ang Espiritu Santo kang Felipe, “Apasa ug abayi ang iyang karwahe.” ³⁰ Busa midagan si Felipe ug naabtan niya ang karwahe, ug nadunggan niya nga nagabasa ang opisyal sa libro ni propeta Isaias. Gipangutana siya ni Felipe kon nasabtan ba niya ang iyang gibasa. ³¹ Mitubag ang opisyal, “Wala gayod! Ug unsaon ko man pagkasabot kon walay mopasabot kanako?” Ug gisultihan niya si Felipe nga mosakay sa iyang karwahe ug motupad kaniya. ³² Mao kini ang bahin sa Kasulatan nga iyang gibasa:

“Wala gayod siya moreklamo,

Sama siya sa karnero nga gidala sa ihawanan aron patyon,

O sama sa karnero nga wala gayod motingog samtang giguntingan.

³³ Gipakaulawan siya ug dili matarong ang pagsentensya kaniya,

Walay makasaysay mahitungod sa iyang kaliwatan tungod kay ang iyang kinabuhi dinhi sa yuta gikuha na man.”

³⁴ Miingon ang opisyal kang Felipe, “Sultihi ako kon kinsa ang gipasabot sa propeta—ang iya bang kaugalingon o lain nga tawo?” ³⁵ Busa gikan niadtong bahina sa kasulatan, gisaysay kaniya ni Felipe ang Maayong Balita mahitungod kang Jesus. ³⁶ Samtang nagpadayon sila sa pagbiyahe miabot sila sa dapit nga may tubig. Miingon ang opisyal kang Felipe, “O, may tubig dinhi. May hinungdan pa ba nga dili ako mabautismohan?” ³⁷ [Mitubag si Felipe kaniya, “Mahimo ka nang bautismohan kon kinasingsing gayod ang imong pagtuo.” Miingon ang opisyal, “Oo, nagtuo ako nga si Jesu-Cristo mao ang anak sa Dios.”] ³⁸ Gipahunong sa opisyal ang karwahe ug milugsong silang duha sa tubig ug gibautismohan siya ni Felipe. ³⁹ Paghaw-as nila gikan sa tubig, ang Espiritu sa Ginoo kalit lang nga mikuha kang Felipe. Wala na siya makit-i sa opisyal, apan malipayon gayod ang opisyal samtang nagpadayon siya sa pagpa-uli. ⁴⁰ Sa dihang nakamatngon na si Felipe, didto na siya sa lugar sa Asdod. Nagwali siya sa Maayong Balita sa mga lungsod nga iyang giagian hangtod nakaabot siya sa Cesarea.

Chapter 9

Si Saulo Nakabig Ngadto sa Ginoo
(Bin. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Nagpadayon pa gayod ang pagpanghulga ni Saulo sa mga sumusunod ni Ginoong Jesus nga patyon niya sila. Miadto pa siya sa pangulong pari ² ug nangayog mga sulat nga mohatag kaniya sa katungod ug mopaila kaniya didto sa mga simbahan sa mga Judio sa Damasco. Tuyo niya nga pangdakpon ug dad-on pagbalik sa Jerusalem ang iyang makit-an didto nga mga sumusunod ni Cristo, lalaki man o babaye.

³ Sa dihang nagkaduol na si Saulo sa siyudad sa Damasco, sa kalit lang may kahayag gikan sa langit nga midan-ag sa iyang palibot. ⁴ Unya natumba siya sa yuta ug may tingog siyang nadungog nga nag-ingon, “Saulo, Saulo! Nganong ginalutos mo ako?” ⁵ Mitubag si Saulo, “Sir, kinsa ka ba?” Mitubag ang tingog, “Ako mao si Jesus nga imong ginalutos.” ⁶ Tindog ug adto sa siyudad, tungod kay didto may mosulti kanimo kong unsa ang angay mong himuon.” ⁷ Walay nakatingog sa mga kauban ni Saulo. Nagtindog lang sila nga nagtanga. Nakadungog sila sa tingog, apan wala silay nakita. ⁸ Mitindog si Saulo, apan pagbuka niya sa iyang mga mata dili na siya makakita. Busa giagak siya sa iyang mga kauban hangtod sa Damasco. ⁹ Sulod sa tulo ka adlaw dili siya makakita, ug wala siya mokaon o moinom.

¹⁰ Didto sa Damasco may usa ka sumusunod ni Jesus nga ginganlan ug Ananias. Pinaagi sa panan-awon nagpakita kaniya ang Ginoo ug nag-ingon, “Ananias!” Mitubag si Ananias, “Ginoo, ania ako.”

¹¹ Miingon ang Ginoo kaniya, “Lakaw didto sa dalan nga gitawag ‘Tul-id nga Dalan’, ug didto sa balay ni Judas pangitaa ang tawo nga taga-Tarso nga ginganlag Saulo. Niining higayona nagaampo siya, ¹² ug gipakita ko kaniya pinaagi sa panan-awon nga ikaw misulod ug mipatong sa imong kamot kaniya aron makakita siya pag-usab.” ¹³ Apan mitubag si Ananias, “Ginoo, nadunggan ko gikan sa daghang mga tawo ang mahitungod nianang tawhana, kon unsa siya kabangis sa imong mga sumusunod sa Jerusalem.

¹⁴ Mianhi gani siya dinhi karon sa Damasco nga may pagtugot gikan sa kadagkoan sa mga pari aron pangdakpon niya ang tanang nagatuo kanimo.” ¹⁵ Apan miingon ang Ginoo kang Ananias, “Lakaw, adtoa siya, tungod kay gipili ko siya nga mag-alagad kanako aron ipaila niya ang akong ngalan sa mga dili Judio

ug sa ilang mga hari, ug sa mga Israelinhon. ¹⁶ Ug ipakita ko usab kaniya ang mga pag-antos nga kinahanglan niyang maagian alang kanako.”

¹⁷ Busa giadtoan ni Ananias si Saulo sa balay *nga iyang gisak-an*, ug *sa pagsulod niya didto* gipatong niya ang iyang kamot kang Saulo. Ug miingon siya, “Saulo, igsoon ko *sa Ginoo*, gisugo ako ni Ginooong Jesus sa pag-anhi dinhi kanimo. Siya ang nagpakita kanimo sa dalan samtang nagapadulong ka dinhi. Gisugo niya ako dinhi aron makakita ka pag-usab ug aron gamhan ka sa Espiritu Santo.” ¹⁸ Dihadiha nangahulog gikan sa mga mata ni Saulo ang morag mga himbis sa isda, ug nakakita siya pag-usab. Unya mitindog siya ug nagpabautismo. ¹⁹ Mikaon siya ug nabaskog pag-usab ang iyang lawas.

Nagwali si Saulo Didto sa Damasco

Nagpabilin si Saulo sa Damasco sulod sa pipila ka mga adlaw kauban sa mga sumusunod *ni Jesus*. ²⁰ Miadto siya sa mga simbahan sa mga Judio ug giwali niya ang mahitungod kang Jesus nga siya mao ang Anak sa Dios. ²¹ Natingala gayod ang tanang nakadungog kaniya. Miingon sila, “Dili ba mao man kanang tawhana ang naglutos sa mga nagatuo kang Jesus didto sa Jerusalem? Dili ba mianhi man siya dinhi aron pangdakpon ang mga nagatuo niadto nga ngalan ug dad-on didto sa kadagkoan sa mga pari?”

²² Misamot pa gayod ang gahom ni Saulo sa pagwali. Gipamatud-an niya nga si Jesus mao ang Cristo. Ug ang mga Judio sa Damasco dili makatubag kaniya.

²³ Paglabay sa pipila ka mga adlaw nagtigom ang mga Judio ug nagplano sa pagpatay kang Saulo. ²⁴ Adlaw ug gabii gibantayan nila ang mga pultahan sa siyudad kay patyon nila siya kon ilang makita. Apan may misulti kang Saulo mahitungod sa ilang plano. ²⁵ Busa usa ka gabii niana gipasulod siya sa mga sumusunod sa bukag ug gitonton pagawas sa paril sa siyudad.

Si Saulo Didto sa Jerusalem

²⁶ Pag-abot ni Saulo sa Jerusalem, gusto unta niya nga makig-uban sa mga sumusunod *ni Jesus*, apan nahadlok sila kaniya. Dili sila motuo nga siya sumusunod na *ni Jesus*. ²⁷ Apan gitabangan siya ni Bernabe. Gidala siya ni Bernabe sa mga apostoles *ug gipaila-ila*. Gisaysay ni Bernabe kanila kon naunsa pagkahitabo nga nakita ni Saulo si Ginooong *Jesus* sa dalan ug kon unsa ang gisulti kaniya. Ug gisulti usab niya ang kaisog ni Saulo sa pagwali mahitungod kang Jesus didto sa Damasco. ²⁸ Busa sukad niadto kauban na nila si Saulo, ug bisan asa sa Jerusalem walay kahadlok si Saulo sa pagwali mahitungod sa Ginoo. ²⁹ Nakigsulti ug nakiglantugi siya sa mga Judio kansang pinulongan Griegohanon, apan nangasuko sila ug nagplano sa pagpatay kaniya. ³⁰ Sa pagkahibalo sa mga tumutuo sa maong plano, gihatod nila si Saulo sa lungsod sa Cesarea ug gipapauli sa Tarso.

³¹ Human niadto, nagmalinawon ang kinabuhi sa mga tumutuo sa tibuok nga Judea, sa Galilea, ug sa Samaria. Midugang paglig-on ang pagtuo sa mga tumutuo ug nagkinabuhi sila nga may pagtahod sa Ginoo; ug tungod kay gipalig-on sila sa Espiritu Santo midaghan pa gayod sila.

Si Pedro Didto sa Lida ug sa Jope

³² Daghang dapit ang giadto ni Pedro aron sa pagpamisita sa mga katawhan sa Dios. Miadto usab siya sa mga tumutuo sa Lida. ³³ Didto nakita ni Pedro ang tawo nga ginganlag Eneas. Paralitiko siya ug wala gayod makabangon sa iyang higdaanan sulod sa walo ka tuig. ³⁴ Miingon si Pedro kaniya, “Eneas, giayo ka ni Jesu-Cristo. Busa bangon na ug hiposa ang imong higdaanan.” Dihadiha mibangon si Eneas. ³⁵ Nakita sa tanang mga lumulupyo sa Lida ug sa Saron nga maayo na si Eneas, ug mituo usab sila sa Ginoo.

³⁶ Ug didto sa Jope, may tumutuo nga babaye nga ginganlag Tabita. (Sa Griego ang iyang ngalan Dorcas, *nga ang buot ipasabot mananap nga usa*.) Kining babayhana daghan ang iyang maayong mga binuhatan ilabi na gayod sa mga kabos. ³⁷ Niining higayona nagsakit siya ug namatay. Gilimpyohan nila ang iyang patay nga lawas ug gihaya nila sa kuwarto sa taas. ³⁸ Ang Jope dili kaayo layo sa Lida. Busa

pagkadungog sa mga sumusunod *ni Jesus* nga si Pedro atua didto sa Lida, gisugo nila ang duha ka tawo nga hangyoon siya nga moadto sa Jope.³⁹ Pag-abot sa mga gisugo didto kang Pedro, dihadiha nangandam si Pedro ug miuban kanila. Pag-abot nila sa Jope gidala nila siya didto sa kuwarto sa taas nga gihayaan sa patay. May mga balo didto nga nanghilak. Gipakita nila kang Pedro ang mga bisti nga gipanahi ni Dorcas sa buhi pa siya.⁴⁰ Unya gipagawas silang tanan ni Pedro sa kuwarto. Miluhod siya ug nag-ampo. Pagkahuman miatubang siya sa patay nga lawas ug miingon, “Tabita, bangon na!” Mibuka ang mga mata ni Tabita ug sa pagkakita niya kang Pedro milingkod siya.⁴¹ Gikuptan siya ni Pedro sa kamot ug gitabangan nga makatindog. Pagkahuman gitawag niya ang mga balo ug ang ubang mga tumutuo didto sa gawas ug gipakita niya kanila si Tabita nga buhi na.⁴² Kining hitaboa nabalitaan sa tibuok nga Jope, ug daghan ang mituo kang Ginoong *Jesus*.⁴³ Nagpabilin si Pedro sa pipila ka adlaw didto sa Jope sa balay ni Simon nga tigbulad ug panit sa mga mananap.

Chapter 10

Si Pedro ug si Cornelio

¹ Didto sa Cesarea may tawo nga ginganlag Cornelio. Kining tawhana usa ka kapitan sa mga sundalong Romanhon sa batalyon nga gitawag ug Batalyong Italyano.² Diosnon siya ug ang iyang tibuok pamilya. Daghan ang iyang natabang sa mga Judiong kabos, ug kanunay siyang nag-ampo sa Dios.³ Usa niana ka adlaw, mga alas tres ang takna sa hapon, may nagpakita kaniya nga anghel sa Dios. Klaro kaayo ang iyang pagkakita sa anghel nga misulod sa iyang balay ug mitawag kaniya, “Cornelio!”⁴ Sa pagkakita niya sa anghel nahadlok siya ug miingon, “Unsa man ang imong tuyo?” Miingon ang anghel, “Gidungog sa Dios ang imong mga pag-ampo ug nalipay siya sa imong pagtabang sa mga kabos. Busa gihinumdoman ka sa Dios.⁵ Karon, pagsugo ug mga tawo nga moadto sa Jope ug ipakuha si Simon nga gitawag ug Pedro.⁶ Atua siya magsak-anan kang Simon nga tigbulad ug panit sa mananap. Ang iyang balay anaa sa daplin sa baybayon.”⁷ Sa dihang mipahawa na ang anghel, gitawag ni Cornelio ang duha sa iyang mga sulugoon ug ang usa ka sundalo nga usa sa iyang mga luyoluyo. Kini nga sundalo diosnon usab nga tawo.⁸ Gisultihan sila ni Cornelio sa tanang nahitabo, ug pagkahuman gisugo niya sila sa Jope.

⁹ Nianang pagkasunod adlaw samtang nagkaduol na sila sa lungsod sa Jope, misaka si Pedro sa *pahulayanan didto sa lapad nga atop sa balay aron mag-ampo*. Udto kadto.¹⁰ Gigutom si Pedro ug gusto niyang mokaon. Apan samtang giandam pa nila ang pagkaon may gipakita kaniya ang Dios.¹¹ Nakita niya ang langit nga naabri ug may nagapaubos nga sama sa lapad nga habol nga hiniktan ang upat ka eskina.¹² Ug sulod niining habol nakita niya ang tanang klase sa mga mananap—ang mga mananap nga nagalakaw, ang mga nagakamang, ug ang mga nagalupad.¹³ Ug may tingog siyang nadungog nga nag-ingon, “Tindog, Pedro! Pag-ihaw ug kaon!”¹⁴ Mitubag si Pedro, “Dili mahimo, Ginoo, tungod kay sukad kaniadto wala gayod ako makakaon sa mga mananap nga sama niini, nga *sumala sa Kasugoan* hugaw ug gidili nga kaonon.”¹⁵ Miingon pag-usab ang tingog kang Pedro, “Ayaw pagtawga nga hugaw ang bisan unsa nga butang nga gihinloan na sa Dios.”¹⁶ Nahitabo kini sa makatulo, ug kadtong gipaubos nga sama sa habol gibira pagkalit balik ngadto sa langit.

¹⁷ Samtang naghunahuna pa si Pedro kon unsa ang kahulogan sa iyang nakita, miabot usab ang mga tawo nga gisugo ni Cornelio. Kay pagkahibalo nila kon asa ang balay ni Simon, midiretso dayon sila didto; ug sa pag-abot nila sa pultahan sa koral,¹⁸ nanawag sila ug nangutana kon nagsaka ba didto si Simon nga ginganlan usab ug Pedro.¹⁹ Samtang naglibog pa si Pedro kon unsa ang kahulogan sa iyang nakita, miingon ang Espiritu *Santo* kaniya, “May tulo ka tawo nga nangita kanimo.”²⁰ Kanaog ug uban kanila. Ayaw pagduhaduha sa pagkuyog kanila tungod kay ako mao ang nagsugo kanila.”²¹ Busa nanaog si Pedro ug miingon sa mga tawo, “Ako mao ang inyong gipangita. Unsa may inyong tuyo kanako?”²² Miingon sila, “Gisugo kami dinhi ni Kapitan Cornelio. Maayong tawo siya ug nagasimba sa Dios. Gitahod siya sa tanang

mga Judio. Miingon kaniya ang anghel sa Dios nga imbitahon ka nga moadto didto sa iyang balay aron madunggan niya ang imong isulti.”²³ Gipadayon sila ni Pedro ug didto sila nakatulog niadtong gabhiona.

Pagkasunod nga adlaw miuban si Pedro kanila. May pipila usab ka mga tumutuo sa Jope nga miuban kaniya.²⁴ Pagkaugma miabot sila sa Cesarea. Nagahulat kanila si Cornelio, ug ang iyang mga kaubanan ug mga silingan nga iyang gidapit.²⁵ Sa pag-abot ni Pedro, gisugat siya ni Cornelio ug miluhod sa pagsimba kaniya.²⁶ Apan gipatindog siya ni Pedro ug giingnan, “Ayaw kana buhata, tawo lamang ako.”²⁷ Ug nagpadayon ang ilang panagsulti samtang nanulod sila sa balay. Didto nakita ni Pedro nga daghan ang mga tawo nga nagkatigom.²⁸ Misulti si Pedro kanila, “Nakahibalo kamo nga kaming mga Judio gidid-an sa among relihiyon nga mobisita o makig-uban sa mga dili Judio. Apan gipadayag sa Dios kanako nga dili ko angay isipon nga hugaw si bisan kinsa.”²⁹ Busa sa dihang gipasugoan ninyo ako nga moanhi dinhi, wala ako mobalibad. Karon gusto kong mahibaloan kon nganong gipatawag ninyo ako.”

³⁰ Mitubag si Cornelio, “Tulo na ka adlaw karon ang milabay sukad sa akong pag-ampo dinhi sa balay, ug ingon usab niining orasa, mga alas tres sa hapon. Samtang nag-ampo ako, kalit lamang nagpakita kanako ang tawo nga sulaw ug bisti.”³¹ Ug miingon siya kanako, ‘Cornelio, gidungog sa Dios ang imong pag-ampo ug nahinumdoman niya ang imong pagtabang sa mga kabos.’³² Karon, pagsugo ug mga tawo nga moadto sa Jope ug ipakuha si Simon nga gitawag ug Pedro. Didto siya magsak-anan sa balay ni Simon nga tigbulad ug panit sa mananap. Ang iyang balay anaa daplin sa baybayon.’³³ Busa gipatawag ko ikaw dayon, ug salamat nga miabot ka. Ania na kaming tanan sa presensya sa Dios aron maminaw kon unsa ang gisugo sa Dios kanimo nga isulti kanamo.”

Nagwali si Pedro didto sa Balay ni Cornelio

³⁴ Busa miingon si Pedro, “Karon nahibaloan ko na nga ang Dios walay pinalabi.”³⁵ Kon ang tawo may kahadlok sa Dios ug matarong ang iyang binuhatan, bisan kon unsang klaseha siya nga tawo dawaton siya sa Dios.³⁶ Nadunggan ninyo ang Maayong Balita nga gisulti sa Dios kanamong mga Israelinhon nga ang tawo makapasig-uli na ngadto kaniya pinaagi sa pagtuo kang Jesu-Cristo. Siya ang Ginoo sa tanan.^{37,38} Nahibaloan usab ninyo ang mga nahitabo sa tibuok probinsya sa Judea mahitungod kang Jesus nga taga-Nazaret. Dili ba nagsugod kini sa Galilea human sa pagwali ni Juan mahitungod sa pagpabautismo? Gihatagan sa Dios si Jesus sa Espiritu Santo ug gahom. Ug tungod kay ang Dios kauban niya, miadto siya sa nagkalain-lain nga dapit ug naghimo sa mga maayong butang. Giayo usab niya ang tanang mga gipaantos sa yawa.³⁹ Kami gayod makapamatuod sa tanan niyang gipanghimo tungod kay nakita namo ang iyang mga gipangbuhat sa Jerusalem ug sa ubang mga lungsod sa mga Judio. Gipatay siya sa mga Judio pinaagi sa paglansang kaniya sa krus.⁴⁰ Apan gibanhaw siya sa Dios sa ikatulo ka adlaw ug gipakita kanamo nga siya buhi.⁴¹ Wala siya gipakita ngadto sa tanan kondili kanamo lamang nga mga pinili sa Dios isip mga tigpamatuod mahitungod kaniya. Nakig-uban pa gani kami kaniya sa pagpangaon ug pag-inom human siya nabanhaw.⁴² Gisugo niya kami sa pagwali sa Maayong Balita ngadto sa katawhan ug sa pagpamatuod nga siya mao gayod ang gipili sa Dios nga mahimong maghuhukom sa mga buhi ug sa mga patay.⁴³ Si Jesu-Cristo maoy giingon sa tanang mga propeta nga ang tanang motuo kaniya pasayloon sa ilang mga sala pinaagi sa iyang ngalan.”

Mikunsad ang Espiritu Santo Ngadto sa mga Dili Judio

⁴⁴ Samtang nagawali pa si Pedro mikunsad ang Espiritu Santo ug gigamhan ang tanang naminaw sa mensahe.⁴⁵ Ang mga tumutuo nga mga Judio nga miuban kang Pedro gikan sa Jope natingala nga ang Dios mihatag usab sa Espiritu Santo sa mga dili Judio.⁴⁶ Tungod kay nadunggan nila sila nga nanagsulti sa nagkalain-lain nga mga pinulongan ug nagadayeg sa Dios. Busa miingon si Pedro,⁴⁷ “*Bisan dili sila mga Judio* nadawat na nila ang Espiritu Santo ingon nga kita nakadawat usab niini. Busa wala nay makapugong kanila aron mabautismohan sila sa tubig.”⁴⁸ Unya gisugo niya sila nga magpabautismo sa ngalan ni Jesu-Cristo. Human niadto gihangyo nila si Pedro nga magpabilin una uban kanila sulod sa pipila ka adlaw.

Chapter 11

Misaysay si Pedro Didto sa mga Tumutuo sa Jerusalem

¹Unya, nadunggan sa mga apostoles ug sa mga tumutuo sa Judea nga ang mga dili Judio midawat usab sa pulong sa Dios. ²Busa pagbalik ni Pedro sa Jerusalem, gisaway siya sa mga tumutuong Judio nga mituo nga ang mga dili Judio kinahanglan magpatuli una sa dili pa moipon kanila. ³Miingon sila *kang Pedro*, “*Ikaw usa ka Judio*, nganong miadto ka sa balay sa *mga dili Judio*, mga tawo nga dili tinuli, ug mikaon uban kanila?” ⁴Busa gisaysay ni Pedro kanila ang tanan nga nahitabo kaniya gikan gayod sa sinugdanan.

⁵Miingon siya, “Samtang nag-ampo ako didto sa siyudad sa Jope may gipakita kanako ang Dios. Nakita ko ang sama sa lapad nga habol nga nagapaubos gikan sa langit. Ang upat ka eskina niini gihiktan, ug kini mihunong duol kanako. ⁶Gitutokan ko kini ug nakita ko nga ang sulod niini may nagkalain-lain nga klase sa mga mananap—ang mga mananap nga nagalakaw, lakip ang mga mabangis, mga mananap nga nagakamang, ug ang mga nagalupad. ⁷Ug nadungog ko ang tingog nga nag-ingon kanako, ‘Tindog, Pedro! Pag-ihaw ug kaon!’ ⁸Apan mitubag ako, ‘Ginoo, dili kini mahimo tungod kay sukad kaniadto wala gayod ako makakaon sa mga mananap nga sama niini, nga *sumala sa Kasugoan* hugaw ug gidili nga kaanon.’

⁹Unya misulti pag-usab ang tingog gikan sa langit, ‘Ayaw tawga nga hugaw ang bisan unsang butang nga gihinloan na sa Dios.’ ¹⁰Nahitabo kini sa makatulo, ug pagkahuman gibira kadto balik ngadto sa langit.

¹¹Niadtong orasa usab may tulo ka tawo gikan sa Cesarea nga miabot didto sa balay nga akong gisak-an.

Kadtong mga tawhana gisugo aron pangitaon ako. ¹²Ang Espiritu *Santo* miingon kanako nga dili ako magduhaduha sa pag-uban kanila. Kining unom nato ka mga igsoon *kang Cristo nga taga-Jope* kauban ko

sa pag-adto sa balay ni Cornelio sa Cesarea. ¹³Pag-abot namo didto gisultihan kami ni Cornelio nga may nakita siya nga anghel sulod sa iyang balay, ug miingon ang anghel kaniya, ‘Pagsugo ug mga tawo nga moadto sa Jope aron sa pagkuha kang Simon nga gitawag ug Pedro. ¹⁴Isulti niya kanimo kon sa unsang paagi nga maluwas ka ug ang imong pamilya.’ ¹⁵Ug sa nagsugod na ako sa pagsulti, mikunsad ang Espiritu

Santo kanila sama usab sa iyang pagkunsad kanato niadtong una. ¹⁶Ug nahinumdoman ko ang giingon ni Ginoong Jesus: ‘Nangbautismo si Juan sa tubig, apan kamo pagabautismohan diha sa Espiritu Santo.’

¹⁷Busa kadtong maong panghitabo nagpamatuod nga ang gihatag sa Dios kanatong mga Judio sa dihang kita mituo kang Ginoong Jesu-Cristo gihatag usab niya sa mga dili Judio. Busa kon mao kini ang kabubut-on sa Dios, kinsa ako nga mosupak niini?” ¹⁸Sa pagkadungog niadtong sa mga tumutuo nga Judio, wala na sila manaway kang Pedro. Hinuon midayeg sila sa Dios. Miingon sila, “Kon mao kana, gihatag usab sa Dios sa mga dili Judio ang kahigayonan nga maghinulsol aron makadawat usab sila sa kinabuhi *nga walay kataposan*.”

Ang mga Tumutuo sa Antioquia

¹⁹Sukad sa pagkamatay ni Esteban nagkatibulaag na ang mga tumutuo tungod sa paglutos kanila. Ang uban kanila nakaabot sa Fenicia, sa isla sa Cipre, ug sa lungsod sa Antioquia. Gisugilon nila ang Maayong Balita *bisan asa sila moadto*, apan ngadto lamang sa mga Judio. ²⁰Apan ang ubang mga tumutuo nga taga-Cipre ug taga-Cirene miadto usab sa Antioquia, ug bisan ang mga dili Judio gisuginlan usab nila sa Maayong Balita mahitungod kang Ginoong Jesu-Cristo. ²¹Ang gahom sa Ginoo anaa kanila ug daghan gayod ang mituo ug nahimong tumutuo sa Ginoo.

²²Kini nga mga panghitabo nadunggan sa mga tumutuo sa Jerusalem, busa gipadala nila si Bernabe didto sa Antioquia. ²³Pag-abot niya didto nalipay siya tungod kay nakita niya ang mga panalangin sa Dios sa mga tawo didto. Ug gidasig niya sila nga magmatinumanon ug magmalig-on sa ilang pagtuo sa Ginoo.

²⁴Kini si Bernabe maayo gayod nga tawo. Gigamhan siya sa Espiritu Santo, ug hugot gayod ang iyang pagtuo sa Dios. Busa daghan didto ang mituo sa Ginoo.

²⁵ Unya miadto si Bernabe sa Tarso aron sa pagpangita kang Saulo. ²⁶ Pagkakita niya kang Saulo gidala niya siya balik sa Antioquia. Usa gyod ka tuig nilang nakauban ang mga tumutuo didto ug daghang mga tawo ang ilang gitudloan. Ang mga sumusunod *ni Jesus* sa Antioquia mao ang unang gitawag nga mga Kristohanon.

²⁷ Niadtong higayona may mga propeta sa Jerusalem nga miadto sa Antioquia. ²⁸ Ang usa kanila ginganlag Agabo. Mitindog siya ug pinaagi sa *gahom sa Espiritu Santo* mitagna siya nga may usa ka dakong gutom nga moabot sa tibuok kalibotan. (Kini nahitabo sa panahon nga si Claudio mao ang Emperador sa Roma.) ²⁹ Busa ang mga sumusunod *ni Jesus sa Antioquia* nagkauyon nga ang tagsa-tagsa kanila magpadala sa ilang hinabang sa ilang mga kaigsoonan kang Cristo didto sa Judea sumala sa ilang makaya. ³⁰ Gipadala nila kini pinaagi kang Bernabe ug kang Saulo aron ihatag sa mga pangulo sa mga tumutuo sa Jerusalem.

Chapter 12

Gilutos ni Herodes ang mga Tumutuo

¹ Niadtong panahona nagsugod si Haring Herodes sa paglutos sa pipila ka mga tumutuo. ² Gipapatay niya si Santiago nga igsoon ni Juan pinaagi sa espada. ³ Sa pagkakita niya nga nalipay ang mga Judio tungod sa iyang gihimo, gipadakop usab niya si Pedro. Nahitabo kini sa panahon sa Kasaulogan sa Pan nga Walay Patubo. ⁴ Gipapriso niya si Pedro ug gipaguwardyahan sa upat ka grupo sa mga sundalo nga tag-upat-upat kada grupo. *Kining upat ka grupo nagpuli-puli ug guwardya*. Sumala sa plano ni Herodes, iyang husayon ang kaso ni Pedro atubangan sa publiko pagkahuman sa Kasaulogan sa Paglabay sa Anghel. ⁵ Busa gipaguwardyahan niya sa mga sundalo si Pedro didto sa prisohan. Apan hugot nga nagpadayon ang mga tumutuo sa ilang pag-ampo sa Dios alang kaniya.

Gipagawas si Pedro sa Prisohan

⁶ Nianang gabii sa wala pa ang husay sa kaso ni Pedro, natulog siya nga gigapos ug duha ka kadena sa taliwala sa duha usab ka sundalo. Ug may mga guwardya pa nga nagabantay didto sa pultahan sa prisohan. ⁷ Sa kalit lang mihayag ang sulod sa prisohan ug nagpakita ang usa ka anghel nga gisugo sa Ginoo. Gipikipik niya sa kilid si Pedro aron kini makamata, ug miingon siya, “Dali! Bangon!” Ug nangatangtang ang mga kadena nga gigapos sa mga kamot niini. ⁸ Miingon ang anghel, “Isul-ob ang imong bistis ug sandalyas.” Gituman kini ni Pedro. Ug miingon ang anghel kaniya, “Isul-ob ang imong kupo ug sunod kanako.” ⁹ Ug misunod siya sa anghel pagawas sa prisohan. Wala makahibalo si Pedro kon tinuod ba ang nanghitabo. Sa iyang pagtuo nagdamgo lang siya. ¹⁰ Gilabyan lamang nila ang una ug ang ikaduhang mga guwardya. Pag-abot nila sa puthaw nga pultahan nga nag-atubang sa siyudad, ang pultahan miabri lag iya. Ug migawas dayon sila. Paglabay nila sa usa ka kalye kalit nahanaw ang anghel. ¹¹ Didto pa lamang niya nahibaw-i nga dili diay damgo ang nahitabo kaniya. Miingon siya, “Tinuod gayod nga gipadala sa Ginoo ang iyang anghel ug giluwat niya ako sa kamot ni Herodes ug sa tanang giplano sa mga Judio nga mahitabo kanako.”

¹² Sa pagkamatngon niya nga luwas na siya, miadto siya sa balay ni Maria nga inahan ni Juan Marcos. Daghang mga tawo didto nga nagtigom ug nagaampo. ¹³ Nanuktok si Pedro sa gawas nga pultahan, ug migawas ang sulugoon nga si Roda aron tan-awon kon kinsa ang nanuktok. ¹⁴ Nailhan niya ang tingog ni Pedro ug sa iyang kalipay, imbis nga abrihan niya ang pultahan, midagan hinuon siya balik sa sulod aron sultihan ang iyang mga kauban nga si Pedro atua sa gawas. ¹⁵ Miingon sila kang Roda, “Nabuang ka na tingali!” Apan miinsister gayod si Roda nga naa gayod si Pedro. Busa miingon sila, “Tingali anghel kana ni Pedro.” ¹⁶ Apan sa gihapon si Pedro nagpadayon sa pagtuktok. Busa giabrihan nila ang pultahan ug ingon sa dili gayod sila makatuo nga si Pedro gayod diay. ¹⁷ Gisinyasan sila ni Pedro nga mohilom, ug gisaysay niya kanila kon giunsa siya pagpagawas sa Ginoo gikan sa prisohan. Gisultihan niya sila nga suginlan nila si Santiago ug ang uban pang mga tumutuo. Unya migikan siya ug miadto sa laing dapit.

¹⁸ Nianang pagkabuntag nagkagubot ang mga guwardya tungod kay wala na didto si Pedro ug wala sila mahibalo kon unsa ang nahitabo kaniya. ¹⁹ Nagsugo si Herodes nga pangitaon siya, apan wala gayod nila siya makita. Busa gipaimbistigar niya ang mga guwardya ug gipapatay niya sila. Human niadto, mibiya si Herodes sa Judea. Miadto siya sa Cesarea ug didto na nanimuyo.

Ang Pagkamatay ni Herodes

²⁰ Nasuko kaayo si *Haring* Herodes sa mga tawo sa Tiro ug Sidon. Busa nagkauyon ang mga tawo nga makighusay sa hari tungod kay ang ilang lungsod didto man magkuhaan ug pagkaon sa lungsod sa hari. Sa sinugdanan, giamigo una nila si Blastu aron tabangan sila, tungod kay siya mao man ang sinaligan sa hari sa palasyo. Unya miadto sila sa hari aron makigkita kaniya. ²¹ Pag-abot sa adlaw nga si Herodes makigkita na sa mga taga-Tiro ug taga-Sidon, gisul-ob niya ang iyang harianong bisti ug milingkod sa iyang trono ug namulong. ²² Naninggit ang mga tawo, “Dili tawo kining nakigsulti, kondili dios!” ²³ Ug dihadiha gisilotan siya sa anghel sa Ginoo, tungod kay wala niya hatagi ug kadungganang ang Dios. Giulod siya ug namatay.

²⁴ Busa ang pulong sa Dios nagpadayon sa pagkaylap ug daghan pa gayod ang nahimong tumutuo.

²⁵ Sa laing bahin, si Bernabe ug si Saulo, human nila mahatod ang hinabang alang sa mga tumutuo didto sa Jerusalem, namalik sila sa Antioquia. Gidala usab nila si Juan Marcos.

Chapter 13

Gipadala sa Espiritu Santo si Bernabe ug si Saulo

¹ Sa Antioquia may mga propeta ug mga magtutudlo nga membro sa iglesya. Sila mao si Bernabe, si Simeon nga gitawag nga Negro, si Lucio nga taga-Cirene, si Manaen nga nagdako sa panimalay ni Herodes nga Gobernador, ug si Saulo. ² Samtang nagsimba sila sa Ginoo ug nagpuasa, miingon ang Espiritu Santo kanila, “Igahin ninyo alang kanako si Bernabe ug si Saulo tungod kay may ipabuhat ako kanila.” ³ Human sa ilang pagpuasa ug pag-ampo, gipandongan nila si Bernabe ug si Saulo sa ilang mga kamot ug unya gipalakaw sila.

Si Bernabe ug si Saulo Didto sa Cipro

⁴ Busa gipadala sa Espiritu Santo sila si Bernabe ug Saulo didto sa Seleucia. Gikan didto misakay sila padulong sa Cipro. ⁵ Pag-abot nila sa lungsod sa Salamina nagwali sila sa pulong sa Dios didto sa mga simbahan sa mga Judio. Si Juan *Marcos* kauban usab nila aron sa pagtabang sa ilang buluhaton. ⁶ Gilibot nila ang tibuk isla hangtod nga nakaabot sila sa lungsod sa Pafos. Didto may nakita silang madyikero nga ginganlag Bar-Jesus. Judio siya, ug nagpakaaron-ingnon nga propeta *sa Dios*. ⁷ Amigo siya ni Sergio Paulo nga gobernador sa maong isla. Si Sergio Paulo maalamon nga tawo. Gipatawag niya si Bernabe ug si Saulo tungod kay gusto siyang maminaw sa pulong sa Dios. ⁸ Apan gibabagan sila sa madyikero nga si Elimas. (Mao kini ang ngalan ni Bar-Jesus sa pulong nga Griego.) Gipaningkamotan gayod niya nga ilikay ang gobernador sa pagtuo kang Jesus. ⁹ Apan si Saulo nga ginganlan usab nga Pablo gigamhan sa Espiritu Santo, mitutok kang Elimas ug miingon, ¹⁰ “Anak ka ni Satanas! Kaaway ka sa tanang maayo! Pagpanglimbong ug pagpanunto lamang ang imong gipangbuhat. Kanunay nimong gituis ang kamatuoran nga gikan sa Ginoo. ¹¹ Karon silotan ka sa Ginoo. Mabuta ka ug dili makakita sulod sa pipila ka adlaw.” Ug dihadiha mingitngit ang panan-aw ni Elimas ug nabuta siya. Nagpangapak na lang siya ug nagpangitag moagak kaniya. ¹² Sa dihang nakita sa gobernador ang nahitabo kang Elimas mituo siya, ug nahibulong gayod siya sa pagtulon-an mahitungod sa Ginoo.

Silang Pablo Didto sa Antioquia nga Sakop sa Pisidia

¹³ Paggikan nila ni Pablo sa Pafos, milawig sila padulong sa Perga nga sakop sa *probinsya sa Panfilia*. Pag-abot nila gibiyaan sila didto ni Juan *Marcos*. Mibalik siya sa Jerusalem. ¹⁴ Sila ni Pablo milahos sa Antioquia nga sakop sa *probinsya sa Pisidia*. Pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay miadto sila sa simbahan

sa mga Judio ug milingkod didto. ¹⁵ May mibasa sa Kasugoan ni Moises ug sa mga sinulat sa mga propeta. Ug unya may gisugo ang mga opisyal sa pag-ingon kanila ni Pablo, “Mga kaigsoonan, kon may isulti kamong ikalig-on sa mga tawo isulti ninyo.” ¹⁶ Busa mitindog si Pablo ug gisinyasan niya ang mga tawo nga maminaw kaniya. Miingon siya,

“Mga kaigsoonan kong mga Israelinhon, ug kamong dili mga Israelinhon apan nagasimba usab sa Dios, paminawa ninyo ako! ¹⁷ Ang Dios nga gisimba sa mga Israelinhon mao ang mipili sa atong mga katigulangan, ug gipadaghan niya sila samtang didto pa sila nagpuyo sa Ehipto. Ug pinaagi sa iyang gahom gitabangan niya sila aron makagawas sa Ehipto. ¹⁸ Sulod sa 40 ka tuig, samtang didto sila sa disyerto nagpailob ang Dios kanila. ¹⁹ Pagkahuman, gilaglag niya ang pito ka mga nasod sa Canaan, ug gihatag niya kining yutaa sa atong mga katigulangan. ²⁰ Kining tanan gihimo sa Dios sulod sa 450 ka tuig.

“Ug gihatagan niya sila ug mga maghuhukom aron magdumala kanila hangtod sa panahon ni Samuel nga propeta. ²¹ Sa kaulahian nangayo sila ug hari, busa gihatag sa Dios si Saulo nga anak ni Cis ug usa sa mga kaliwat ni Benjamin. Naghari si Saulo kanila sulod sa 40 ka tuig. ²² Sa dihang gipapahawa na sa Dios si Saulo nga hari, si David na usab ang iyang gipili nga maghari kanila. Mao kini ang giingon sa Dios, ‘Gikahimut-an ko si David nga anak ni Jesse. Motuman siya sa tanan kong sugo kaniya.’” ²³ Nagpadayon pagsulti si Pablo sa mga tawo, “Sa kaliwat ni David naggikan si Jesus nga mao ang Manluluwas nga gisaad sa Dios sa Israel. ²⁴ Sa wala pa magsugod si Jesus sa iyang buluhaton, nagwali si Juan sa tanang mga Israelinhon nga maghinulsol sila sa ilang mga sala ug magpabautismo. ²⁵ Sa hapit na mahuman ni Juan ang iyang buluhaton, miingon siya sa mga tawo, ‘Siguro nagahunahuna kamo nga ako mao na ang inyong gipaabot. Apan dili! Gipauna lamang ako. Mosunod siya kanako, apan bisan gani himuon akong sulugoon niya, ^b dili ako takos.’”

²⁶ Ug miingon si Pablo, “Mga kaigsoonan, kamong mga kaliwat ni Abraham ug kamong dili mga Judio apan nagasimba usab sa Dios, kita mao ang gipadad-an sa Dios sa Maayong Balita mahitungod sa kaluwasan. ²⁷ Apan ang mga Judio nga nagpuyo sa Jerusalem ug ang ilang mga tigdumala wala moila nga si Jesus mao ang Manluluwas. Wala usab sila makasabot sa gisulti sa mga propeta nga gibasa nila sa matag Adlaw nga Igpapahulay diha sa ilang mga simbahan; apan sila hinuon ang mituman sa mga gitagna sa mga propeta pinaagi sa ilang paghukom kang Jesus nga patyon. ²⁸ Bisan wala silay lig-on nga katarungan aron patyon siya, ila gihapong gipangayo kang Pilato nga ipapatay si Jesus. ²⁹ Ug sa dihang nahimo na nila ang tanang giingon sa Kasulatan nga mahitabo kaniya, gikuha nila siya sa krus ug gibutang sa lubnganan. ³⁰ Apan gibanhaw siya sa Dios gikan sa kamatayon. ³¹ Ug sulod sa daghang mga adlaw sa lain-laing higayon nagpakita siya sa mga tawo nga miuban kaniya gikan sa Galilea ngadto sa Jerusalem. Kadtong mga tawhana mao usab karon ang nagasulti sa mga Israelinhon mahitungod kang Jesus. ³² Ug ania kami karon aron sultihan kamo sa Maayong Balita nga gisaad sa Dios sa atong mga katigulangan, ³³ nga gituman na niya kanato nga ilang mga kaliwat. Gihimo niya kini pinaagi sa pagbanhaw niya kang Jesus. Mao kini ang nahisulat sa ikaduha nga Salmo nga nag-ingon,

‘Ikaw akong Anak ug karon ipakita ko nga ako ang imong Amahan.’

³⁴ Tungod kay gisaad nang daan sa Dios nga iya siyang banhawon ug ang iyang lawas dili madunot tungod kay nag-ingon siya,

‘Ang mga gisaad ko kang David himuon ko diha kanimo.

³⁵ Giingon pa gayod diha sa usa pa ka Salmo,

‘Dili ikaw motugot nga madunot ang lawas sa imong matinumanon nga sulugoon.’

^a 18 nagpailob ang Dios kanila: sa ubang mga Griego nga teksto, giatiman sila sa Dios.

^b 25 himuon akong sulugoon niya: sa literal, bisan tighubad sa higot sa iyang sandalyas.

³⁶ *Dili si David ang iyang gipasabot, tungod kay sa pagkahuman sa pagpangalagad ni David sa mga tawo sumala sa mga gipahimo sa Dios kaniya, namatay siya ug gilubong didto sa kilid sa gilubngan sa iyang mga katigulangan ug nadunot ang iyang lawas.* ³⁷ Apan si Jesus nga gibanhaw sa Dios gikan sa kamatayon wala gayod madunot. ^{38,39} Busa mga kaigsoonan, kinahanglang mahibaloan ninyo nga pinaagi kang Jesus gisulti namo kaninyo ang balita nga kita mapasaylo sa Dios sa atong mga sala. Si bisan kinsa nga nagatuo kang Jesus gipakamatarong na sa Dios. Kini dili mahimo pinaagi sa pagsunod sa Kasugoan ni Moises. ⁴⁰ Busa pangandam kamo aron dili mahitabo kaninyo ang giingon sa mga propeta,

⁴¹ ‘Kamong mga bugalbugalon,

Matingala gayod kamo sa akong buhaton.

Mangamatay kamo tungod kay sa inyong panahon may himuon ako nga dili gayod ninyo matuohan bisan kon may mopasabot pa niini kaninyo.’ ”

⁴² Sa paggawas na ni Pablo ug ni Bernabe sa simbahan sa mga Judio, giingnan sila sa mga tawo nga mobalik sa sunod Adlaw nga Igpapahulay aron sultihan pa gayod sila mahitungod niining mga butanga.

⁴³ Human sa tigom, daghang mga Judio ug mga dili Judio nga nakabig sa relihiyon sa mga Judio ang misunod kang Pablo ug kang Bernabe. Gidasig sila ni Pablo ug ni Bernabe nga magpadayon sila sa pagsalig sa grasya sa Dios.

⁴⁴ Sa pagkasunod Adlaw nga Igpapahulay halos ang tanang mga tawo sa *Antioquia* nagtigom didto sa simbahan sa mga Judio aron maminaw sa pulong sa Ginoo. ⁴⁵ Pagkakita sa *kadagkoan* sa mga Judio sa daghang mga tawo nga nanambong, nasina gayod sila ug gisaway nila ang mga gipanulti ni Pablo ug gipakaulawan pa nila siya. ⁴⁶ Apan nagmaisogon hinuon si Pablo ug si Bernabe. Miingon sila sa *mga Judio*, “Kinahanglan gayod nga iwali una dinhi kaninyong *mga Judio* ang pulong sa Dios. Apan tungod kay gisalikway ninyo siya nagpaila lamang kini nga kamo dili angayan nga hatagan sa kinabuhi nga walay kataposan. Busa sukad karon, sa mga dili Judio na kami mowali sa Maayong Balita. ⁴⁷ Tungod kay mao kini ang sugo sa Ginoo kanamo:

‘Gihimo ko ikaw nga kahayag sa mga dili Judio, aron nga pinaagi kanimo ang kaluwasan mokaylap sa tibuok kalibotan.’ ”

⁴⁸ Sa dihang nadungog kini sa mga dili Judio nalipay sila ug gidayeg nila ang pulong sa Ginoo; ug ang tanang mga napili alang sa kinabuhi nga walay kataposan nahimong tumutuo.

⁴⁹ Ug mikaylap ang pulong sa Ginoo niadtong dapita. ⁵⁰ Apan gisulsolan sa mga Judio ang mga pangulo sa siyudad apil na ang relihiyoso ug inilang mga babaye, nga mobatok kang Pablo. Busa gilutos nila si Pablo ug si Bernabe ug gipapahawa nila niadtong dapita. ⁵¹ Gitaktak ni Pablo ug ni Bernabe ang abog sa ilang mga tiil isip pasidaan batok kanila. Unya miadto sila sa Iconio. ⁵² *Didto sa Antioquia* nalipay gayod ang mga sumusunod ni *Jesus* ug napuno sila sa Espiritu Santo.

Chapter 14

Didto sa Iconio

¹ Ang nahitabo didto sa Iconio pareho usab sa *nahitabo didto sa Antioquia*. Miadto si Pablo ug si Bernabe sa simbahan sa mga Judio. Ug tungod sa ilang pagwali daghang mga Judio ug mga dili Judio ang mituo kang Jesus. ² Apan ang mga Judio nga wala motuo, misulsol sa mga dili Judio aron kontrahon ang mga tumutuo. ³ Nagdugay didto si Pablo ug si Bernabe. Wala sila mahadlok sa pagsulti mahitungod sa Ginoo. Gipakita sa Ginoo nga tinuod ang ilang gitudlo mahitungod sa iyang grasya, tungod kay gihatagan niya sila ug gahom sa paghimo ug mga milagro ug katingalahang mga butang. ⁴ Busa, nabahin ang mga

tawo niadtong siyudara; ang uban midapig sa mga Judio nga wala motuo, ug ang uban midapig sa mga apostoles.

⁵ May mga Judio ug mga dili Judio, kauban ang ilang mga pangulo, nga nagplano nga pasakitan ug batohon ang mga apostoles. ⁶ Pagkahibalo sa mga apostoles sa maong plano, nangagiw sila ngadto sa Listra ug sa Derbe, mga siyudad nga sakop sa Licaonia, ug sa palibot nga mga dapit. ⁷ Ug giwali nila didto ang Maayong Balita.

Gibato si Pablo Didto sa Listra

⁸ Sa Listra may usa ka tawong bakol sukad pa sa iyang pagkabata. ⁹ Samtang naglingkod siya naminaw siya sa mga gisulti ni Pablo. Gitutokan siya ni Pablo ug nakita niya nga may pagtuo ang bakol nga *ang Ginoo* makaayo kaniya. ¹⁰ Busa sa kusog nga tingog miingon si Pablo kaniya, “Tindog ug tul-id!” Mitindog ang tawo ug milakaw-lakaw. ¹¹ Pagkakita sa mga tawo sa gihimo ni Pablo, misinggit sila sa ilang kaugalingong pinulongan, “Ang mga dios nanganaog dinhi kanato sa dagway sa tawo!” ¹² Gitawag nila si Bernabe nga si Zeus, ug si Pablo gitawag nila nga si Hermes tungod kay siya mao ang tigsulti. ¹³ Ang templo sa ilang dios nga si Zeus duol lamang sa gawas sa siyudad. Busa ang pari ni Zeus nagdala ug toro nga mga baka nga may kolintas nga bulak didto sa pultahan sa siyudad. Gusto niya ug sa mga tawo nga maghalad ngadto sa mga apostoles. ¹⁴ Pagkahibalo ni Bernabe ug ni Pablo sa ilang gibuhay, gigisi nila ang ilang bisti^a ug midagan sila sa taliwala sa mga tawo ug misinggit, ¹⁵ “Mga higala, nganong maghalad kamo kanamo? Kami mga tawo lamang nga sama kaninyo. Giwali namo kaninyo ang Maayong Balita aron biyaan na ninyo kining mga butang nga walay pulos ug moduol sa Dios nga buhi. Siya mao ang naghimo sa langit, sa yuta, sa dagat, ug sa tanang mga butang nga anaa kanila. ¹⁶ Niadtong una gipasagdan lamang sa Dios ang mga tawo sa pagsunod sa ilang kaugalingong gusto. ¹⁷ Apan sa tanang panahon gipaila sa Dios ang iyang kaugalingon ngadto sa mga tawo pinaagi sa iyang mga gihimo nga maayo. Gihatagan niya kamo sa ulan ug mga ani sa panahon sa ting-ani. Abundang pagkaon iyang gihatag kaninyo aron malipay kamo.” ¹⁸ Apan bisan mao kini ang gisulti sa mga apostoles, naglisod gayod sila sa pagpugong sa mga tawo nga magpatay ug mga baka aron ihalad kanila.

¹⁹ May miabot nga mga Judio gikan sa Antioquia *nga sakop sa Pisidia* ug ang uban gikan sa Iconio. Gidani nila ang mga tawo nga modapig kanila. Gitabangan nila sa pagbato si Pablo ug giguyod pagawas sa lungsod, tungod kay sa ilang hunahuna patay na siya. ²⁰ Apan samtang gilibotan siya sa mga tumutuo, mibangon siya ug mibalik didto sa lungsod. Pagkaugma miadto silang duha ni Bernabe sa Derbe.

Ang Paghibalik Ngadto sa Antioquia nga Sakop sa Siria

²¹ Giwali ni Pablo ug ni Bernabe ang Maayong Balita didto sa Derbe ug daghan ang ilang nakabig nga mosunod kang Jesu-Cristo. Pagkahuman niini mibalik sila sa Listra, sa Iconio, ug sa Antioquia *nga sakop sa Pisidia*. ²² Gipalig-on nila ang mga tumutuo ug gidasig nga magpadayon gayod sa ilang pagtuo. Miingon usab sila sa mga tumutuo, “Daghang kalisdanan ang atong kinahanglan maagian sa pagsulod sa gingharian sa Dios.” ²³ Sa matag dapit nga may mga tumutuo nga nagatigom, sila si Pablo ug Bernabe nagpili ug mga tawo nga maoy mangulo. Nagpuasa sila ug nag-ampo alang sa mga napili ug gitugyan nila sila sa Ginoo nga ilang gituohan.

²⁴ Pagkahuman niini, miagi sila sa *mga dapit nga sakop sa probinsya sa Pisidia* ug miabot sila sa Panfilia. ²⁵ Miwali sila didto sa Perga ug unya milugsong sila sa Atalia. ²⁶ Gikan didto milawig sila balik sa Antioquia *nga sakop sa Siria*, ang dapit diin sila maggikan ug giampo sa mga tumutuo kaniadto nga panalangin sila sa Dios sa ilang buluhaton nga karon natapos na nila.

²⁷ Sa pag-abot ni Pablo ug ni Bernabe sa Antioquia gitigom nila ang tanang mga tumutuo ug gisaysay dayon nila ang tanang gihimo sa Dios pinaagi kanila, ug kon sa unsang paagi nga ang Dios mihatag ug

^a 14 gigisi nila ang ilang bisti sa *pagpakita nga sayop ang gihimo sa mga tawo*.

kahigayonan aron motuo usab ang mga dili Judio.²⁸ Ug mipuyo silag dugay didto sa Antioquia kauban sa mga sumusunod *ni Jesus*.

Chapter 15

Ang Miting sa Jerusalem

¹ May mga tawo gikan sa Judea nga *miadto sa Antioquia* ug nagtudlo sa mga tumutuo nga silang mga dili Judio dili maluwas kon dili sila magpatuli sumala sa gitudlo sa Kasugoan ni Moises. ² Nag-initay ang panaglantugi nila ni Pablo ug Bernabe batok niining mga tawhana. Busa nagkauyon ang mga tumutuo nga si Pablo ug si Bernabe ug ang ubang tumutuo sa Antioquia moadto sa Jerusalem aron makigkita sa mga apostoles ug sa mga pangulo didto mahitungod niining butanga.

³ Busa gipadala sa iglesya sila si Pablo. Sa pag-agi nila sa Fenicia ug sa Samaria, gisulti nila sa mga tumutuo didto nga may mga dili Judio usab nga mituo kang Cristo. Pagkadungog nila niini, nalipay gayod sila. ⁴ Pag-abot nila *ni Pablo* sa Jerusalem gidawat sila sa iglesya, sa mga apostoles, ug sa mga pangulo sa iglesya. Gisaysay nila ang tanang gihimo sa Dios pinaagi kanila. ⁵ Apan may mga tumutuo didto nga sakop sa grupo sa mga Pariseo. Mitindog sila ug miingon, “Kinahanglan nga tulion ang mga dili Judio ug sultihan sila nga motuman sa Kasugoan ni Moises.”

⁶ Busa gimitingan sa mga apostoles ug sa mga pangulo sa iglesya kining butanga. ⁷ Human sa dugayng panaglantugi mitindog si Pedro ug miingon, “Mga kaigsoonan, nahibaloan na ninyo nga gipili ako sa Dios gikan kaninyo kaniadto pa aron itudlo ko ang Maayong Balita sa mga dili Judio, aron makadungog usab sila ug motuo. ⁸ Nahibaloan sa Dios ang kasingkasing sa mga tawo. Ug gipakita niya nga gidawat usab niya ang mga dili Judio tungod kay gihatag usab niya ang Espiritu Santo kanila sama sa iyang gihimo kanato niadtong una. ⁹ Sa panan-aw sa Dios, kita nga mga Judio ug sila nga mga dili Judio parehas lamang. Tungod kay gihinloan usab niya ang ilang mga kasingkasing *sa ilang mga sala* kay mituo man sila.

¹⁰ Nganong sulayan man ninyo ang Dios? Nganong gusto man ninyong hatagan ug palas-anon ang *atong* mga *isigkasumusunod ni Jesus* pinaagi sa pagsunod sa mga tulumanon nga bisan gani kita ug ang atong mga katigulangan dili makatuman? ¹¹ Nagtuo kita nga naluwas kita pinaagi sa grasya ni Ginoong Jesu-Cristo, ug mao man usab ngadto sa mga dili Judio.”

¹² Pagkadungog nila niana nahilom silang tanan. Ug gipaminaw nila ang gisaysay ni Bernabe ug ni Pablo mahitungod sa mga katingalahan ug mga milagro nga gihimo sa Dios ngadto sa mga dili Judio pinaagi kanila. ¹³ Pagkahuman nilag saysay, miingon si Santiago, “Mga kaigsoonan, paminawa ninyo ako.

¹⁴ Gisaysay kanato ni Simon *Pedro* ang unang pagtawag sa Dios sa mga dili Judio aron may mga tawo usab nga gikan kanila nga mahimong iya sa Dios. ¹⁵ Kini sumala usab sa mga gisulat sa mga propeta kaniadto, tungod kay ang Kasulatan nag-ingon,

¹⁶ ‘Human niini mobalik ako,

Ug pabarugon ko pag-usab ang gingharian ni David nga napukan.

Patindugon ko kini pag-usab gikan sa iyang pagkatumpag,

¹⁷ aron ang ubang mga tawo mangita kanako, nga mao ang tanang dili Judio nga akong gitawag nga mahimong akong katawhan.

¹⁸ Mao kini ang giingon sa Ginoong, ug dugay na niya kining gipahibalo.’ ”

¹⁹ *Mipadayon sa pag-ingon si Santiago*, “Busa alang kanako dili nato lisod-lisoron ang mga dili Judio nga nagtuo sa Dios. ²⁰ Hinuon, sulatan nato sila nga dili mokaon sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios tungod kay hugaw kini. Dili sila makighilawas gawas sa kaminyoon. Dili usab sila mokaon sa dugo ug sa karne sa mga hayop nga sa pagkamatay wala makagawas ang dugo. ²¹ *Mao kini ang mga sugo ni*

Moises nga kinahanglang sundon nila aron dili mahugawan ang mga Judio kanila, tungod kay sukad pa sa una gibasa na sa mga Judio matag Adlaw nga Igpapahulay diha sa ilang mga simbahan ang nahisulat sa Kasugoan nga gibilin ni Moises, ug kini ginatudlo nila sa matag lungsod.”

Ang Sulat Alang sa mga Dili Judio nga Mituo kang Cristo

²² Unya nagkauyon ang mga apostoles ug ang mga pangulo sa iglesya ug ang tanang mga tumutuo didto nga mopili sila gikan sa ilang grupo ug mga lalaki aron ilang paubanon kang Pablo ug kang Bernabe sa Antioquia. Si Judas nga kon tawgon Barsabas ug si Silas mao ang ilang napilian. Kining mga tawhana gitahod sa mga tumutuo. ²³ Ang sulat nga gipadala kanila nag-ingon:

“Kaming mga apostoles ug mga pangulo sa iglesya dinhi, nga inyong mga kaigsoonan *kang Cristo*, nangumusta kaninyong mga dili Judio diha sa Antioquia *ug sa ubang dapit nga sakop usab sa*, Siria, ug sa Cilicia. ²⁴ Nadungog namo nga may mga tawong gikan dinhi kanamo nga mianha kaninyo ug gilibog nila ang inyong mga hunahuna tungod sa ilang mga gitudlo diha. Wala kami magsugo kanila nga moanha diha ug manudlog sama niana. ²⁵ *Busa pagkadungog namo niini* nagtigom kami dinhi ug nagkauyon nga mopili ug mga tawo nga among ipadala *diha aron mopasabot kaninyo sa among gikauyonan*. Kauban sila ni Bernabe ug ni Pablo nga atong mga hinigugmang *mga kaigsoonan kang Cristo*. ²⁶ Kini sila si Bernabe ug si Pablo naghahad sa ilang kinabuhì sa pag-alagad sa atong Ginoong Jesu-Cristo. ²⁷ Si Judas ug si Silas among gipadala kaninyo aron mosulti usab mahitungod sa mga butang nga gihisgotan dinhi niining among sulat. ²⁸ Nagkauyon kami uban sa giya sa Espiritu Santo nga dili dugangan ang inyong mga tulumanon gawas niining mosunod nga kinahanglan nga tumanon ninyo. ²⁹ Dili kamo mokaon sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios, dili kamo mokaon sa dugo ug sa karne sa mga hayop nga sa pagkamatay wala makagawas ang dugo, ug dili kamo makighilawas gawas sa kaminyoon. Maayo kon malikayan ninyo kining mga butanga. Kutob na lang dinhi.”

³⁰ Unya milakaw ang mga tawo nga ilang gipadala. Pag-abot nila didto sa Antioquia gitigom nila ang tanang tumutuo ug gihatag dayon nila ang sulat. ³¹ Pagkabasa niini sa mga tumutuo, nadasig ug nalipay kaayo sila. ³² Si Judas ug si Silas mga propeta usab, busa daghan pa ang ilang mga gitudlo sa mga tumutuo aron sa pagdasiñ kanila ug paglig-on sa ilang pagtuo. ³³ Human sa pipila ka adlawng pagpabilin nila didto, mibalik sila sa Jerusalem, sa mga nagpadala kanila. Sa wala pa sila makalakaw giampoan una sila sa mga tumutuo nga mahimong maayo ang ilang paglakaw. ³⁴ [Apan si Silas nakadisisyon nga magpabilin didto.] ³⁵ Si Pablo ug si Bernabe nagpabilin sa Antioquia sa pipila pa ka adlaw. Daghan ang ilang kauban nga nagtudlo ug nagwali sa pulong sa Ginoo.

Nagbulag si Pablo ug si Bernabe

³⁶ Unya milabay ang mga adlaw, miingon si Pablo kang Bernabe, “Balikan nato ang tanang mga lungsod nga atong nawalihan sa pulong sa Ginoo ug bisitahan nato ang mga tumutuo aron mahibaloan nato kon unsay ilang kahimtang.” ³⁷ Miuyon si Bernabe apan gusto niyang dad-on si Juan nga gitawag ug Marcos. ³⁸ Apan dili gusto ni Pablo nga paubanon si Marcos tungod kay niadtong una nga kauban nila si Marcos, gibiyaañ niya sila didto sa Panfilia. ³⁹ Nag-initay ang ilang panaglalis, busa nagbulag sila. Gidala ni Bernabe si Marcos ug milawig sila padulong sa Cipre. ⁴⁰ Ug si Silas mao ang gidala ni Pablo. Sa wala pa molakaw si Pablo ug si Silas nag-ampo ang mga tumutuo sa Ginoo nga tabangan sila sa ilang paglakaw. ⁴¹ Miadto sila si Pablo sa probinsya sa Siria ug Cilicia ug gilig-on nila ang mga tumutuo didto.

Chapter 16

Miuban si Timoteo kang Pablo ug kang Silas

¹ Mipadayon sila si Pablo ngadto sa Derbe ug sa Listra. May tumutuo didto sa Listra nga si Timoteo. Ang iyang inahan Judio ug tumutuo usab, apan ang iyang amahan Griego. ² Sumala sa mga tumutuo didto

sa Listra ug sa Iconio, si Timoteo maayong tawo.³ Gusto ni Pablo nga dad-on si Timoteo, busa gituli niya kini aron dili makareklamo ang mga Judio batok kang Timoteo, kay ang tanang mga Judio nga nanimuyo sa maong lugar nakahibalo nga Griego ang amahan ni Timoteo.⁴ Pagkahuman miadto sila sa mga lungsod ug gipasabot nila sa mga tumutuo ang mga tulumanon nga gikauyonan sa mga apostoles ug sa mga pangulo sa iglesya didto sa Jerusalem. Gisultihan nila ang mga tumutuo nga tumanon nila kini nga mga tulumanon.⁵ Busa nalig-on pa gayod ang pagtuo sa mga tumutuo, ug adlaw-adlaw nagkadaghan pa gayod ang mga tumutuo.

Ang Lalaki nga Taga-Macedonia

⁶ Unya miadto sila sa mga lugar nga sakop sa Frigia ug Galacia, kay wala sila tugoti sa Espiritu Santo nga magwali sa pulong sa Dios didto sa probinsya sa Asia.⁷ Pag-abot nila sa utlanan sa Misia, gusto unta nila nga moadto sa probinsya sa Bitinia, apan ang Espiritu ni Jesus wala motugot kanila.⁸ Busa milabay na lang sila sa probinsya sa Misia ug milugsong sa lungsod sa Troas.⁹ Niadtong gabhiona may gipakita ang Dios kang Pablo. Nakita niya ang usa ka tawo nga taga-Macedonia nga nagtindog ug nagpakiluoy kaniya. Miingon ang tawo, “Tabok ra dinhi sa Macedonia ug tabangi kami.”¹⁰ Busa nangandam kami sa pag-adto sa Macedonia, tungod kay nadungog namo nga gitawag kami sa Dios sa pagwali sa Maayong Balita sa mga tawo didto.

Mituo si Lydia kang Jesus

¹¹ Misakay kami sa sakayan gikan sa Troas ug midiretso sa isla sa Samotracia, ug sa sunod nga adlaw miabot kami didto sa lungsod sa Neapolis.¹² Gikan sa Neapolis miadto kami sa Filipos nga mao ang nag-unang siyudad sa lugar sa Macedonia. Kadaghanan sa mga nagpuyo didto ug bisan ang kadagkoan sa siyudad mga taga-Roma. Nagpabilin kami sa Filipos sulod sa pipila ka adlaw.¹³ Pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay, migawas kami sa siyudad ug miadto sa daplin sa suba tungod kay naghunahuna kami nga may lugar didto nga tigomanan sa mga Judio aron mag-ampo. May mga babaye usab nga nagtigom didto busa milingkod kami ug nakig-istorya kanila.¹⁴ Usa sa mga naminaw kanamo mao si Lydia nga taga-Tiatira. Negosyante siyag mga mahalona nga mga panapton nga pulahon, ug nagasimba usab sa Dios. Gitandog sa Ginoo ang iyang kasingkasing nga dawaton ang mga gisulti ni Pablo.¹⁵ Nagpabautismo siya ug ang tanan nga nagpuyo sa iyang balay. Unya gihangyo dayon niya kami nga moadto sa iyang balay. Miingon siya, “Kon mituo kamo nga ako tinuod nga tumutuo sa Ginoo, didto na kamo mopuyo sa akong balay.” Wala siya pabalibad, busa miuyon na lang kami.

Gipriso si Pablo ug si Silas Didto sa Filipos

¹⁶ Usa ka adlaw samtang nagpaingon kami didto sa lugar nga tigomanan aron sa pag-ampo, gitagbo kami sa usa ka ulipon nga dalagita. Gigamhan siya sa daotan nga espiritu nga naghatag kaniya sa abilidad sa pagtag-an sa mga manghitabo sa umaabot. Pinaagi niining iyang abilidad, nakapanguwarta ug dako ang iyang mga agalon.¹⁷ Unya, kining babayhana kanunayng nagsunod-sunod kanamo ni Pablo, ug mao kini ang iyang ginasinggit, “Kining mga tawhana mga alagad sa Dios nga Makagagahom! Giwali nila kaninyo kon sa unsang paagi kamo maluwas!”¹⁸ Adlaw-adlaw mao kadto ang iyang gihimo hangtod nga gipul-an si Pablo. Busa giatubang niya ang babaye ug giingnan niya ang daotan nga espiritu *nga nagpuyo kaniya*, “Sa ngalan ni Jesu-Cristo gimandoan ko ikaw nga mogawas gikan kaniya!” Ug dihadiha migawas gikan kaniya ang daotang espiritu.¹⁹ Sa dihang namatikdan sa iyang mga agalon nga wala na silay paglaom nga mokita pa ug kuwarta pinaagi kaniya, gidakop nila si Pablo ug Silas ug giguyod ngadto sa plasa aron moatubang sa kadagkoan niadtong lugara.²⁰ Miingon sila sa mga pangulo, “Kining mga tawhana mga Judio ug nagdala sila ug kasamok dinhi sa atong siyudad.²¹ Nagatudlo sila sa mga pamatasan nga kontra sa atong kasugoan. Mga Romanhon kita, gidili kanato ang pagsunod sa ilang mga pagtulon-an!”²² Ug gitabangag kulata sa mga tawo sila si Pablo. Pagkahuman, gipagisi sa mga pangulo ang mga bisti ni Pablo ug ni Silas ug gipabunalan dayon sila.²³ Human sa grabeng pagbunad, gipriso nila sila. Gisugo nila ang mga guwardya

nga bantayan gayod sila pag-ayo.²⁴ Busa gisulod sila sa guwardya didto gayod sa kinasuokan nga silda ug gigapos ang ilang mga tiil.

²⁵ Pagkatungang gabii na, nag-ampo si Pablo ug si Silas ug nagkantag mga pagdayeg sa Dios. Naminaw kanila ang kauban nilang mga priso.²⁶ Unya sa kalit milinog ug kusog ug nauyog ang prisohan. Nangaabri ang mga pultahan sa prisohan ug nangatangtang ang mga kadena sa tanang mga priso.²⁷ Nakamata ang guwardya, ug pagkakita niya nga abri na ang mga pultahan sa prisohan, sa iyang hunahuna nakaikyasa na ang mga priso. Busa gihulbot niya ang iyang espada aron magpakamatay.²⁸ Apan misinggit si Pablo, “Ayaw pagpakamatay! Ania ra kaming tanan dinhi sa sulod!”²⁹ Nagpakuha ug suga ang guwardya ug nagdali-dali siyag sulod didto ug miluhod sa atubangan nila ni Pablo ug ni Silas nga nagkurog.³⁰ Unya, gidala niya sila si Pablo sa gawas ug gipangutana, “Unsa man ang akong himuon aron maluwas?”³¹ Mitubag sila si Pablo, “Tumuo ka kang Ginoong Jesus ug maluwas ka ug ang imong panimalay.”³² Unya gitudlo nila ni Pablo ang pulong sa Dios kaniya ug sa tanang mga membro sa iyang panimalay.³³ Niadto gayong gabhiona gihugasan sa guwardya ang ilang mga samad, ug nagpabautismo siya dayon apil ang tibuok niya nga panimalay.³⁴ Pagkahuman gidala niya sila si Pablo sa iyang balay ug gipakaon. Ang guwardya ug ang iyang panimalay nalipay gayod nga may pagtuo na sila sa Dios.

³⁵ Pagkabuntag gisugo sa mga pangulo ang mga pulis nga buhian na sila si Pablo.³⁶ Ug gibalita kini sa guwardya kang Pablo. Miingon siya, “Ang mga pangulo nagsugo nga buhian na kamo. Busa gawas na kamo ug hinaut nga maayo ang inyong paglakaw.”³⁷ Apan miingon si Pablo sa mga pulis nga gisugo sa mga pangulo, “Dili mahimo nga isekreto lang nila ang pagpagawas kanamo. *Gilapas nila ang kasugoan sa Roma tungod kay* mga Romanhon usab kami. Wala una nila kami imbistigaha hinuon gipabunalan nila atubangan sa publiko ug unya ilang gipapriso. Kinahanglan nga ang mga pangulo mismo ang moanhi dinhi aron maoy mopagawas kanamo.”³⁸ Pagsulti sa mga pulis ngadto sa mga pangulo sa gisulti ni Pablo nga sila mga Romanhon usab, gikulbaan sila.³⁹ Busa miadto ang mga pangulo ngadto sa prisohan ug nangayog pasaylo kanila ni Pablo. Unya gipagawas nila sila si Pablo ug gihangyo nga mobiya na sa maong siyudad.⁴⁰ Sa dihang nakagawas na si Pablo ug si Silas sa prisohan, miadto sila dayon sa balay ni Lydia. Gipakigkitaan nila ang mga tumutuo didto ug gidasig nila sila aron lig-onon ang ilang pagtuo. Pagkahuman nanglakaw dayon sila.

Chapter 17

Sa Tesalonica

¹ Miagi sila sa Anfipolis ug sa Apolonia hangtod nga miabot sila sa Tesalonica. Didto sa Tesalonica may simbahan sa mga Judio.² Ug sumala sa iyang nabatasan, misulod si Pablo sa ilang simbahan, ug sa tulo ka Adlaw nga Igpapahulay nakiglantugi siya sa mga tawo didto. Ang Kasulatan mao ang iyang gigamit³ aron pamatud-an kanila nga ang Cristo kinahanglan gayod nga mag-antos ug mabanhaw. Miingon si Pablo, “Kining Jesus nga akong gisulti kaninyo mao ang Cristo.”^a⁴ Ang uban kanila mituo sa gisulti ni Pablo, ug misunod sila kang Pablo ug kang Silas. Daghan usab nga mga Griegong nagasimba sa Dios ug mga inilang babaye ang misunod kanila.

⁵ Apan ang *kadagkoan sa* mga Judio nasina. Busa gitigom nila ang mga bugoy nga mga istambay. Sa dihang daghan na ang ilang natigom, gisugdan nila paggubot ang tibuok siyudad. Gisulong nila ang balay ni Jason *nga maoy gisak-an nilang Pablo* aron dad-on sila si Pablo ug Silas atubangan sa mga tawo.⁶ Apan wala nila makit-i si Pablo ug si Silas busa gidakop nila si Jason ug ang uban pang mga tumutuo ug giguyod ngadto sa mga pangulo sa siyudad. *Sa ilang kasuko kanila ni Pablo* naninggit sila, “Kining mga tawhana nagdalag kasamok bisan asa sila moadto tungod sa ilang mga pagtulon-an. Ug karon ania na sila sa atong siyudad.”⁷ Gipadayon pa sila niining Jason sa iyang balay. Kini silang tanan nagasupak sa kasugoan sa

^a 3 Cristo: buot ipasabot, “Mesiyas” o “pinili” nga mahimong Manluluwas ug Ginoo nga maghari.

Emperador tungod kay nagaingon sila nga may usa pa ka hari nga ginganlag Jesus.”⁸ Pagkadungog niadto sa mga tawo ug sa mga pangulo, nagubot sila.⁹ Sa wala pa nila buhii si Jason ug ang iyang mga kauban, gipapiyansa una nila sila.

Sa Berea

¹⁰ Nianang pagkagabii gipadala sa mga tumutuo si Pablo ug si Silas didto sa Berea. Pag-abot nila didto miadto sila sa simbahan sa mga Judio.¹¹ Mas bukas ang hunahuna sa mga tawo didto sa Berea kay sa mga tawo didto sa Tesalonica. Gusto gayod nilang maminaw sa mga gipangtudlo nila ni Pablo. Ug kada adlaw ilang gisusi ang Kasulatan aron mamatud-an kon tinuod ba gayod kining gipanulti nila ni Pablo.¹² Mao kana nga daghan kanila ang mituo. Bisan ang mga lalaki ug ang mga inilang babaye nga mga taga-Grecia mituo usab.¹³ Apan sa dihang nasayran sa mga Judio sa Tesalonica nga si Pablo nagwali usab sa pulong sa Dios didto sa Berea, miadto sila didto ug gihuhogan nila ang mga tawo nga maghimo ug kasamok.¹⁴ Busa gihatod dayon sa mga tumutuo si Pablo didto sa baybayon. Apan nagpabilin didto sa Berea sila si Silas ug si Timoteo.¹⁵ Ang mga tawo nga naghatod kang Pablo miuban kaniya hangtod sa Atenas. Unya mibalik sila sa Berea nga may tugon gikan kang Pablo nga si Silas ug si Timoteo moapas dayon kaniya sa Atenas.

Si Pablo Didto sa Atenas

¹⁶ Samtang naghulat si Pablo kang Silas ug kang Timoteo didto sa Atenas, nakita niya nga daghan kaayo ang ilang mga dios-dios didto. Nasubo gayod siya.¹⁷ Busa misulod siya sa simbahan sa mga Judio ug nakiglantugi kanila ug sa mga dili Judio nga nagasimba usab sa Dios. Kada adlaw atua siya sa plasa nga nakiglantugi sa mga tawo nga iyang gikahibalag.¹⁸ May duha ka grupo sa mga magtutudlo ang nakiglantugi kang Pablo. Ang usa mga Epicureo, ug ang usa mga Estoico. Ang uban kanila miingon, “Nagpataka man lag sulti kining tawhana?” Miingon ang uban, “Morag lahi man nga mga dios ang iyang giwali.” Mao kini ang ilang giingon tungod kay giwali ni Pablo ang mahitungod kang Jesus ug ang pagkabanhaw.¹⁹ Busa gidala nila si Pablo sa lugar nga ginganlan ug Areopago nga tigomanan sa mga pangulo sa lungsod. Miingon sila kaniya, “Gusto namo nga mahibaloan ang bag-ong pagtulon-an nga imong giwali.²⁰ Kay lahi ang imong gitudlo ug bag-o kanamo, busa gusto namong mahibaloan kon unsa kining mga butanga.²¹ (Mao kini ang ilang gisulti tungod kay ang mga taga-Atenas ug ang uban nga mga taga-laing lugar nga didto na nanimuyo wala nay laing gibuhay gawas sa pagpakiglantugi mahitungod sa bag-o nga mga butang.)”

²² Busa mitindog si Pablo atubangan sa mga tawo nga nagtigom didto sa Areopago ug miingon, “Mga taga-Atenas! Nakita ko nga kamo relihiyoso gayod.²³ Kay sa akong paglibot dinhi sa inyong siyudad nakita ko ang inyong mga ginasmiba. May nakita pa ako nga altar nga may nahisulat nga nag-ingon, ‘Sa Dios nga Wala pa Mailhi.’ Kining Dios nga inyong ginasmiba nga wala pa ninyo mailhi mao ang Dios nga ginawali ko kaninyo.²⁴ Mao kini ang Dios nga naghimo sa kalibotan ug sa tanan nga anaa niini. Siya ang Ginoo nga tag-iya sa langit ug sa yuta, busa wala siya magpuyo sa mga templo nga hinimo sa mga tawo.²⁵ Wala usab siya magkinahanglan ug tabang gikan sa mga tawo tungod kay siya mismo ang nagahatag ug kinabuhi kanato, ug sa tanang gikinahanglan nato.²⁶ Gikan sa usa lang ka tawo, gihimo sa Dios ang nagkalain-laing klase sa tawo ug gipapuyo niya sa tanan nga bahin sa kalibotan. Sukad pa sa sinugdan giplano nang daan sa Dios kon asa magpuyo ang mga tawo lakip ang panahon nga sila magkinabuhi dinhi.²⁷ Kining tanan gihimo sa Dios aron kitang mga tawo mangita kaniya, ug mamasin nga makita nato siya. Apan ang tinuod ang Dios dili man layo kanato,²⁸ kay ‘nagakinabuhi ug nagalihok kita tungod sa iyang gahom.’ Sama sa giingon sa uban ninyong mga magbabalak nga, ‘kita tinuod niyang mga anak.’²⁹ Busa, tungod kay kita mga anak sa Dios, dili kita maghunahuna nga ang Dios sama sa mga dios-dios nga bulawan, o plata, o bato, nga gimugna lamang sa hunahuna ug kamot sa tawo.³⁰ Kaniadto, sa wala pa makaila ang mga tawo sa Dios, wala niya tagda ang ilang mga sala. Apan karon gisugo sa Dios ang tanang mga tawo sa tanang mga dapit nga maghinulsol na ug talikdan ang daotan nilang mga binuhatan.³¹ Kay may adlaw na nga gipili ang Dios nga hukman niya sa matarong nga paghukom ang tanang mga tawo dinhi sa kalibotan pinaagi sa tawo nga

iyang gipili. Gipamatud-an niya kini sa tanan pinaagi sa pagbanhaw niya niining tawhana gikan sa kamatayon.”

³² Pagkadungog nila nga si Pablo nagasulti mahitungod sa pagkabanhaw, ang uban kanila nagbugalbugal kaniya. Apan ang uban miingon, “Balik dinhi kay gusto namo nga maminaw pa gayod kanimo mahitungod niining mga butanga.” ³³ Unya, mibiya si Pablo sa maong tigomanan. ³⁴ Ang ubang mga lalaki midapig kaniya ug mituo sila *kang Jesus*. Usa kanila mao si Dionisio nga membro sa Areopago, ug may babaye usab nga si Damaris, ug may lain pang uban.

Chapter 18

Sa Corinto

¹ Human niadto, migikan si Pablo sa Atenas ug miadto sa Corinto. ² Didto nakaila niya si Aquila nga usa ka Judio nga taga-Ponto ug ang asawa niini nga si Priscila. Bag-o lamang sila miabot gikan sa Italia tungod kay may sugo ang Emperador nga si Claudio, nga ang tanang mga Judio kinahanglan nga mopahawa sa Roma. Gibisitahan ni Pablo kining magtiayon didto sa ilang balay. ³ Ug tungod kay parehas sila kaniya nga tighimo ug tolda, didto siya midayon sa ila ug nag-uban sila sa pagtrabaho. ⁴ Matag Adlaw nga Igpapahulay atua si Pablo sa simbahan sa mga Judio nga nakiglantugi sa mga Judio ug sa mga Griego kay gusto niya nga motuo sila kang Cristo.

⁵ Sa pag-abot ni Silas ug ni Timoteo gikan sa Macedonia, gigamit ni Pablo ang tibuok niyang panahon sa pagwali sa pulong sa Dios. Nagpamatuod siya sa mga Judio nga si Jesus mao gayod ang Cristo. ⁶ Apan gisupak nila si Pablo ug gisultihan pa ug daotang mga pulong. Busa giyabyab niya ang abog sa iyang bisti *isip pasidaan batok kanila*. Miingon siya, “Sala gayod ninyo kon silotan kamo sa Dios. Wala na akoy tulubagon. Sukad karon ang mga dili Judio na ang akong walihan.” ⁷ Busa gibiyaan niya ang mga Judio ug didto siya midayon sa balay ni Tito Justo. Kining tawhana dili Judio, apan nagasimba sa Dios, ug ang iyang balay anaa gayod sa tupad sa simbahan sa mga Judio. ⁸ Si Crispo nga maoy tigdumala sa simbahan sa mga Judio ug ang iyang tibuok panimalay mituo usab kang Ginoong *Jesus*; ug daghan pa gayod nga mga taga-Corinto nga nakadungog kang Pablo ang mituo ug nagpabautismo.

⁹ Usa ka gabii niana, ang Ginoong nagpakita kang Pablo pinaagi sa panan-awon, ug miingon, “Ayaw ug kahadlok. Padayon sa imong pagwali ug ayaw paghunong,” ¹⁰ tungod kay kauban mo ako. Daghan ang akong mga pinili niining siyudara, busa walay mangahas sa pagpasakit kanimo.” ¹¹ Busa sulod sa usa ka tuig ug tunga mipuyo si Pablo sa Corinto ug gitudlo niya sa mga tawo ang pulong sa Dios.

¹² Apan sa dihang si Galion na ang gobernador sa Acaya, nagtigom ang mga Judio ug gidakop nila si Pablo ug gidala ngadto kang Galion aron isumbong. ¹³ Miingon sila, “Kining mga tawhana nangdani sa mga tawo nga mosimba sa Dios sa pamaagi nga supak sa atong kasugoan.” ¹⁴ Sa dihang mosulti na unta si Pablo, miingon si Galion sa mga Judio, “Kon kining kasoha nga gidala ninyo dinhi kanako mahitungod pa sa daotan nga nahimo o mga bug-at nga sala, paminawon ko kamo.” ¹⁵ Apan kini mahitungod lamang sa mga pulong, mga ngalan, ug sa inyong Kasugoan. Busa bahala na kamo. Dili ko gusto nga mohukom mahitungod nianang mga butanga.” ¹⁶ Unya gipagawas niya sila sa korte. ¹⁷ Pagkahuman, gidakop sa mga Griego si Sostenes nga pangulo sa simbahan sa mga Judio ug gibunalan nila didto mismo sa atubangan sa korte, apan wala gayod magtagad niini si Galion.

Mibalik si Pablo sa Antioquia

¹⁸ Dugay-dugay pa ang pagpuyo ni Pablo kauban sa mga tumutuo didto sa Corinto. Unya miadto siya sa Cencrea kauban sa magtiayon nga si Priscila ug si Aquila. Nagpapatul siya sa iyang buhok didto tungod kay may panaad siya sa Dios ug natuman na niya ang maong panaad. Gikan sa Cencrea milawig sila padulong sa Siria. ¹⁹⁻²¹ Miagi sila sa Efeso ug didto miadto si Pablo sa simbahan sa mga Judio ug nakiglantugi kanila. Gisultihan nila siya nga magpabilin lang una didto kanila, apan wala mosugot si Pablo.

Sa paggikan na niya, miingon siya kanila, “Kon itugot sa Dios, mobalik ako dinhi kaninyo.” Gibilin ni Pablo ang magtiayon nga si Priscila ug si Aquila didto sa Efeso ug milawig siya padulong sa Siria.

²² Pag-abot niya sa Cesarea, miadto siya sa Jerusalem ug gibisitahan niya ang iglesya didto. Pagkahuman midiretso siya sa Antioquia. ²³ Wala siya magdugay didto, migikan siya ug gilipot niya ang mga lugar nga sakop sa Galacia ug Frigia ug gipalig-on niya ang pagtuo sa mga sumusunod *ni Jesus* didto.

Si Apolos

²⁴ May usa ka Judio nga taga-Alejandria nga miabot didto sa Efeso. Ang iyang ngalan si Apolos. Maayo siyang manulti ug daghan ang iyang nahibaloan sa Kasulatan. ²⁵ Natudloan na siyang daan sa pamaagi sa Ginoos. Mainiton siyang nagwali ug husto ang iyang mga ginatudlo mahitungod kang Ginoong Jesus. Apan ang bautismo nga gitudlo ni Juan mao lamang ang iyang nahibaloan. ²⁶ Wala siya mahadlok mowali sa simbahan sa mga Judio. Pagkadungog ni Priscila ug ni Aquila sa iyang gipanudlo, giimbitar nila siya sa ilang balay ug gipasabot pa gayod nila kaniya ang pamaagi sa Dios. ²⁷ Unya sa dihang gusto ni Apolos nga moadto sa Acaya, gitabangan siya sa mga tumutuo sa Efeso. Gisulatan nila ang mga sumusunod *ni Jesus* sa Acaya nga dawaton nila si Apolos. Ug sa pag-abot niya didto dako gayod ang iyang natabang sa mga nahimong tumutuo tungod sa grasya sa Dios. ²⁸ Kay lig-on gayod ang iyang mga rason nga gikan sa Kasulatan nga si Jesus gayod ang Cristo. Wala gayoy mahimo ang mga Judio sa pagpakiglantugi kaniya taliwala sa mga tawo.

Chapter 19

Si Pablo sa Efeso

¹ Samtang didto si Apolos sa Corinto, miadto si Pablo sa mga kabukiran sa probinsya hangtod nga miabot siya sa Efeso. Didto may nakita siya nga mga sumusunod sa Ginoos. ² Gipangutana niya sila, “Nadawat na ba ninyo ang Espiritu Santo sa dihang mituo kamo?” Mitubag sila, “Wala gayod gani kami makadungog nga may gitawag nga Espiritu Santo.” ³ Nangutana si Pablo kanila, “Sa unsang bautismo kamo nabautismohan.” Mitubag sila, “Sa bautismo ni Juan.” ⁴ Miingon si Pablo kanila, “Ang bautismo ni Juan alang sa mga naghinulsol sa ilang mga sala. Apan nag-ingon si Juan sa mga tawo nga kinahanglan silang motuo sa nagasunod kaniya, nga walay lain kondili si Jesus.” ⁵ Pagkadungog nila niadto, gibautismohan dayon sila sa ngalan ni Ginoong Jesus. ⁶ Ug sa dihang gipatong ni Pablo ang iyang mga kamot kanila mikunsad diha kanila ang Espiritu Santo. Nagsulti dayon silag mga nagkalain-laing pinulongan nga wala nila matun-i, ug nagsugilon usab silag mga mensahe gikan sa Dios. ⁷ Mga 12 ka lalaki silang tanan.

⁸ Sulod sa tulo ka bulan, padayon ang pag-adto ni Pablo didto sa simbahan sa mga Judio. Wala siya mahadlok nga mosulti sa mga tawo. Nakiglantugi siya ug gipasabot kanila ang mahitungod sa paghari sa Dios. ⁹ Apan ang uban kanila nagmagahi gayod ug dili motuo, ug taliwala sa daghang mga tawo gipakadaotan nila ang pamaagi *sa Dios*. Busa mipahawa si Pablo sa ilang simbahan, ug gidala ang mga sumusunod *ni Jesus*, ug adlaw-adlaw didto siya sa eskwelahan ni Tirano nga nagapadayon sa pagpakiglantugi sa mga tawo. ¹⁰ Sulod sa duha ka tuig mao kini ang iyang gihimo, busa ang tanang nagpuyo didto sa probinsya sa Asia, Judio ug dili Judio, nakadungog sa pulong sa Dios.

Ang mga Anak ni Esceva

¹¹ Daghang talagsaong mga milagro ang gipanghimo sa Dios pinaagi kang Pablo. ¹² Bisan ang mga panyo ug ang mga panapton nga iyang ginamit gidala ngadto sa mga masakiton ug nangaayo sila, ug ang mga daotang espiritu nanggawas usab gikan sa mga tawong ilang gisudlan. ¹³ Karon, may mga Judio nga naglibot-libot nga nagapang-abog sa mga daotang espiritu pagawas sa mga tawong nasudlan. Gisulayan nila nga gamiton ang ngalan ni Ginoong Jesus aron pagawason ang mga daotang espiritu. Miingon sila ngadto sa mga daotang espiritu, “Sa ngalan ni Jesus nga ginawali ni Pablo, gisugo ko kamo nga mogawas!” ¹⁴ Sama usab niana ang gihimo sa pito ka anak nga lalaki ni Esceva. Kini si Esceva usa sa kadagkoan sa

mga pari sa mga Judio. ¹⁵ *Gisulayan nila nga pagawason ang daotang espiritu sa ngalan ni Jesus.* Apan mitubag ang daotang espiritu nga nag-ingon, “Nakaila ako kang Jesus, ug nakaila usab ako kang Pablo, apan kinsa man kamo?” ¹⁶ Unya gidasmagan sila sa tawo nga nasudlag daotang espiritu ug gipasakitan. Wala gayod silay mahimo, busa nanagan sila palayo niadtong balaya nga mga hubo na ug samdan.

¹⁷ Kining hitaboa nabalitaan sa tanang mga Judio ug mga dili Judio nga nagpuyo didto sa Efeso ug nangahadlok sila, ug napasidunggan pa gayod ang ngalan ni Ginoong Jesus. ¹⁸ Daghang mga tumutuo didto ang miduol nga miangkong ug misugid sa mga daotan nilang mga binuhatan. ¹⁹ Ug daghan usab sa mga salamangkiro^a ang nagdala sa ilang mga libro *nga gigamit sa pagmadyik* ug gisunog nila diha atubangan sa tanan. Gibanabana nga minilyon ang kantidad sa tanang mga libro nga gisunog. ²⁰ Pinaagi niini nga panghitabo mikaylap pa gayod ang gahom sa pulong sa Dios *niadtong lugara.*

Ang Kasamok sa Efeso

²¹ Human niadtong hitaboa mihukom si Pablo nga moagi sa Macedonia ug sa Acaya sa dili pa siya moadto sa Jerusalem. Ug miingon pa siya nga gikan sa Jerusalem kinahanglan pa niyang moadto usab sa Roma. ²² Gipauna niya sa Macedonia ang duha sa iyang mga katabang nga si Timoteo ug si Erasto, samtang siya nagpabilin lang una *didto sa probinsya* sa Asia.

²³ Niadtong panahona may dakong kasamok nga nahitabo *sa Efeso tungod kay ang uban didto dili gusto nga ang mga tumutuo magtudlo* mahitungod sa pamaagi *sa Ginoong*. ²⁴ May usa ka platero^b didto nga ginganlag Demetrio. Siya ug ang iyang mga trabahador nagapanghimo ug gagmay nga mga templo-templo nga hinimo ug plata nga parehas ug porma sa templo ni Artemis *nga ilang diosa*, ug nakakuwarta silag dako pinaagi niini. ²⁵ Busa gitawag niya ang iyang mga trabahador ug ang uban pang mga platero. Ug miingon siya kanila, “Mga kauban, nahibaloan ninyo nga ang atong pag-uswag sa panginabuhing tungod niining atong pangita. ²⁶ Nakita ninyo ug nadungog ang gihimo niining tawo nga si Pablo. Nag-ingon siya nga ang mga dios nga gihimo sa tawo dili tinuod nga mga dios. Ug daghan ang mituo kaniya, dinhi sa Efeso ug sa tibuok nga probinsya sa Asia. ²⁷ Busa delikado kining atong pangita, kay tingalig dauton na unya kini sa mga tawo. Ug dili lamang kana, delikado usab ang templo sa atong bantogan nga diosa nga si Artemis, kay tingalig mawala na kiniy pulos, ug dili na ilhon sa mga tawo ang atong diosa nga gisimba dili lamang dinhi sa Asia kondili sa tibuok usab nga kalibotan!”

²⁸ Pagkadungog niadto sa mga tawo nasuko gayod sila ug nagsugod sa pagpaninggit, “Gamhanan si Artemis sa mga taga-Efeso!” ²⁹ Ug ang kasamok mikaylap sa tibuok siyudad. Gidakop nila ang mga kauban ni Pablo nga si Gayo ug si Aristarco nga mga taga-Macedonia. Ug nanagan silang tanan padulong sa ilang tigomanan nga ginuyod ang duha. ³⁰ Gusto unta nga mosulti si Pablo sa mga tawo, apan gipugngan siya sa mga sumusunod *ni Jesus*. ³¹ May mga higala si Pablo nga mga opisyal sa probinsya sa Asia. Kini sila nagpasugo ngadto kang Pablo nga kon mahimo dili gayod siya moadto sa ilang tigomanan. ³² Unya misamot ang kasamok sa mga tawo didto. Lahi ang gisinggit sa usa, lahi usab ang sa uban, tungod kay kadaghanan kanila wala makahibalo kon nganong nagtigom sila didto. ³³ May tawo didto nga si Alejandro nga gitulod sa mga Judio sa atubangan aron manalipod nga silang mga Judio walay labot sa ginahimo nila ni Pablo. Giisa niya ang iyang kamot aron pahilumon ang mga tawo. ³⁴ Apan sa pagkahibalo sa mga tawo nga siya Judio, misinggit silang tanan, “Gamhanan si Artemis sa mga taga-Efeso!” Ug sulod sa duha ka oras mao lamang kadto ang ilang gisigihag singgit.

³⁵ Sa kaulahian, napahilom ra gayod sa tigdumala sa siyudad ang mga tawo. Unya miingon siya, “Mga *katawhan nga mga taga-Efeso*, ang tanang mga tawo nakahibalo nga kitang mga taga-Efeso mao ang tig-atiman sa templo ni Artemis nga gamhanan ug sa sagrado nga bato nga nahulog gikan sa langit.

³⁶ Walay makalimod niini. Busa kalma lang kamo ug ayaw pagdali-dali. ³⁷ Gidala ninyo dinhi kining mga

^a 19 salamangkiro: *ang buot ipasabot*, nagahimo ug black magic.

^b 24 platero: *sa English*, silversmith.

tawhana, apan wala gani sila mangawat sa atong templo ug wala magpasipala sa atong diosa.³⁸ Kon si Demetrio ug ang iyang mga kauban nga mga platero adunay sumbong batok kang bisan kinsa, may mga korte ug may mga maghuhukom kita. Dad-on nila didto kanila ang ilang mga sumbong.³⁹ Apan kon kamo may uban pang mga reklamo, kana kinahanglan husayon sa naandan natong panagtigom sa mga lumulupyoy.⁴⁰ Karon delikado kita niining atong gihimo. Tingali kon isumbong kita sa mga pangulo sa Roma nga nagmugna kitag kagubot. Wala gayod kitay ikarason kon nganong gihimo nato kini.”

⁴¹ Pagkahuman niya ug sulti niini, gipapauli niya ang mga tawo.

Chapter 20

Si Pablo sa Macedonia ug sa Grecia

¹ Human sa kasamok, gipatawag ni Pablo ang mga sumusunod *ni Jesus*. Gidasig niya sila, ug dayon nanamilit siya nga moadto sa Macedonia.² Daghang mga lugar ang iyang gipang-adtoan didto sa Macedonia ug gilig-on niya ang mga tumutuo pinaagi sa iyang pagwali kanila. Dayon milahos siya sa Grecia,³ ug nagpabilin siya didto sulod sa tulo ka bulan. Sa dihang molawig^a na unta siya padulong sa Siria, nahibaloan niya ang plano sa mga Judio sa pagpatay kaniya, busa mihukom siya nga mobalik agi sa Macedonia.⁴ Mikuyog kaniya si Sopater nga taga-Berea nga anak ni Pirro, si Aristarco ug si Segundo nga mga taga-Tesalonica, si Gayo nga taga-Derbe, si Timoteo, ug ang mga taga-Asia nga si Tiquico ug si Trofimo.⁵ Pag-abot namo sa Filipos, nag-una sila kanamo sa Troas ug didto nila kami gihulat.⁶ Gipalabay una namo ang Kasaulogan sa Pan nga Walay Patubo una kami molawig biya sa Filipos. Lima ka adlaw ang among biyahe ug nagkitaay ra usab kami didto sa Troas. Mipuyo kami didto sulod sa pito ka adlaw.

Nabuhi Pag-usab si Eutico

⁷ Sa Sabado sa gabii nagtigom kami alang sa pagpikas-pikas sa pan. Ug tungod kay si Pablo molawig sa pagkasunod nga adlaw, nagwali siya hangtod sa tungang gabii.⁸ Daghang mga suga sa ibabaw nga kuwarto nga among gitigoman.⁹ May batan-on didto nga ginganlag Eutico nga naglingkod sa bintana. Ug tungod kay ang wali ni Pablo taas kaayo giduka siya, ug sa kadugayan nakatulog ug nahinanok ug nahulog siya sa bintana gikan sa ikatulo nga andana. Sa pag-alsa nila kaniya, patay na siya.¹⁰ Apan nanaog si Pablo, ug gihap-an niya si Eutico ug gigakos. Dayon miingon siya sa mga tawo, “Ayaw kamo kabalaka, buhi siya!”¹¹ Ug mibalik si Pablo sa taas, nagpikas-pikas sa pan ug mikaon. Sa nakakaon na siya miwali pa gayod siya kanila hangtod sa pagsubang sa adlaw. Dayon milakaw siya.¹² Ang batan-on nga si Eutico nga nahulog ilang gidala pauli nga buhi, ug nalipay gayod sila.

Gikan sa Troas padulong sa Mileto

¹³ Nag-una kami ug sakay sa sakayan paingon sa Asos, kay miingon si Pablo nga hapiton lang siya sa Asos tungod kay magbaklay lang siya padulong didto.¹⁴ Sa dihang nagkita kami sa Asos gipasakay namo siya ug mipadulong kami sa Mitilene.¹⁵ Sa pagkasunod adlaw, gikan sa Mitilene, midiretso pa gayod kami sa Quios. Sa pagkasunod pa gayod nga adlaw didto na kami sa Samos, ug sa sunod na usab nga adlaw sa Mileto na kami.¹⁶ Wala kami mohapit sa Efeso, kay dili gusto ni Pablo nga malangan siya diha sa probinsya sa Asia, tungod kay nagdali siya nga makaabot sa Jerusalem sa dili pa moabot ang adlaw sa Pentecostes.

Ang Pamilin-bilin ni Pablo sa mga Tigdumala sa Iglesia sa Efeso

¹⁷ Samtang didto si Pablo sa Melito nagpasugo siya ngadto sa Efeso nga paadtoon kaniya ang mga pangulo sa iglesia.¹⁸ Pag-abot nila, miingon si Pablo kanila, “Nahibalo kamo kon unsa ang akong pagkinabuhi samtang uban pa ako kaninyo, sukad gayod sa akong pag-abot dinhi sa *probinsya sa Asia*.”

^a 3 molawig: *sa literal*, molayag.

¹⁹ Nag-alagad ako sa Ginoong nga may pagpaubos ug inubanan sa luha.^a Daghang kalisod ang akong giantos tungod sa daotan nga mga plano sa mga Judio nga nagkontra kanako. ²⁰ Nahibaloan ninyo nga sa walay lipodlipod gisulti ko kaninyo ang mga butang nga alang sa inyong kaayohan. Ako kining gipangtudlo sa publiko ug diha sa inyong mga balay. ²¹ Gipahimangnoan ko ang mga Judio ug ang mga dili Judio nga kinahanglan maghinulsol sila ug mobalik sa Dios, ug motuo sa atong Ginoong Jesus. ²² Karon paminaw kamo, moadto ako sa Jerusalem tungod kay mao kini ang sugo sa Espiritu *Santo* kanako. Wala ako mahibalo kon unsa ang mahitabo kanako didto. ²³ Ang ako lamang nahibaloan, nga sa bisan asa nga siyudad nga akong adtoan, ang Espiritu Santo nagpahimangno kanako nga ang prisohan ug ang paglutos nagpaabot kanako. ²⁴ Apan bisan unsa ang mahitabo kanako, dili ko igsapayan basta mahuman ko lamang ang buluhaton nga gihatag kanako ni Ginoong Jesus, nga mao ang pagwali sa Maayong Balita mahitungod sa grasya sa Dios.”

²⁵ “Nalibot ko kamong tanan sa akong pagwali mahitungod sa paghari sa Dios, ug karon nasayod ako nga dili na kita magkita pag-usab. ²⁶ Busa sultihan ko kamo karon, nga kon adunay dili maluwas kaninyo, dili na nako tulubagon sa Dios. ²⁷ Kay wala gayod akoy gitago kaninyo mahitungod sa tibuok nga katuyoan ug plano sa Dios. ²⁸ Bantayi gayod ninyo ang inyong kaugalingon ug ang tanang mga tawo sa Dios nga gisalig kaninyo sa Espiritu Santo. Atimana gayod ninyo ang iglesya sa Dios nga gitubos niya pinaagi sa iyang kaugalingong dugo. ²⁹ Kay nasayod ako nga kon makagikan na ako may mga *mini nga magtutudlo nga sama sa* mabangis nga mga mananap nga moapil kaninyo aron bungkagon ang inyong pundok. ³⁰ Moabot usab ang panahon nga gikan mismo sa inyong pundok may mga tawo nga magasulti ug bakak sa pagpahisalaag sa mga sumusunod *ni Jesus* ug aron sila nay sundon. ³¹ Busa pangandam kamo, ug hinumdomi ninyo nga sulod sa tulo ka tuig, adlaw ug gabii wala gayod ako mohunong sa pagpahimangno kaninyong tanan inubanan sa mga luha.

³² “Ug karon itugyan ko kamo sa Dios ug sa iyang pulong, ang pulong mahitungod sa iyang grasya, nga makapalig-on sa inyong pagtuo ug makahatag kaninyo sa tanan nga kaayohan nga gitagana alang sa tanan nga gihimo niyang mga anak. ³³ Wala ako mangandoy sa inyong mga kuwarta ug mga bisti. ³⁴ Nasayod gayod kamo nga nagtrabaho ako aron may magasto ako alang sa akong mga kinahanglanon ug sa akong mga kauban. ³⁵ Gihimo ko kadto aron ipakita usab kaninyo nga kinahanglan maghago aron matabangan nato ang mga kabos. Hinumdoman nato kanunay ang giingon ni Ginoong Jesus nga mas bulahan ang maghatag kay sa magdawat.”

³⁶ Pagkahuman ug sulti ni Pablo miluhod siya uban nilang tanan ug nag-ampo. ³⁷ Nanghilak silang tanan, ug gigakos ug gihalokan nila si Pablo. ³⁸ Naguol gayod sila tungod kay miingon si Pablo nga dili na sila magkita pag-usab. Unya gihatod nila si Pablo ngadto sa sakayan.

Chapter 21

Ang Pag-adto ni Pablo sa Jerusalem

¹ Nanamilit kami sa mga pangulo sa mga tumutuo sa Efeso, ug dayon milawig kami diretso sa Cos. Pagkasunod adlaw miabot kami sa isla sa Rodas. Ug gikan didto mipadayon kami sa Patara. ² Didto may nakita kaming sakayan nga moadtoay sa Fenicia, busa misakay kami. ³ Nalantaw na namo ang *isla sa* Cipre, apan wala kami mohunong didto kondili miagi lang kami dapit sa tuo ug mipadulong sa Siria. Didto kami midunggo sa lungsod sa Tiro tungod kay may gidiskarga ang sakayan didto. ⁴ Gipangita namo ang mga sumusunod *ni Jesus* didto, ug midayon kami didto kanila sulod sa usa ka semana. Pinaagi sa gahom sa Espiritu *Santo*, gipasidan-an nila si Pablo nga dili moadto sa Jerusalem. ⁵ Apan pagkahuman sa usa ka semana mipadayon gihapon kami sa among paglawig. Tanan sila, apil na ang ilang mga asawa ug mga

^a 19 luha: *siguro tungod sa gibati niyang kabug-aton sa kalibotan.*

kabataan, mihatod kanamo didto sa gawas sa siyudad. Nangluhod kaming tanan didto sa baybayon ug nag-ampo. ⁶ Sa nakapanamilit na kami kanila, misakay kami sa sakayan ug namauli sila.

⁷ Gikan sa Tiro nagpadayon kami sa among paglawig padulong sa Tolemaida. Pag-abot namo didto, nakigkita kami sa mga kaigsoonan *diha kang Cristo* ug midayon kami didto kanila sulod sa usa ka adlaw. ⁸ Pagkasunod adlaw milawig kami padulong sa Cesarea. Pag-abot namo didto miadto kami sa balay ni Felipe nga magwawali sa Maayong Balita, ug didto kami mipuyo. Si Felipe usa sa pito *ka mga tawo nga gipili kaniadto didto sa Jerusalem aron nga motabang sa mga apostoles*. ⁹ Upat ang iyang mga anak nga dalaga ug silang tanan mga propeta. ¹⁰ Paglabay sa pipila ka adlaw may miabot usab nga propeta gikan sa Judea. Ang iyang ngalan si Agabo. ¹¹ Giduolan niya kami ug gikuha ang bakos ni Pablo, ug gigapos niya ang iyang kaugalingong mga tiil ug mga kamot. Unya miingon siya, “Sumala sa Espiritu Santo, sama usab niini ang himuon sa mga Judio sa Jerusalem sa tag-iya niining bakos, ug itugyan dayon siya ngadto sa mga dili Judio.” ¹² Pagkadungog namo niini, kami ug ang mga taga-didto mihangyo kang Pablo nga dili na lang siya moadto sa Jerusalem. ¹³ Apan mitubag si Pablo, “Nganong nanghilak man kamo? Gipaluya lang ninyo ako. Andam ako nga magpagapos ug bisan mamatay pa sa Jerusalem alang kang Ginoong Jesus.” ¹⁴ Dili gayod namo mapugngan si Pablo, busa miingon na lang kami, “Hinaut nga matuman ang kabubut-on sa Ginoo.”

¹⁵ Sa nakapuyo na kami didto ug pipila ka adlaw, nangandam kami ug miadto sa Jerusalem. ¹⁶ May mga sumusunod usab *ni Jesus* didto nga miuban kanamo. Gidala nila kami sa balay ni Mnason nga taga-Cipre ug didto kami midayon. Si Mnason usa sa unang mga sumusunod *ni Jesus*.

Mibisita si Pablo kang Santiago

¹⁷ Pag-abot namo sa Jerusalem, malipayon kaming giabiabi didto sa mga kaigsoonan *kang Cristo*. ¹⁸ Pagkasunod nga adlaw, kauban namo si Pablo sa pagbisita kang Santiago. Didto usab ang mga pangulo *sa iglesya sa Jerusalem*. ¹⁹ Gipangumusta sila ni Pablo ug gisuginlan sa tanang gipanghimo sa Dios ngadto sa mga dili Judio pinaagi kaniya.

²⁰ Pagkadungog nila sa iyang gisugilon kanila midayeg silang tanan sa Dios. Unya miingon sila kang Pablo, “Nasayod ka ba igsoon, linibo nang mga Judio ang nagatuo kang Jesus ug silang tanan nagasunod gayod sa Kasugoan ni Moises. ²¹ Nakadungog sila nga nagapanudlo ka sa mga Judio nga nagapuyo sa lugar sa mga dili Judio nga dili na sila kinahanglang mosunod sa Kasugoan ni Moises. Nag-ingon ka kuno nga dili na nila tulion ang ilang mga kabataan ug dili na tumanon ang uban pang mga tulumanon sa mga Judio. ²² Karon, unsa kahay maayong buhaton? Kay sigurado gayod nga mahibaloan nila nga miabot ka. ²³ Maayo siguro nga buhaton mo ang among isulti kanimo. May upat dinhi ka lalaki nga may panaad sa Dios. ²⁴ Uban kanila ug himoa ninyo ang seremonya *nga ginaingon sa Kasugoan mahitungod* sa paghinlo. Bayri ang ilang mga gikinahanglan sa paghalad sa Dios aron makapaupaw sila.” ²⁵ Mao kini ang paagi nga ang tanan masayod nga ang balita nga ilang nadunggan mahitungod kanimo dili tinuod, tungod kay makita nila nga ikaw usab nagatuman sa Kasugoan *ni Moises*. ²⁵ Kon mahitungod sa mga dili Judio nga nagatuo kang Jesus, nakapadala na kami ug sulat kanila mahitungod sa among gikasabotan nga dili sila mokaon sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios, o dugo, ug sa karne sa hayop nga sa pagkamatay ang dugo wala nakagawas. Dili usab sila makighilawas gawas sa kaminyoon.” ²⁶ Busa sa pagkasunod nga adlaw gidala ni Pablo kadtong upat ka lalaki ug miapil siya sa ilang pagpahinlo sumala sa ilang panaad. Ug dayon miadto si Pablo sa templo aron isulti kon kanus-a mahuman ang ilang pagpahinlo, kay sa human niini may ihalad nga mga hayop alang sa matag usa kanila.

Ang Pagdakop kang Pablo

²⁷ Sa dihang hapit na matapos ang ikapito ka adlaw sa ilang pagpanghinlo, may mga Judio gikan sa *probinsya sa Asia* nga nakakita kang Pablo didto sa Templo. Gihulhogan nila ang tanang mga tawo didto sa

^a 24 makapaupaw sila: *timailhan nga sila nakatuman sa ilang panaad sa Dios*.

templo nga dakpon si Pablo. ²⁸ Misinggit sila, “Mga *katagilungsod ko nga mga* Israelinhon, tabang kamo! Mao kini ang tawo nga bisan asa siya moadto nagapanudlo batok kanatong mga Judio, batok sa Kasugoan *ni Moises*, ug batok niining templo. Ug dili lamang kana, kondili gidala pa gayod niya dinhi sa sulod sa templo ang mga tawo nga dili Judio, diin usa kini ka pagpasipala niining balaan nga lugar!” ²⁹ (Gisulti nila kini tungod kay nakita nila si Trofimo nga taga-Efeso nga miuban kang Pablo didto sa Jerusalem, ug abi nilag si Pablo ang nagdala niini sa templo.) ³⁰ Busa nagubot ang mga tawo sa tibuok nga Jerusalem ug nagdinaganay padulong ngadto sa templo aron dakpon si Pablo. Gidakop nila si Pablo ug giguyod nila ngadto sa gawas. Pagkahuman gisirad-an dayon nila ang pultahan sa templo. ³¹ Patyon na unta nila kini, apan nakabalita ang komander sa kasundalohang Romanhon nga nagubot ang mga tawo sa tibuok nga Jerusalem. ³² Busa ang komander nagdala dayon ug mga sundalo ug mga opisyal niini didto sa mga tawo nga natigom. Pagkakita sa mga tawo sa komander ug sa mga sundalo mihunong sila pagkulata kang Pablo. ³³ Giduol sa komander si Pablo ug gidakop, ug nagsugo siya nga gapuson si Pablo ug duha ka kadena. Dayon nangutana ang komander sa mga tawo, “Kinsa ba kining tawhana ug unsay sayop nga iyang nahimo?” ³⁴ Apan nagkalain-lain mga tubag ang iyang nadungog, ug tungod sa kayagaw sa mga tawo dili mahibaloan sa komander kon unsa gayod ang nahitabo. Busa gimandoan niya ang mga sundalo nga dad-on si Pablo sa kampo. ³⁵ Pag-abot nila sa hagdanan sa kampo gisakwat na lang sa mga sundalo si Pablo sa paglikay niini sa mga tawo nga labihan ang kasuko ³⁶ nga nagsunod-sunod ug naninggit, “Patya siya!”

Gitubag ni Pablo ang mga Sumbong

³⁷ Sa dihang dad-on na nila si Pablo sa sulod sa kampo miingon siya sa komander, “May isulti unta ako kanimo.” Miingon ang komander, “Kahibalo ka diyang mosulti ug Griego?” ³⁸ Abi kog ikaw mao kadtong lalaki nga taga-Ehipto nga nangulo sa pagrebelde sa gobyerno nga bag-o lang nahitabo. 4,000 ka tawo nga isog ug pulos armado ang iyang gidala sa kamingawan.” ³⁹ Mitubag si Pablo, “Usa ako ka Judio nga taga-Tarso *nga sakop sa probinsya* sa Cilicia. (Ang Tarso dili lamang ordinaryo nga siyudad.) Kon mahimo, pasultiha una ako ngadto sa mga tawo.” ⁴⁰ Gitugotan siya sa komander nga mosulti, busa mitindog si Pablo sa hagdanan ug misinyas sa mga tawo nga may isulti siya. Sa nahilom na sila, misulti siya sa pinulongang Hebreo.

Chapter 22

¹ “Mga kaigsoonan ug mga ginikanan, paminawa una ninyo ang akong mga katarungan sa pagpanalipod sa akong kaugalingon!” ² Pagkadungog sa mga tawo nga nagasulti siya sa pinulongang Hebreo, misamot ang ilang kahilom. Ug nagpadayon sa pagsulti si Pablo. ³ “Ako usa ka Judio nga natawo sa Tarso *nga sakop sa probinsya* sa Cilicia, apan dinhi ako nagdako sa Jerusalem. Nagtuon ako dinhi ug maestro ko si Gamaliel. Natudloan ako sa higpit sa pagsunod sa Kasugoan nga gisunod sa atong mga katigulangan. Ug sama kaninyo karon, mainiton usab ako nga nag-alagad sa Dios. ⁴ Gilutos ko hangtod sa ilang kamatayon ang mga nagasunod sa pamaagi *ni Jesus*. Dili lamang ang mga lalaki kondili bisan usab ang mga babaye akong gipadakop ug gipapriso. ⁵ Ang pangulong pari ug ang tanan nga membro sa Korte sa mga Judio makapamatuod niining akong gisulti. Sila mismo ang naghatag kanako ug mga sulat nga alang sa atong isigka-Judio didto sa Damasco. Ug tungod sa gahom nga gihatag kanako niadtong mga sulata, miadto ako sa Damasco aron pangdakpon ang mga tawo nga nagatuo kang Jesus ug dad-on pagbalik dinhi sa Jerusalem aron sila silotan.

Gisaysay ni Pablo kon sa Unsang Paagi Nahimo Siyang Sumusunod ni Jesus
(*Binuhatan 9:1-19; 26:12-18*)

⁶ “Udtong tutok kadto samtang nagkaduol na kami sa Damasco. Kalit lang nga may masulaw nga kahayag gikan sa langit nga midan-ag sa akong palibot. ⁷ Natumba ako sa yuta ug may nadungog ako nga tingog nga nag-ingon kanako, ‘Saulo, Saulo! Nganong ginalutos mo ako?’ ⁸ Nangutana ako, ‘Sir, kinsa ka?’ ⁹ Miingon ang tingog, ‘Ako si Jesus nga taga-Nazaret nga imong ginalutos.’ ⁹ Nakita sa akong mga kauban

kadtong kahayag, apan wala sila makadungog^a sa tingog nga nakigsulti kanako. ¹⁰ Ug nangutana ako pag-usab, ‘Ginoo, unsa may akong himuon?’ Miingon siya, ‘Tindog ug adto sa Damasco. Didto may mosulti kanimo kon unsa ang ipahimo sa Dios kanimo.’ ¹¹ Nabuta ako tungod sa kasulaw niadtong kahayag. Busa giagak na lang ako sa akong mga kauban padulong sa Damasco.

¹² “Didto sa Damasco may usa ka tawo nga ginganlag Ananias. Kini siya matinumanon gayod sa atong Kasugoan ug tinahod sa tanang mga Judio nga nagpuyo didto. ¹³ Miadto siya kanako ug miingon, ‘Igsoon, makakita ka na.’ Ug dihadiha mibalik ang akong panan-aw ug nakita ko si Ananias. ¹⁴ Miingon siya kanako, ‘Gipili ka sa Dios sa atong mga katigulangan aron mahibaloan mo ang iyang kabubut-on, ug aron makita mo ang Matarong nga Sulugoon^b ug madunggan mo ang iyang tingog. ¹⁵ Kay isulti mo sa tanan ang imong nakita ug nadungog. ¹⁶ Busa ayaw na pagdugay. Tindog! Pagpabautismo ug tawag kaniya aron pasayloon ang imong mga sala.’

Gisugo si Pablo nga Mowali sa mga Dili Judio

¹⁷ “Pagkahuman niadtong mibalik ako sa Jerusalem, ug samtang nag-ampo ako didto sa templo may nakita akong panan-awon. ¹⁸ Nakita ko si Ginoong Jesus ug miingon siya kanako, ‘Pagdali! Biya dayon dinhi sa Jerusalem, kay ang mga tawo dinhi dili modawat sa imong isugilon mahitungod kanako.’ ¹⁹ Miingon ako kaniya, ‘Ginoo, *nganong dili man sila motuo?* Sila mismo nasayod nga kaniadto gilibot ko ang mga kasimbahanan sa mga Judio aron dakpon ug kastigohon ang mga tawo nga nagtuo kanimo. ²⁰ Ug sa pagpatay kang Esteban nga nagsangyaw mahitungod kanimo, usa ako didto nga miuyon nga patyon siya, ug ako pa gani ang nagbantay sa mga bisti sa mga nagpatay kaniya.’ ²¹ Apan mitubag ang Ginoo kanako, ‘Lakaw na, tungod kay ipadala ko ikaw sa layong lugar aron iwali mo ang akong mga pulong sa mga dili Judio.’ ”

²² Pagkasulti niini ni Pablo, wala na maminaw ang mga tawo. Misinggit sila, “Patya ninyo siya! Dili angayng mabuhing kalibotana ang tawo nga sama kaniya!” ²³ Nagpadayon sila sa pagsinggit, ug gilabay nila ang ilang mga bisti ug nag-itsag abog. ²⁴ Unya gimandoan sa komander nga Romanhon *ang iyang mga sundalo* nga pasudlon na si Pablo sa kampo ug latoson aron mosulti siya kon unsa ang sala nga iyang nabuhat nga nahimong hinungdan kon nganong ang mga Judio naninggit batok kaniya. ²⁵ Apan samtang gigapos nila si Pablo aron latoson, giingnan ni Pablo ang kapitan nga nagatindog didto tupad kaniya, “Gitugot ba sa kasugoan nga latoson ninyo ang tawo nga Romanhon bisan wala pa mahukmi nga sad-an?” ²⁶ Pagkadungog niadtong sa kapitan, giadtoan niya ang komander ug giingnan, “Unsa man kining imong gipabuhat? Kining tawhana Romanhon man diay!” ²⁷ Busa, miadto ang komander kang Pablo ug nangutana, “Tug-ani ako, Romanhon ka ba?” Mitubag si Pablo, “Oo.” ²⁸ Misulti dayon ang komander, “Ako nahimong Romanhon pinaagi sa pagbayad ug dakong kantidad.” Mitubag si Pablo, “Apan ako Romanhon sukad pa sa akong pagkatawo.” ²⁹ Misibog dayon ang mga sundalo nga molatos unta kang Pablo. Nahadlok usab ang komander tungod kay gipakadenahan niya si Pablo nga Romanhon diay.

Gidala si Pablo sa Korte sa mga Judio

³⁰ Gusto pa gayong masuta sa komander kon nganong gisumbong sa mga Judio si Pablo. Busa sa pagkasunod nga adlaw gipatangtangan niya si Pablo ug mga kadena ug nagpatawag siya ug miting sa kadagkoan sa mga pari ug sa tibuok Korte sa mga Judio. Unya gidala niya si Pablo ngadto kanila.

Chapter 23

¹ Gitutokan pag-ayo ni Pablo ang mga membro sa Korte ug miingon, “Mga kaigsoonan, kon mahitungod sa akong pagkinabuhi, limpyo ang akong konsensya atubangan sa Dios hangtod karon.”

^a 9 wala sila makadungog: *posible (nga) ang buot ipasabot*, wala sila makasabot.

^b 14 Tan-awa ang 7:52.

² Pagkasulti niadto ni Pablo gisugo sa pangulong pari nga si Ananias ang mga nagatindog duol kang Pablo nga sagpaon nila ang baba ni Pablo. ³ Ug miingon si Pablo kaniya, “Sagpaon ka usab sa Dios, ikaw nga tigpakaaron-ingnon! Nagalingkod ka diha aron hukman ako sumala sa Kasugoan, apan gilapas mo ang Kasugoan sa imong pagsugo nga sagpaon ako!” ⁴ Miingon ang mga tawo nga nagtindog duol kang Pablo, “Giinsulto mo ang pangulong pari sa Dios!” ⁵ Mitubag si Pablo, “Mga kaigsoonan, wala ako mahibalo nga siya diay ang pangulong pari, tungod kay nag-ingon ang Kasulatan nga dili kita magsulti ug daotan batok sa nagadumala kanato.”

⁶ Sa dihang nakita ni Pablo nga may mga Saduseo ug mga Pariseo nga mitambong didto, misulti siya sa makusog ngadto sa mga membro sa Korte *sa mga Judio*, “Mga kaigsoonan, ako usa ka Pariseo, ug Pariseo usab ang akong amahan ug ang akong mga katigulangan. Gisumbong ako dinhi karon tungod lang kay nagalaom ako nga may pagkabanhaw.”

⁷ Sa pagsulti niya niini, nasamok ang mga Pariseo ug ang mga Saduseo ug nabahin ang mga mitambong sa miting. ⁸ Nahitabo kadto tungod kay sumala sa mga Saduseo walay pagkabanhaw. Wala usab sila motuo nga may mga anghel o mga espiritu. Apan kining tanan gituohan sa mga Pariseo. ⁹ Busa nagsugod sila pagsininggitay didto. May mga magtutudlo sa Kasugoan nga mga Pariseo nga mitindog ug misupak nga nag-ingon, “Wala kamiy nakitang daotan nga gihimo niining tawhana. Tingalig may espiritu o anghel nga nakigsulti kaniya!”

¹⁰ Misamot ang ilang panaglalis hangtod nga nahadlok ang komander nga kuniskunison si Pablo. Busa gimandoan niya ang mga sundalo nga manaog ug kuhaon si Pablo gikan sa mga tawo ug dad-on sa kampo.

¹¹ Nianang pagkagabii nagpakita ang Ginoo kang Pablo ug miingon, “Ayaw kahadlok! Ingon nga nagpamatuod ka mahitungod kanako dinhi sa Jerusalem, kinahanglan nga mao usab kana ang imong buhaton didto sa Roma.”

Ang Plano sa Pagpatay kang Pablo

^{12,13} Sa pagkabuntag niana nagtigom ang kapin sa 40 ka mga Judio ug nagplano sila sa ilang buhaton. Nanumpa sila nga dili gayod sila mokaon ug moinom hangtod dili nila mapatay si Pablo. ¹⁴ Unya nangadto sila sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio ug miingon, “Nanumpa kami nga dili mokaon ug bisan unsa hangtod dili namo mapatay si Pablo. ¹⁵ Busa kamo ug ang Korte magpahibalo na sa komander *sa mga sundalong Romanhon* nga gusto ninyo nga ipadala niya pag-usab si Pablo dinhi kaninyo. Magpakaaron-ingnon kamo nga gusto ninyo siyang imbistigahon pag-ayo. Apan sa dili pa siya makaabot dinhi patyon namo siya.”

¹⁶ Apan kini nga plano nadungog sa pag-umangkong lalaki ni Pablo, ang anak sa iyang igsoong babaye. Busa miadto siya sa kampo ug gisultihan niya si Pablo. ¹⁷ Unya gitawag ni Pablo ang usa sa mga opisyal didto ug giingnan, “Dad-a ninyo kining batan-on ngadto sa komander, kay may isulti siya kaniya.” ¹⁸ Busa gidala sa kapitan ang batan-on ngadto sa komander. Sa pag-abot nila didto miingon ang kapitan, “Gitawag ako sa priso nga si Pablo, ug mihangyo siya nga dad-on ko dinhi kanimo kining batan-on, kay may isulti kuno siya kanimo.” ¹⁹ Gikuptan sa komander ang kamot sa batan-on ug gidala niya sa lugar nga dili sila madunggan sa uban. Dayon gipangutana niya kini, “Unsa bay imong isulti kanako.” ²⁰ Miingon ang batan-on, “Nagkasabot ang mga Judio nga hangyoon ka nila nga dad-on si Pablo sa Korte ugma, kay imbistigahon kuno nila pag-ayo. ²¹ Apan ayaw ug tuo kanila, kay kapin sa 40 ka mga tawo ang magpaabot ug mag-atang kaniya sa dalan. Nanumpa sila nga dili mokaon ug moinom hangtod nga dili nila mapatay si Pablo. Andam na sila ug nagahulat na lang sa imong pagtugot.” ²² Miingon ang komander kaniya, “Ayaw gayod pagpanugilon kang bisan kinsa nga gisultihan mo ako niini.” Ug gipapauli dayon niya ang batan-on.

Gihatod si Pablo kang Gobernador Felix

²³ Gipatawag dayon sa komander ang duha sa iyang mga kapitan ug gisultihan sila, “Pag-andam kamo ug 200 ka mga sundalo kay ipadala ko kamo sa lungsod sa Cesarea. Pagdala usab kamo ug 70 ka mga tigkabayo ug laing 200 ka mga sundalo nga tigbangkaw. Ug lakaw kamo karong mga alas nuwebe sa gabii. ²⁴ Pag-andam usab ug mga kabayo nga kasakyan ni Pablo. Bantayi ninyo siya pag-ayo aron walay mahitabo kaniya hangtod nga makaabot siya kang Gobernador Felix.” ²⁵ Ug nagsulat usab ang komander ngadto sa Gobernador nga nag-ingon:

²⁶ “Talahuron nga Gobernador Felix, ako si Claudio Lisias nga nangumusta kanimo. ²⁷ Kining tawhana nga akong gipadala kanimo gidakop sa mga Judio ug patyon na unta nila. Apan sa pagkahibalo ko nga siya Romanhon, nagdala ako ug mga sundalo aron luwason siya. ²⁸ Gusto ko untang mahibaloan kon unsa ang ilang sumbong batok niining tawhana, busa gidala ko siya sa ilang Korte. ²⁹ Sumala sa akong mga pakisusi, wala gayod siyay nahimo nga daotan aron patyon o prisohon. Ang sumbong batok kaniya mahitungod lamang gayod sa ilang kaugalingon nga kasugoan. ³⁰ Busa sa pagkahibalo ko nga kini siya giplanohan na sa mga Judio nga patyon, nakahunahuna ako nga mas maayo pa nga ipadala ko siya diha kanimo. Ug gisultihan ko na ang mga nagreklamo batok kaniya nga ipadangat nila kanimo ang ilang mga sumbong.”

³¹ Gituman sa mga sundalo ang gimando kanila. Ug niadtong gabhiona gikuha nila si Pablo ug gidala sa Antipatris. ³² Nianang pagkabuntag, ang mga sundalo nga naglakaw mao lamang ang mibalik sa kampo, ug ang mga nagsakay sa kabayo mao ray miuban kang Pablo. ³³ Sa pag-abot nila didto sa Cesarea, gihatag nila ang sulat ngadto sa Gobernador ug ilang gitugyan si Pablo kaniya. ³⁴ Pagkabasa niya sa sulat, gipangutana niya si Pablo kon taga-asa siya nga probinsya. Sa pagkahibalo niya nga taga-Cilicia si Pablo, ³⁵ miingon siya, “Husayon ko ang imong kaso kon moabot na ang mga nagsumbong batok kanimo.” Ug gipabantayan niya si Pablo didto sa palasyong gipahimo kaniadto ni Herodes.

Chapter 24*Nagsumbong ang mga Judio Batok kang Pablo*

¹ Human sa lima ka adlaw, miadto sa Cesarea si Ananias nga pangulong pari. Kauban niya ang pipila ka mga pangulo sa mga Judio ug ang abogado nga si Tertulo. Miadto sila kang Gobernador Felix ug gisulti nila kaniya ang ilang sumbong batok kang Pablo. ² Gipatawag si Pablo, ug sa dihang diha na siya sa ilang atubangan misugod na si Tertulo sa pagbatbat sa sumbong batok kang Pablo. Miingon siya, “Talahuron nga Gobernador, tungod sa maayo mong pagdumala milungtad ang kalinaw sa among nasod. Ug daghan ang nahimo mong kaayohan sa among nasod. ³ Busa dako gayod ang among pagpasalamat kanimo ug dili gayod namo kini malimtan. ⁴ Karon, tungod kay dili ko gusto nga mausik ang imong panahon, ihangyo ko lang nga kon mahimo paminawon mo ang among mubong pagsaysay. ⁵ Nakita namo nga kining tawhana perwisyo. Nagdala siya ug kasamok sa mga Judio sa tibuok kalibotan, ug pangulo siya sa usa ka pundok nga ginatawag ug Nazareno. ⁶ Bisan ang among templo gisulayan niya sa pagpasipala. Busa gidakop namo siya. [Hukman na unta namo siya sumala sa among Kasugoan, ⁷ apan miabot ang komander nga si Lisias ug gipugos niya pagkuha gikan kanamo si Pablo. ⁸ Miingon siya nga kon kinsa ang may sumbong batok kang Pablo kinahanglan nga moadto kanimo.] Kon sukitsukiton mo kining tawhana masuta mo nga tinuod ang tanan nga among gisumbong batok kaniya.” ⁹ Ug misegunda usab ang *kadagkoan sa mga Judio nga atua* didto nga tinuod gayod ang tanan nga gisulti ni Tertulo.

Gitubag ni Pablo ang mga Sumbong Batok Kaniya

¹⁰ Pagkahuman niadto, gisinyasan sa Gobernador si Pablo nga mao na usab ang mosulti. Ug miingon dayon si Pablo, “Nahibaloan ko nga dugay na ikaw nga maghuhukom niini nga nasod. Busa gikalipay ko ang kahigayonan sa pagpanalipod sa akong kaugalingon dinhi sa imong atubangan. ¹¹ Kon imong susihon,

mahibaloan mo nga 12 pa lamang ka adlaw ang milabay sukad nga miabot ako sa Jerusalem aron sa pagsimba.¹² Kini nga mga Judio wala gayod makakita nga nakiglantugi ako kang bisan kinsa o nagsamok ba hinuon sa mga tawo didto sa templo o sa simbahan sa mga Judio, o sa bisan asang lugar sa siyudad *sa Jerusalem*.¹³ Dili gani nila mapamatud-an kanimo nga tinuod ang mga sumbong nila batok kanako.¹⁴ Apan ang akong angkonon sa imong atubangan mao kini: ang Dios sa among mga katigulangan ginasimba ko sa pamaagi nga matod pa niining mga tawhana, iya kuno sa usa ka sayop nga pundok. Apan ako nagatuo usab sa tanan nga nahisulat sa Kasugoan *ni Moises* ug sa tanan nga gisulat sa mga propeta.¹⁵ Ang akong paglaom sa Dios sama ra usab sa ilang paglaom, nga ang tanan nga mga tawo, maayo ug daotan, pagabanhawon niya.¹⁶ Busa gitinguha ko kanunay ang pagbaton ug limpyo nga konsensya atubangan sa Dios ug sa tawo.

¹⁷“Human sa daghang mga katuigan nga nahilayo ako sa Jerusalem, mibalik ako didto aron pagdala sa kuwarta nga hinabang alang sa akong mga isigka-Judio ug aron makahalad usab ako sa Dios didto sa templo.¹⁸ Ug didto naabtan nila ako nga nagahalad pagkahuman sa akong *pagtuman sa ginaingon sa Kasugoan mahitungod sa paghinlo*. Gamay lamang ang mga tawo didto niadtong panahona; ug walay kasamok.¹⁹ Apan may mga Judio didto nga gikan sa probinsya sa Asia.^a Sila untay moatubang kanimo kon may sumbong man gayod sila batok kanako.²⁰ Apan tungod kay wala sila dinhi, pasultiha ang mga tawo nga ania dinhi karon kon unsa nga sala ang ilang nakita kanako niadtong gisukitsukit ako sa Korte.²¹ Kay wala akoy lain nga gisulti samtang nagtindog ako didto gawas lamang niini, ‘Gisumbong ninyo ako karon tungod kay nagatuo ako nga ang mga patay pagabanhawon.’”

²²Tungod kay daghan na ang nahibaloan kaniadto ni Felix mahitungod sa pamaagi *nga ginawali sa mga sumusunod ni Jesus*, gihunong niya ang bista. Miingon siya, “Hukman ko unya kini nga kaso kon moabot na dinhi si komander Lisias.”²³ Pagkahuman gimandoan niya ang kapitan nga pabantayan si Pablo, apan hatagan usab siya ug gamay nga kagawasan, ug tugotan ang iyang mga higala sa paghatag sa iyang mga panginahanglan.

Si Pablo sa Atubangan ni Felix ug ni Drusila

²⁴Paglabay sa pipila ka adlaw mibalik si Felix ug giuban niya ang iyang asawa nga si Drusila nga usa ka Judio. Gipatawag niya si Pablo ug naminaw siya sa iyang pagsaysay mahitungod sa pagtuo kang Cristo Jesus.²⁵ Apan sa dihang nagsulti na si Pablo mahitungod sa matarong nga pagkinabuhi, sa pagpugong sa kaugalingon, ug mahitungod sa palaabuton nga adlaw sa paghukom, nahadlok si Felix ug miingon siya kang Pablo, “Husto na lang una kana! Ipatawag ko na lang ikaw pag-usab kon may panahon ako.”

²⁶Kanunay niya nga ipatawag si Pablo ug makigsulti siya niini kay nagpaabot siya nga hatagan ni Pablo ug kuwarta.²⁷ Human molabay ang duha ka tuig, gipulihan si Felix ni Porcio Festo sa pagkagobernador. Tungod kay gusto ni Felix nga magustohan siya sa mga Judio, gipasagdan niya si Pablo sa prisohan.

Chapter 25

Midangop si Pablo sa Emperador

¹Karon, miabot *ang bag-ong gobernador* nga si Festo sa probinsya *sa Judea*. Paglabay sa tulo ka adlaw miadto siya sa Jerusalem gikan sa Cesarea.² Didto gisugilon kaniya sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio ang ilang sumbong batok kang Pablo. Ug gihangyo nila si Festo nga hatagan sila ug pabor,³ nga ipadala niya si Pablo didto sa Jerusalem. (Apan ang ilang plano diay nga atangan nila si Pablo sa dalan ug patyon.)⁴ Mitubag si Festo, “Didto na lang si Pablo sa prisohan sa Cesarea. Dili ako magdugay dinhi kay mobalik dayon ako didto.”⁵ Busa paubana ninyo kanako ang inyong mga pangulo ug didto ninyo siya isumbong kon may daotan siya nga nahimo.”

^a 19 Apan...Asia: buot ipasabot, mga Judio gikan sa Asia nga nagsulsol sa mga tawo nga dakpon si Pablo. Tan-awa ang 21:27.

⁶ Sobra sa usa ka semana nga nagpabilin si Festo didto sa Jerusalem, pagkahuman mibalik siya sa Cesarea. Pagkasunod nga adlaw milingkod siya sa hukmanan ug nagsugo nga pasudlon si Pablo. ⁷ Sa pagsulod ni Pablo gilibotan dayon siya sa mga Judio nga gikan sa Jerusalem, ug daghan ang gisulti nila nga mga bug-at nga sumbong batok kaniya nga dili gani nila mapamatud-an. ⁸ Gipanalipdan ni Pablo ang iyang kaugalingon. Miingon siya, “Wala akoy sala nga nahimo batok sa Kasugoan sa mga Judio, sa templo, o sa Emperador ba hinuon sa Roma.” ⁹ Tungod kay gusto usab ni Festo nga magustohan siya sa mga Judio gipangutana niya si Pablo, “Gusto mo ba nga moadto sa Jerusalem ug didto ko husayon kining imong kaso?” ¹⁰ Mitubag si Pablo, “Ania na ako dinhi nagatindog sa korte sa Emperador, ug dinhi mo ako angay nga hukman. Wala akoy nahimo nga sala sa mga Judio, ug nahibaloan mo gayod kini. ¹¹ Kon nakalapas man ako sa kasugoan ug angay akong silotan sa kamatayon, dawaton ko. Apan kon walay kamatuoran ang mga sumbong nila batok kanako, dili ako angay nga itugyan kanila. Busa modangop na lang ako sa Emperador sa Roma!” ¹² Nakig-istorya dayon si Festo sa mga membro sa iyang korte, ug pagkahuman miingon siya kang Pablo, “Tungod kay modangop ka sa Emperador, ipadala ko ikaw kaniya.”

Gipaaturang si Pablo kang Haring Agripa

¹³ Human molabay ang pipila ka adlaw, miabot sa Cesarea si Haring Agripa^a ug ang iyang manghod nga si Bernice tungod kay gusto nilang bisitahan si Festo nga gobernador. ¹⁴ Sa nakapuyo na sila didto ug pipila ka adlaw, gisulti ni Festo sa hari ang kaso ni Pablo. Miingon siya, “May priso dinhi nga gibilin sa gobernador kaniadto nga si Felix. ¹⁵ Pag-adto ko sa Jerusalem, kini nga tawo gisumbong kanako sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio. Gihangyo gayod nila kanako nga hukman ko na siya ug silotan. ¹⁶ Giingnan ko sila nga dili batasan sa mga Romanhon nga silotan si bisan kinsa nga wala moaturang sa mga nagsumbong kaniya, ug wala pa mahatagi sa kahigayonan nga matubag niya ang mga sumbong batok kaniya. ¹⁷ Busa miuban sila kanako pagbalik dinhi sa Cesarea. Wala ako mag-usik ug panahon, sa pagkasunod nga adlaw milingkod ako sa hukmanan ug gipatawag ko kining tawhana. ¹⁸ Naghunahuna ako nga may bug-at gayod sila nga sumbong batok kaniya, apan sa nag-aturangay na sila, wala man diay silay ikasumbong nga daotan batok kaniya. ¹⁹ Ang mga butang nga gilantugian nila walay lain kondili ang mahitungod lamang sa ilang mga tuo-tuo ug mahitungod sa usa ka tawo nga ginganlan ug Jesus. Patay na kini nga tawo, apan sumala kang Pablo buhi siya. ²⁰ Wala ako mahibalo kon unsay akong himuon niini nga kaso, busa gipangutana ko si Pablo kon gusto niya nga moadto sa Jerusalem ug didto mismo husayon ang kaso. ²¹ Apan nag-ingon si Pablo nga idangop na lang niya ang iyang kaso sa Emperador aron ang Emperador mismo ang mohukom. Busa gipabantayan ko siya hangtod nga mapadala ko siya sa Emperador.” ²² Miingon si Agripa kang Festo, “Gusto kong paminawon kining tawhana.” Miingon si Festo, “Sige, ugma madunggan mo siya.”

²³ Pagkasunod nga adlaw miadto sa korte si Agripa ug si Bernice sa mapagarbohong pag-abot inubanan sa daghang mga opisyal sa mga sundalo ug mga inila nga mga tawo sa siyudad. Unya mimando si Festo nga dad-on sa sulod si Pablo. Sa dihang didto na sa sulod si Pablo, ²⁴ miingon si Festo, “Haring Agripa ug kamong tanan nga ania dinhi karon, ania ang tawo nga gisumbong kanako sa mga Judio dinhi sa Cesarea ug sa Jerusalem. Naninggit pa sila nga kining tawhana angay nga patyon. ²⁵ Apan sumala sa akong pagsusi wala gayod akoy nakitang hinungdan aron hukman siya sa kamatayon. Ug tungod kay siya midangop sa Emperador, mihukom ako nga ipadala siya sa Emperador. ²⁶ Apan wala gayod akoy ikasulat ngadto sa Emperador nga igong hinungdan kon nganong ipadala ko siya didto. Busa gipaaturang ko siya kaninyo ug labi na gayod kanimo haring Agripa, aron nga human nato masusi ang iyang kaso, may ikasulat na ako. ²⁷ Tungod kay dili mahimo nga ipadala ko sa Emperador ang usa ka priso nga walay klaro nga sumbong batok kaniya.”

^a 13 Haring Agripa: mao si Herod Agripa II. Siya ang anak ni Haring Herodes nga makita sa 12:1.

Chapter 26

Gipanalipdan ni Pablo ang Iyang Kaugalingon Atubangan ni Agripa

¹ Miingon si Agripa kang Pablo, “Sige, gitugotan ka nga mosulti sa pagpanalipod sa imong kaugalingon.” Busa misinyas si Pablo nga mosulti na siya. Miingon siya,

² “Haring Agripa, maayo gayod nga makasulti ako karon aron sa pagpanalipod sa akong kaugalingon dinhi sa imong atubangan mahitungod sa tanang mga sumbong sa mga Judio batok kanako. ³ Ilabi na gayod nga nasuhito ka kaayo sa tanang mga tulumanon ug ang mga ginadibatihan sa mga Judio. Busa ihangyo ko nga kon mahimo, paminawon mo ang akong isulti.

⁴ “Nahibaloan sa mga Judio kon unsa ang akong pagkinabuhi sukad pa sa akong pagkabata didto sa akong lungsod ug didto sa Jerusalem. ⁵ Kon mosulti lamang sila sa tinuod, sila mismo makapamatuod nga sukad pa kaniadto, membro ako sa mga Pariseo nga mao ang pinakaistriktong pundok sa relihiyon sa mga Judio. ⁶ Ug karon ania ako dinhi sa korte, gihukman tungod kay nagapaabot ako nga himuon sa Dios ang iyang gisaad sa among mga katigulangan. ⁷ Kaming 12 ka tribo nagapaabot nga kini mahitabo gayod. Busa adlaw ug gabii ginasimba namo ang Dios. Ug Haring Agripa, tungod sa akong pagtuo niining mga butanga, gisumbong ako sa mga Judio. ⁸ *Ug kamong mga Judio*, nganong dili man kamo motuo nga ang Dios makahimo sa pagbanhaw sa mga patay?

⁹ “Niadtong una ako mismo naghunahuna nga kinahanglan kong buhaton ang tanang kong mahimo aron kontrahon ang ngalan ni Jesus nga taga-Nazaret. ¹⁰ Mao kini ang akong gibuhay kaniadto didto sa Jerusalem. Pinaagi sa gahom nga gihatag kanako sa kadagkoan sa mga pari, daghan nga mga anak sa Dios ang akong gipapriso. Ug human sila hukmi sa kamatayon, miuyon usab ako. ¹¹ Daghang higayon nga mag-adtoan ako sa mga simbahan sa mga Judio aron pangitaon sila, ug silotan aron pugson nga mosulti batok kang Jesus. Sa sobra kong kasuko kanila, nakaabot ako sa layong mga siyudad aron lang sa paglutos kanila.”

Gisulti ni Pablo kon Giunsa Niya Pag-ila ang Ginoo

(Bin. 9:1-19; 22:6-16)

¹² “Mao kini ang hinungdan kon nganong miadto ako sa Damasco nga may dalang sulat gikan sa kadagkoan sa mga pari. Kadtong sulata naghatag kanako ug gahom ug nag-ingon usab kon unsay akong buhaton didto. ¹³ Udto kadto, Haring Agripa, ug samtang naglakaw ako may kahayag gikan sa langit nga sulaw pa kay sa adlaw nga midan-ag sa palibot nako ug sa akong mga kauban. ¹⁴ Nangatumba kaming tanan sa yuta ug may nadunggan ako nga tingog sa pinulongang Hebreo nga nag-ingon kanako, ‘Saulo, Saulo! Nganong ginalutos mo ako? Gisilotan mo lamang ang imong kaugalingon. Sama ra nga nagasipa ka sa talinis nga kahoy.’ ¹⁵ Nangutana ako, ‘Sir, kinsa ka man?’ Mitubag ang Ginoo, ‘Ako si Jesus nga imong ginalutos. ¹⁶ Bangon ug tindog. Nagpakita ako kanimo tungod kay gipili ko ikaw nga mahimong akong alagad. Isulti mo sa uban ang mahitungod sa akong pagpakita kanimo karon, ug ang mga butang nga ipahayag ko kanimo sa umaabot. ¹⁷ Luwason ko ikaw gikan sa mga Judio ug sa mga dili Judio. Paadtoon ko ikaw kanila ¹⁸ aron pagbukas sa ilang mga mata, aron mobiya sila gikan sa kangitngit ug mopadulong sa kahayag, ug gikan sa gahom ni Satanas moduol sila sa Dios. Ug pinaagi sa ilang pagtuo kanako mapasaylo ang ilang mga sala ug maapil na sila sa mga gilain sa Dios nga mahimong iya.’ ”

Gisaysay ni Pablo ang Iyang Buluhaton

¹⁹ “Busa, Haring Agripa, gituman ko ang panan-awon nga gipakita kanako gikan sa langit. ²⁰ Sa sinugdanan nagwali ako sa Damasco ug dayon ngadto sa Jerusalem. Gikan sa Jerusalem gilipot ko ang tibuok nga probinsya sa Judea, ug giadtoan ko usab ang mga dili Judio. Giwalihan ko sila nga kinahanglan sila nga maghinulsol sa ilang mga sala ug moduol sa Dios, ug ipakita nila pinaagi sa ilang mga binuhatan nga tinuod gayod nga sila naghinulsol. ²¹ Mao kini ang hinungdan nga gidakop ako sa mga Judio didto sa

templo ug naninguha gayod sila sa pagpatay kanako.²² Apan gitabangan ako sa Dios hangtod karong adlaw. Busa ania ako dinhi aron isulti sa tanan, sa mga inila man o dili, ang gisulti kaniadto sa mga propeta ug ni Moises nga manghitabo:²³ nga ang Cristo kinahanglan mag-antos ug mamatay, ug mahimong una nga mabanhaw gikan sa kamatayon aron maghatag ug kahayag sa mga Judio ug sa mga dili Judio.”

²⁴ Samtang nagsulti pa si Pablo, misinggit si Festo, “Pablo, nabuang ka na! Ang sobra mo nga kaalam ang nakapabuang kanimo!”²⁵ Mitubag si Pablo, “Halangdon nga Festo, wala ako mabuang. Tinuod ang akong gipanulti ug husto ang akong panghunahuna.”²⁶ Kining mga panghitabo nahibaloan ni Haring Agripa. Busa wala ako mahadlok sa pagsulti kaniya. Nasiguro ko gayod nga kining tanan nahibaloan na niya, tungod kay kini wala mahitabo sa tago.²⁷ Haring Agripa, nagatuo ka ba sa mga giingon sa mga propeta? Nasayod ako nga nagatuo ka.”²⁸ Mitubag si Agripa, “Tingali naghunahuna ka nga madali-dali mo ako nga mahimong Kristohanon.”²⁹ Mitubag si Pablo, “Sa madali man o madugay, ang akong pag-ampo sa Dios nga dili lamang ikaw kondili ang tanan usab nga naminaw kanako karon mahimong Kristohanon sama kanako, gawas lang niining akong pagkapriso.”

³⁰ Unya mitindog ang hari, ang gobernador, si Bernice, ug ang tanan nga nagalingkod didto.³¹ Sa dihang nanggawas sila, nag-ingnanay sila, “Walay nahimo nga daotan kining tawhana nga angay hukman nga patyon o prisohon.”³² Miingon si Agripa kang Festo, “Kon wala lang unta siya moapilar sa Emperador, puwede na unta siyang buhian.”

Chapter 27

Ang Pagbiyahe ni Pablo Padulong sa Roma

¹ Human sila makahukom nga palargahon kami padulong sa Italia, gitugyan nila si Pablo ug ang uban pang mga priso kang Julio. Kini si Julio kapitan sa mga sundalo nga Romanhon nga gitawag “Batalyon sa Emperador.”² Unya, *didto sa Cesarea* may usa ka barko nga gikan sa Adramitio nga hapit na molarga padulong sa mga dunggoanan sa probinsya sa Asia. Kadto mao ang among gisakyan. Miuban kanamo si Aristarco nga taga-Tesalonica, nga sakop sa *probinsya sa Macedonia*.³ Pagkasunod nga adlaw midunggo kami sa Sidon. Giatiman pag-ayo ni Julio si Pablo. Gitugotan niya si Pablo nga mobisita sa iyang mga higala didto aron matabangan siya sa iyang mga panginahanglan.⁴ Gikan sa Sidon milawig kami ug didto kami miagi sa pikas nga bahin sa *isla sa Cipro* nga salipod sa hangin, tungod kay ang hangin pasugat man kanamo.⁵ Gitabok namo ang dagat nga atbang sa Cilicia ug Panfilia ug midunggo kami sa Mira sa *probinsya sa Licia*.⁶ Didto nakakita ang kapitan *nga si Julio* ug usa ka barko nga gikan sa Alejandria nga molarga paingon sa Italia, busa gipabalhin niya kami didto.

⁷ Sulod sa pila ka adlaw hinay ang among paglawig, ug naglisod gayod kami hangtod nga nakaabot kami duol sa lungsod sa Gnido. Tungod kay pasugat kanamo ang hangin dili kami makadiretso sa among padulngan. Busa diri kami miagi sa pikas nga bahin sa *isla sa Creta* nga salipod sa hangin ug nakalabay kami duol sa Salmon.⁸ Namaybay lamang kami, apan naglisod gayod kami hangtod nga nakaabot kami sa lugar nga gitawag ug “Maayong mga Dunggoanan.” Kini duol sa lungsod sa Lasea.

⁹ Nadugay kami didto hangtod nga naabtan kami sa panahon nga delikado na ang paglawig, kay milabay na ang adlaw sa Pagpuasa.^a Busa miingon si Pablo sa among mga kauban,¹⁰ “Gibanabana ko nga delikado na kon modiretso pa kita, ug dili lamang ang mga karga ug ang barko ang mawala kondili tingalig apil ang atong kinabuhi.”¹¹ Apan mas dako ug pagsalig ang kapitan sa mga sundalo sa gisulti sa kapitan ug sa tag-iya sa barko kay sa gipasidaan ni Pablo.¹² Ug tungod kay ang dunggoanan didto dili maayo nga tagoanan sa panahon sa ting-unos, kadaghanan sa among mga kauban miuyon nga mobiyahe sa tinguha nga

^a 9 adlaw sa Pagpuasa: *gitawag usab nga “Yom Kippur” o “Day of Atonement.”* Pagkahuman niini nga buluhatan, ting-unos na.

basin pag makaabot kami sa Fenice ug didto magdugay samtang ting-unos pa. Ang Fenice usa ka dunggoanan sa Creta nga adunay maayong tagoanan kon ting-unos.

Ang Unos sa Lawod

¹³ Sa dihang mihinay na ang huros sa hangin gikan sa habagatan, naghunahuna ang among mga kauban nga puwede na kaming molawig. Busa gibira nila ang angkla ug milawig kami nga namaybay sa *isla sa Creta*. ¹⁴ Sa wala madugay, mihuros ang kusog nga hangin gikan sa amihanan, nga naggikan sa *isla sa Creta*. ¹⁵ Sa pag-abot sa kusog nga hangin kanamo, dili na kami makaabante, busa nagpauyon na lamang kon asa kami ipadpad sa hangin. ¹⁶ Nakapasalipod kami ug gamay sa dihang miagi kami sa habagatang dapit sa isla sa Cauda. Bisan naglisod kami, nakarga pa gihapon namo *sa barko* ang boti^a aron dili kini maunsa. ¹⁷ Sa dihang nakarga na, gihigot namo kini ug hugot sa barko. Ug tungod kay nahadlok sila nga mosagyad ang barko sa kabalasan duol sa Libia,^b gipaubos nila ang layag ug nagpaanod. ¹⁸ Nagpadayon pa gayod ang kusog nga unos, busa pagkasunod adlaw nagsugod sila sa pagpanghulog sa mga kargaminto sa barko didto sa dagat. ¹⁹ Sa sunod pa gayod nga adlaw, ang mga kagamitan na mismo sa barko ang ilang gipanghulog. ²⁰ Sulod sa pila ka adlaw wala magpakita ang adlaw ug ang mga bituon, ug wala gayod mohinay ang unos. Sa kaulahian nawad-an na kami ug paglaom nga maluwas pa.

²¹ Pila na ka adlaw nga ang mga tawo wala gayod makakaon, busa miingon si Pablo kanila, “Mga higala, kon naminaw pa lamang kamo kanako nga dili usa kita mogikan sa Creta, nalikayan unta nato nga mahitabo kining mga kalisod ug mga kapildihan. ²² Apan karon giaghat ko kamo nga magpakaisog tungod kay walay mamatay kanato. Ang barko lamang ang maguba. ²³ Kay kagabii ang Dios nga maoy nagapanag-iyang kanako ug akong gialagaran nagsugo ug anghel dinhi kanako. ²⁴ Miingon siya, ‘Pablo, ayaw ug kahadlok. Kinahanglan kang moatubang sa Emperador didto sa Roma. Ug sa kaluoy sa Dios ang tanan mong mga kauban dinhi sa barko maluwas tungod kanimo.’ ²⁵ Busa mga higala, ayaw na kamo ug kahadlok, kay nagasalig ako sa Dios nga tumanon niya ang iyang gisulti kanako. ²⁶ Apan idagsa kita ngadto sa usa ka isla.”

²⁷ Sa ika-14 na ka gabii nga gianod kami sa bagyo sa Dagat sa Mediteraneo, mga tungang gabii na, gibanabana sa mga tripulante nga duol na kami sa baybayon. ²⁸ Busa gitugkad nila ang dagat ug nahibaloan nila nga mga 20 ka dupa ang iyang giladmon. Wala madugay gitugkad nila pag-usab ug mga 15 na lamang ka dupa. ²⁹ Ug tungod kay nahadlok sila nga mosagyad kami sa mga bato, gihulog nila ang upat ka angkla didto dapit sa likod sa barko. Ug nag-ampo sila nga mobuntag na. ³⁰ Buot unta mosibat ang mga tripulante sa barko. Busa gipakanaog nila ang boti ngadto sa dagat, ug nagpasumangil nga maghulog lamang sila sa mga angkla sa dulong. ³¹ Apan miingon si Pablo sa kapitan ug sa mga sundalo, “Kon mobiya ang mga tripulante sa barko dili kamo maluwas.” ³² Busa giputol sa mga sundalo ang mga pisi nga gihigot sa boti ug gipasagdan kini nga maanod.

³³ Sa dihang kaadlawon na, gipugos silang tanan ni Pablo nga mokaon. Miingon siya, “Duha na ka semana ang pagpaabot ninyo nga mahuman ang unos, ug wala gayod kamo makakaon. ³⁴ Busa kaon una aron mabaskog kamo tungod kay walay bisan usa kaninyo nga mamatay.” ³⁵ Human misulti niini si Pablo, mikuha siya ug pan ug sa atubangan sa tanan nagpasalamat siya sa Dios. Ug gipikas-pikas niya ang pan ug mikaon. ³⁶ Nadasig silang tanan ug mikaon. ³⁷ (276 kaming tanan nga nagsakay didto sa barko.) ³⁸ Sa dihang nakakaon na ang tanan ug nabusog na, gihulog nila sa dagat ang mga dalang trigo aron mogaangaan ang barko.

^a 16 boti: *buot ipasabot*, gamay nga sakayan.

^b 17 Libia: *sa Griego*, Syrtis.

Ang Pagkaguba sa Barko

³⁹ Pagkabuntag, wala mahibaloi sa mga tripulante kon unsang islahang among nahimutangan, apan may nakita sila nga usa ka natago nga bahin sa dagat nga may baybayon, busa nagkasabot sila nga didto nila ipadunggo ang barko. ⁴⁰ Busa gipamutol nila ang mga pisi nga gihigot sa mga angkla. Gihubad usab nila ang mga pisi nga gihigot sa timon. Ug giisa nila ang layag sa dulong aron paliron sila padulong sa baybayon. ⁴¹ Apan samtang naglawig sila, misagiyad ang barko sa mabaw ug miungot ang iyang dulong. Ang likod naanam ug kabungkag tungod sa kakusog sa hampak sa mga balod.

⁴² Pamatyon unta sa mga sundalo ang tanang mga priso aron walay makalangoy padulong sa daplin ug makaikyas. ⁴³ Apan gipugngan sila sa ilang kapitan tungod kay gusto niya nga luwason si Pablo. Mimando siya nga molukso una ang tanang makahibalo molangoy, ug magpadaplin. ⁴⁴ Ang dili kahibalo molangoy, mosunod nga magkapyot lang sa mga tabla ug mga bahin sa barko nga nanglutaw. Mao kadto ang among gihimo, ug tanan kami nakaabot sa baybayon nga wala maunsa.

Chapter 28*Sa Malta*

¹ Sa dihang nakalingkawas na kami sa piligro, nahibaloan namo nga kadtong islahang gitawag ug Malta. ² Maabiabihon kanamo ang mga lumulupyod didto. Tungod kay nagaulan ug gipangtugnaw kami, naghaling sila ug kalayo ug giatiman nila kami pag-ayo. ³ Naghakot si Pablo ug usa ka bugkos nga kahoy nga igsusugnod. Apan pagbutang niya sa kahoy sa kalayo, kalit nga migawas ang malalang bitin gikan sa mga sugnod tungod sa kainit sa kalayo, ug gipaak ang iyang kamot. ⁴ Pagkakita sa mga lumulupyod didto sa bitin nga nagbitay sa kamot ni Pablo, miingon sila, “Sigurado gayod nga kriminal kining tawhana. Nakalingkawas siya sa dagat apan dili gayod motugot ang langit nga mabuhi pa siya.” ⁵ Apan giwakli lamang ni Pablo ang bitin ngadto sa kalayo ug wala siya maunsa. ⁶ Nagpaabot ang mga tawo nga manghubag ang kamot ni Pablo o matumba siya ug mamatay. Apan dugay na ang ilang paghulat ug wala gayod maunsa si Pablo. Busa nausab ang ilang hunahuna ug miingon, “Usa siya ka dios!”

⁷ Ang ngalan sa pangulo sa maong lugar mao si Publio. Ang iyang yuta duol lamang gayod sa dapit nga among gihaw-asan. Maayo ang iyang pagdawat kanamo ug sulod sa tulo ka adlaw didto kami nagpuyo kaniya. ⁸ Naatol usab nga nagsakit ang amahan ni Publio. Gihilantan siya ug gidisintirya. Busa misulod si Pablo sa kuwarto sa amahan ni Publio ug nag-ampo. Unya gipatongan niya kini sa iyang kamot ug naayo kini. ⁹ Tungod niadtong hitaboa, ang tanang mga masakiton didto sa isla ilang gidala kanamo ug nangaayo usab sila. ¹⁰ Daghang mga gasa ang ilang gihatag kanamo, ug sa dihang molawig na kami gihatdan pa nila kami sa among mga gikinahanglan didto sa barko.

Gikan sa Malta Padulong sa Roma

¹¹ Human sa tulo ka bulan namong pagpuyo didto sa Malta, misakay kami sa usa ka barko nga nagpasalipod didto niadtong panahona sa ting-unos. Kini nga barko gikan sa Alejandria. Ang marka niini sa dulong mao ang larawan sa kaluha nga dios. ¹² Gikan sa Malta miagi kami sa siyudad sa Siracusa ug tulo kami ka adlaw didto. ¹³ Gikan didto milawig^a kami hangtod nga nakaabot kami sa Regio. Sa sunod nga adlaw mihuyop ang hanging habagat, ug sulod sa duha ka adlaw nakaabot kami sa lungsod sa Puteoli. ¹⁴ Didto nakakita kami mga tumutuo. Mihangyo sila kanamo nga magpabilin una didto kanila sulod sa usa ka semana. Pagkahuman, milahos kami sa Roma. ¹⁵ Pagkadungog sa mga kaigsoonan sa Roma nga miabot na kami, gisugat nila kami sa Foro ni Apio ug sa Tris Tabirnas. Sa dihang nakita ni Pablo ang mga kaigsoonan nagpasalamat siya sa Dios ug nalig-on ang iyang kaugalingon.

^a 13 milawig: *sa literal*, nagliko-liko.

Sa Roma

¹⁶ Sa pag-abot namo sa Roma, gitugotan si Pablo nga mopuyo bisan asa niya gusto, nga may usa ka sundalo nga magabantay kaniya.

¹⁷ Paglabay sa tulo ka adlaw gipatawag ni Pablo ang mga pangulo sa mga Judio sa Roma. Sa dihang natigom na sila, miingon si Pablo, “Mga kaigsoonan, bisan wala akoy nahimong batok sa atong isigka-Judio o sa mga tulumanon sa atong mga katigulangan, gidakop nila ako sa Jerusalem ug gisumbong sa gobyerno sa Roma. ¹⁸ Giimbistigar ako sa mga opisyal nga Romanhon, ug sa dihang nahibaloan nila nga wala akoy nahimong daotan nga angayng hukman sa kamatayon, buhian unta nila ako. ¹⁹ Apan gibabagan kini sa mga Judio, busa napugos ako nga modangop sa Emperador, bisan tuod wala akoy kaso nga ipahamtang batok sa akong mga kaigsoonang mga Judio. ²⁰ Mao kini nga gipatawag ko kamo, aron makasulti ako kaninyo, kay kinadinahan ako karon tungod kay nagatuo ako sa gilaoman sa mga Judio.”

²¹ Miingon sila kang Pablo, “Wala kami makadawat ug sulat nga gikan sa Judea mahitungod kanimo. Ang atong kaigsoonang mga Judio nga miabot dinhi gikan sa Jerusalem wala usab makadalag balita o daotang sulti batok kanimo. ²² Apan gusto usab namo nga madunggan kon unsa ang imong ikasulti, kay nahibaloan namo nga bisan asang lugara dili maayo ang gisulti sa mga tawo mahitungod sa grupo nga imong giapilan.”

²³ Busa nagsabot-sabot sila kon unsang adlaw sila magtigom. Pag-abot sa adlaw nga ilang gikasabotan mas daghang mga tawo kay sa una ang miapil sa panagtigom didto sa balay nga gisak-an ni Pablo. Gikan sa buntag hangtod sa gabii ang pagsaysay ni Pablo. Gipamatud-an niya kanila ang mahitungod sa paghari sa Dios, ug gisulti niya kanila ang mahitungod kang Jesus pinaagi sa *mga sinulat* ni Moises sa Kasugoan ug sa *mga sinulat* sa mga propeta aron motuo sila kaniya. ²⁴ Mituo ang uban sa iyang gipanulti, apan ang uban wala motuo. ²⁵ Tungod kay dili sila magkasinabot, mipauli sila. Apan sa wala pa sila makapauli, may gisulti pa si Pablo kanila. Miingon siya, “Wala gayod masayop ang gisulti sa Espiritu Santo sa atong mga katigulangan pinaagi kang Isaias nga propeta. ²⁶ Kay nag-ingon siya,

‘Adtoi ug sultihi kining mga tawhana nga bisan naminaw gayod sila dili sila makasabot,
ug bisan nagatutok gayod sila dili sila makakita,

²⁷ tungod kay gahig ulo kining mga tawhana.

Gisampongan nila ang ilang mga dalunggan,
ug gipiyong nila ang ilang mga mata.

Kay kon wala nila kini himoa, makakita unta ang ilang mga mata ug makadungog ang ilang mga dalunggan,

ug masabtan nila kon unsa ang husto,

ug moduol sila kanako,

ug ayohon ko sila.’ ”

²⁸ *Miingon pa gayod si Pablo*, “Gusto ko usab isulti kaninyo nga ang pulong sa Dios mahitungod sa kaluwasan gibalita na sa mga dili Judio; ug mamati gayod sila.” ²⁹ [Pagsulti niadto ni Pablo namauli ang mga Judio nga nagkainitay ang ilang panaglalis.]

³⁰ Sa sulod sa duha ka tuig mipuyo si Pablo sa balay nga iyang giabangan. Ug gidawat niya ang tanan nga mibisita kaniya. ³¹ Gitudloan niya sila mahitungod sa paghari sa Dios ug mahitungod kang Ginoong Jesu-Cristo. Wala gayod siya mahadlok sa iyang pagpanudlo ug walay nagpugong kaniya.